

පාලි යතුර

04 ශ්‍රේණිය

රාජකීය පශ්චාත්තාප්ත පදිසතලාවේ සෞභවිමල හිමි

මො / ශ්‍රී විද්‍යානන්ද පිරිවෙණ
යල්කුඹුර - බිබිල

077 8438417

070 6438417

වචනයක්.....

මූලික පිරිවෙන් සිවුවැනි ශ්‍රේණියේ අධ්‍යාපන හදාරන සිසු දරුවන් වෙනුවෙන් පාලි පෙළ පොතේ පාඩම් සඳහා සකස් කළ පිළිතුර පොත 'පාලි යතුර - 04' ලෙසින් ඔබ අතට මෙලෙසින් පත් කෙරේ. වර්තමානයේ පැන නැගී ඇති කොවිඩ් වසංගතය හේතුවෙන් සිසු දරුවන්, ගරුභවතුන් දැඩි අසීරුතාවලට ලක් වී ඇති බව අමුතුවෙන් කිව යුත්තක් නොවේ. පෙළ පොත ඇසුරු කර පාඩම් අධ්‍යයනය කරන සිසුන්ට අදාළ අභ්‍යාස සඳහා පිළිතුරු ලියා එය පරීක්ෂා කර බැලීමේ අවස්ථාවක් ලබා දීම මෙම පොත රචනයේ අපේක්ෂාවයි.

මෙම පොතෙහි අකුරු 87000කට අධික ය. වචන 18000කට ආසන්න ය. අකුරක් පාසා ඇත්තේ වෙනෙස මහන්සිය යි. මෙය මාසයක පමණ කැපවීමේ ප්‍රතිඵලයකි. එබැවින් මෙයින් උපරිම ප්‍රයෝජන සිසුන් ලබා ගනු දැකීම රිසි වෙමි. මෙහි අක්ෂර දෝෂ තිබිය හැකි ය. එවැනි තැන් ඇතොත් නිවැරදි කර සිසුන් වෙත යොමු කිරීම ගුරුභවතුන්ගේ වගකීමකි. පාලි භාෂාවෙන් ව්‍යක්ත පරපුරක් බිහි වනු දැකීම ඒකායන ප්‍රාර්ථනාවයි.

තෙරුවන් සරණයි.

පදියතලාවේ ඤාණවිමල හිමි
පරිවෙනාධිපති

මො / ශ්‍රී විද්‍යානන්ද පිරිවෙන
යල්කුඹුර, බිබිල

2021. ජුනි. 24 (පොසොන් පොහෝ දින)

077 84 38 417

072 24 38 417

070 64 38 417

පිළිම

අකුරින් අකුරු

ගලපා කියාදුන්

ලිඛිත උත්තර

අදහස් පිහිටුවන්න

පළමු පාඨම

නමාමි සඤ්චාරමනනනගොවරං

අභ්‍යාසය

• ගාථා පරිවර්තනය

නමාමි සඤ්චාරමනනනගොවරං - අපරිමිත විෂයය ඇති ශාස්තෘන් වහන්සේ නමස්කාර කරමි.

විසාරදං වාදපථාතිවතතිනං

තිලොකපජ්ජාතමසයහසාහිනං

අසෙසඤ්ඤායාචරණපපහායිනං

නමාමි සඤ්චාරමනනනගොවරං

විශාරද වූ, වාද මාර්ග ඉක්ම වූ, තුන් ලොවට පහනක් වූ, ඉවසිය නොහැකි දැ ඉවසන, ඤාණ මණඩලයට ආවරණ විද්වංසනය කළා වූ, අපරිමිත විෂය පථ ඇති ශාස්තෘන් වහන්සේට නමස්කාර කරමි.

තිලොකනාථපහවං භයාපහං

විසුද්ධවිජ්ජාවරණෙහි සෙවිතං

පපඤ්චසඤ්ඤාඡනබන්ධනවර්ජිතං

නමාමි ධම්මං නිපුණං සුදුදුසං

තුන්ලොවට පිහිට වූ බුදුරජාණන් වහන්සේගෙන් උපන්, හිතිය පහකරන පිරිසිදු විජ්ජාවරණ ගුණයෙන් යුතු අය විසින් සේවනය කරන ලද තණ්හා මාන දිට්ඨි හා සංයෝජන ධර්ම බැඳුම් නසාලන සියුම් වූ, දැකීමට අතිශයින් අපහසු වූ නවලොව්තුරා ධර්ම රත්නය නමස්කාර කරමි.

පසාදමනෙනන'පි යඤ්ච පාණිනො

චුසනති දුක්ඛකඛයමචචුතං පදං

නමාහුණෙය්‍යං සුසමාහිතින්ද්‍රියං

නමාමි සඛසං මුනිරාජසාවකං

සත්ත්වයන් යම් සංඝරත්නයක් කෙරෙහි පැහැදීම මාත්‍රයකින් දුක් නැතිකරන නිවන ස්පර්ශ කෙරෙත් ද දුර බැහැර සිට ගෙනෙන දෑ දීමට සුදුසු වන්නෝ ද මනා ඉන්ද්‍රිය දමනයෙන් යුතු බුදුරජුන්ගේ ශ්‍රාවකයන් වූ සංඝරත්නය නමස්කාර කරමි.

1. පහත ප්‍රශ්නවලට පාලියෙන් පිළිතුරු සපයන්න.

i. පඨමාය ගාථාය දායාවංසකතතා කං නමස්සති ?

පඨමාය ගාථාය දායාවංසකතතා බුද්ධං නමස්සති.

ii. දුතියාය ගාථාය කතතා ධම්මසස කති ගුණානි දසෙසති ? තානි උදධරිතවා දසෙසතු.

දුතියාය ගාථාය කතතා ධම්මසස පඤ්චගුණානි දසෙසති.

තිලොක නාථප්පහවං, හයාපහං, පපඤ්ච, සඤ්ඤාප්පනබ්බන්ධනවිජ්ජං, නිපුනං

iii. ධම්මො කෙහි සෙවිතො හොති ?

ධම්මො විසුද්ධ විජ්ජාවරණෙහි සෙවිතො හොති.

iv. පාණිතො කානි ඵ්ඤ්ඤානි ?

ඵාණිතො අවච්ඡිතං පදං ඵ්ඤ්ඤානි.

v. කෙ සුසමාහිතින්ද්‍රියා ආහුණෙය්‍යා භවන්ති ?

මුනිරාජසාවකා සුසමාහිතින්ද්‍රියා ආහුණෙය්‍යා භවන්ති

2. පහත ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.

i. බුදුරජුන් පිළිබඳ මෙහි දක්වා ඇති විශේෂ ගුණ මොනවා ද?

- විශාරදත්වයෙන් යුක්ත ය.
- වාද මාර්ගයන් ඉක්මවන සුලු ය.
- තුන ලොවට පහනක බඳු ය.
- ඉවසිය නොහැකි දෑ ඉවසන සේක.
- පාපධර්මයන් ප්‍රහාණය කර ඇත.
- විජ්ජාවරණාදී ලෝකවිදු ගුණයෙන් යුක්ත ය.

ii. සංයෝජන ධර්ම නම් කරන්න.

- සක්කාය දිව්ඨි
- විචිකිච්ඡා
- සීලබ්බත පරාමාස
- කාමරාග
- ව්‍යාපාද
- රූපරාග
- අරූපරාග
- මාන
- උද්ධච්ච
- අවිජ්ජා

iii. ඉන්ද්‍රිය සංවර කළෝ කවරහු ද?

මහා සංඝරත්නය

iv. තුන්ලොව නම් කරන්න.

- කාමලෝක
- රූප ලෝක
- අරූප ලෝක

v. තෙවන ගාථාවෙහි එන සඟ ගුණ කවරේ ද?

- ආනුෂේය්‍ය ගුණය
- මනා ඉඳුරන් දමනය කළ ගුණය
- ප්‍රසාද මාත්‍රයකින් ප්‍රාණීන්ගේ දුක නැතිකරන සුලු

අභ්‍යාසය

1. පහත ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.

- i. පාලි ව්‍යාකරණ සම්ප්‍රදායයන් අනුව ස්වර පිළිබඳ වෙනස දක්වන්න.

පාලි ව්‍යාකරණ සම්ප්‍රදායයන් (ලංකාවේ) තුනක් පිළිබඳ දැක්වේ. මෙහි කච්චායන ව්‍යාකරණ සම්ප්‍රදාය හා මොග්ගල්ලාන ව්‍යාකරණ සම්ප්‍රදාය අක්ෂර මාලාවේ ස්වර සම්බන්ධයෙන් දක්වා ඇත්තේ පරස්පර අදහස් ය.

කච්චායන ව්‍යාකරණ සම්ප්‍රදාය ස්වර අක්ෂර 8ක් ඇති බව දක්වයි.

එනම් අ, ආ, ඉ, ඊ, උ, ඌ, එ, ඔ

මෙහි එ, ඔ හල් සලකුණ සහිතව ලිව ද සැබැවින්ම එය උච්චාරණයේ දී දීර්ඝ ලෙස උච්චාරණය කෙරේ.

එහෙත් මොග්ගල්ලාන ව්‍යාකරණ සම්ප්‍රදාය මගින් ස්වර අක්ෂර 10ක් දක්වා ඇත.

අ, ආ, ඉ, ඊ, උ, ඌ, එ, ඒ, ඔ, ඕ

ලෙස ය. කච්චායන ව්‍යාකරණ සම්ප්‍රදායේ හුස්ව එ, ඔ නොමැති වුණත් එය උච්චාරණයේ දී ශබ්ද කළ හැකි අවස්ථාවක් දැක්වේ. එනම් බැඳි අකුරකට මුලින් මෙම අක්ෂර දෙක පිහිටි විට ය.

මෙම විෂමතා කච්චායන හා මොග්ගල්ලාන ව්‍යාකරණ සම්ප්‍රදාය දෙකෙහි විද්‍යමාන වේ.

- කච්චායන ස්වර 08
- මොග්ගල්ලාන ස්වර 10

ii. පහත වචන අකාරාදී පිළිවෙළට ලියන්න.

මාසෙ, රමෙම, ලංකා, සුගතො, උපාගතො, සිරොපරි, ධානං, විසොධෙකුං, එකයොජන, ගංගානිරො

- i. උපාගතො
- ii. එකයොජන
- iii. ගංගානිරො
- iv. ධානං
- v. මාසෙ
- vi. රමෙම
- vii. ලංකා

viii. විසොධෙකුං

ix. සිරොපරි

x. සුගතො

iii. සෝම හා අසෝම හේදය පැහැදිලි කරන්න.

උච්චාරණයේ දී වැඩි හඬක් සහිතව එකී කාර්යය කරන්නේ සෝමාක්ෂරවල දී ය. එම අකුරු 21කි.

වර්ගාක්ෂරවල තෙවැනි සිව්වැනි පස්වැනි අක්ෂරත් අන්තස්ථාක්ෂරත් හ, ළ අක්ෂරත් සෝම වේ.

ග, ස, ඩ

ජ, කු, ඤ

ඩ, ඩ්, ණ

ද, ධ, න

බ, හ, ම

ය, ර, ල, ව

හ, ළ

අසෝමාක්ෂර 11කි. උච්චාරණයේ දී අඩු හඬකින් උච්චාරණය සිදු වීම මෙහි විශේෂත්වයයි.

ක, බ, ව, ජ, ට, ය, ත, ට්, ප, ඵ, ස එකී අක්ෂරයි.

iv. උප්පත්ති ස්ථාන අනුව වර්ණමාලාව ප්‍රභේද කර දක්වන්න.

උත්පත්ති ස්ථානය	බාලාවතාර පාඨය	අක්ෂර
බොටුව	අකවගහනා කණ්ඩජා	අ,ආ, ක, බ, ග, ස, ඩ, හ
තල්ලා	ඉවචගහයා තාලුජා	ඉ, ඊ, ව, ඡ, ජ, කු, ඤ, ය
තොල්	උපවගහා ඔට්ටිජා	උ, උභ, ප, ඵ, බ, හ, ම
දත්	තවගගලසා දන්තජා	ත, ට්, ද, ධ, න, ල, ස

මුද්‍රන	ටවගරලා මුද්‍රණ	ට, ඨ, ඩ, ඩි, ණ, ර, ල
බොධුච හා තල්ල	එකණ්ඩනාලුපො	එ
බොධුච හා තොල්	ඕකණ්ඩාධපො	ඕ
දත් හා තොල්	චොදනනාධපො	ච

2. පහත ගාථා පාඨ නිවැරදි ව ලියන්න.

- i. කායොච්ඡුචපො සකලො සුගන්ධො
කායොජ්ඣුචපො සකලො දුගන්ධො
- ii. එතතාවතාව අමෙහි
එතතාවතා ව අමෙහි
- iii. එතං කුසුම සනෙතාසිං.
එතං කුසුම සනතතිං.
- iv. ඉච්චිතං පච්චිතං.
ඉච්ඡිතං පතතිතං.
- v. අජ්ජයං කම මෙ හතෙන
අච්චයං ඛම මෙ හතෙන

3. පහත සූත්‍රවල සිංහල තේරුම ලියන්න.

- i. අං ඉති නිගගහිතං.
අං යනු නිග්ගහිතය යි.
- ii. ලුනතාකෙඤ්ඤ සොසා
ලුකාරයෙන් අවසන් කොට ඇති අවශේෂ අකුරු සෝෂ යි.
- iii. වග්ගානං පටිමදුකියා සොවාසොසා
වර්ගයන්ගේ පළමු දෙවැනි හා සකාරය අසෝෂ වේ.

- iv. තපොදන්නා සරා අධි
එහි ඔ අන්තකොට ඇති අකුරු අට ස්වර වේ.
- v. අකඛරාපාදයෝ එකවත්තාලීසං
අකාරයේ පටන් අක්ෂර හතළිස් එකකි.

4. පහත සඳහන් වචනවල අක්ෂර වින්‍යාසය නිවැරදිව ලියන්න.

- i. අනනො - අනණො
- ii. බබ්බව - බභුව
- iii. සුබ්බසත්තා සුබ්බතතා
- iv. සථසහස්ස - සතසහසස
- v. විඤ්ඤොහි'ති - විඤ්ඤහි'ති
- vi. විරත්ථවිත්තා - විරත්තවිත්තා
- vii. සත්ථා සදාහන්තු - සත්තා සදාහොනතු
- viii. සත්තාරො - සථාරො
- ix. පුරිසධම්මසාරති - පුරිසදම්මසාරථි
- x. විබ්බසයං - විභුසයං

- i. සිථිල හා ධනිත අකුරු වෙන වෙන ම ලියන්න.
සිථිල අකුරු - ක, ව, ට, ත, ප, ග, ජ, ඩ, ද, බ
ධනිත අකුරු - බ, ඡ, ය, ථ, එ, ඝ, ඤ, ඩ, හ
- ii. 'ඉව වගගයා තාලුජා' යනු කුමන අකුරු දැයි ලියන්න.
තල්ලෙන් උපදින අකුරු වේ. එනම් ඉ ඊ ව ඡ ජ ඤ ඤ ය
අකුරුයි.
- iii. බිත්ථුව පුරාණ පොත්වල ලියා ඇති අයුරු දැක්වෙන
බාලාවතාර ඉගැන්වීම් කුමක් ද?
බිඤ්චුලාමනාකාරො නිගගහිතනති වුවවතෙ
කෙවලසසපයොගතතා අකාරො සනනිධියතෙ

iv. නාසිකාක්ෂර ලියා ඒවාට එසේ පවසන්නේ කුමක් නිසාදැයි පැහැදිලි කරන්න.

ඔ, ඤ, ණ, න, ම

මේවා නාසයෙහි ආධාරය ඇති ව උච්චාරණය වන අක්ෂර බැවිනි.

v. ලංකාවේ ජනප්‍රිය වූ පාලි ව්‍යාකරණ සම්ප්‍රදායයන් දක්වා ඒවාට අදාළ ප්‍රකට ග්‍රන්ථ ලියා දක්වන්න.

කච්චායන ව්‍යාකරණ සම්ප්‍රදාය - බාලාවතාරය,
රූපසිද්ධිය, ධාතුමඤ්ජුසාව

මොග්ගල්ලාන ව්‍යාකරණ සම්ප්‍රදාය - පදසාධනය,
පයොගසිද්ධි

සද්දනීති ව්‍යාකරණ සම්ප්‍රදාය

දෙවැනි පාඨම

දානං සගගස්ස සොපාණං - දානය ස්වර්ගයට ඉණිමගකි.

අභ්‍යාසය

01. 'දානං සගගස්ස සොපාණං' යන ඡේදය සිංහලට නගන්න.

❖ අමහාකං හගවති පරිනිබ්බතො පාටලීපුත්ත සමීපෙ අඤ්ඤාතරසමිං ගාමෙ අඤ්ඤාතරො දුගතමනුසො චසති.

අපගේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිවූ කල්හි පැළලුප්පුවර සමීපයෙහි එක්තරා ගමක එක්තරා දුගී මිනිසෙක් වාසය කරයි.

❖ සො පනෙකදිවසං අඤ්ඤාතරං ගාමං ගව්ඡන්තො දෙව සාටකෙ නිවාසෙඤ්ඤා මහනතං අට්ඨං පාපුණි.

ඔහු (වනාහි) එක්දිනක් එක්තරා ගමකට යන්නේ සඵ දෙකක් හැඳ මහා කැලයකට පැමිණියේ ය.

❖ තදෙවං දිසවා එතස්ස වථං ගණ්හිස්සාමිති එකො වොරො අනුබන්ධි.

මොහු මෙසේ යනු දැක මොහුගේ වස්ත්‍රය ගනිමිසි එක් සොරෙක් ලුහුබැන්දේ ය.

❖ සො දුරතොච ආගව්ඡන්තං වොරං දිසවා විනොසි.

ඔහු දුරසිටම එන සොරා දැක සිතුවේ ය.

❖ අහමෙතස්මා පළායිතුං වා තෙන සද්ධිං යුජ්ඣයිතුං වා න සකෙකාමි අයමාගනඤ්ඤා අවස්සං අනිව්ඡන්තස්සාපි මෙ වථං ගණ්හිස්සති.

මම මොහුගෙන් පළායාමට හෝ මොහු සමග යුද්ධ කිරීමට හෝ නොහැක්කෙමි. මොහු අවුත් අනිවාර්යයෙන්ම නොකැමතිවුවත් මගේ වස්ත්‍රය ගන්නේය.

- ❖ මයාපිසස නිරතකෙන හරිකුං න සකකා දානවසෙනසස දසසාමිති සනතිටයානමකාසි.

මා විසින් ද මොහුට අප්‍රයෝජන වශයෙන් අත්හරින්නට නොහැකිය. ඔහුට දන් වශයෙන් දෙමියි ස්ථිර කරගන්නේ ය.

- ❖ අථ වොරො ආගන්ත්වා වස්කං පරාමසි.
ඉක්බිති සොරා පැමිණ වස්ත්‍රය අතගැවේ ය.

- ❖ අථ සො පුරිසො විතතං පසාදෙත්වා ඉමං මම වස්දානං භවභොගසුඛත්ථාය පව්වයො භොතුති වස්ථං දත්වා දුට්ඨාදිතතා මහාමග්ගං පහාය අඤ්ඤාන ජංසාමග්ගෙන ගව්ඡනො ආසිවිසෙන දට්ඨො කාලං කත්වා හිමවනතප්පදෙසෙ දවාදසයොජනිකෙ කණකවිමානෙ නෙකව්ඡරාසහසසපරිවුතො නිබ්බන්ති.

ඉක්බිති ඒ පුරුෂයා සිත පහදා මේ මගේ වස්ත්‍රදානය භවභෝග සැප පිණිස ප්‍රත්‍යක්ෂ වේවායි වස්ත්‍රය දී සුදුසු වස්ත්‍ර නොමැත්තෙන් මහමග හැර කැලෑ පාරකින් යන්නේ සර්පයෙකු විසින් දෂ්ට කරනු ලැබුවේ කථරිය කොට හිමවතෙහි දොළොස් යොදුන් රන් විමනක නොයෙක් සිය ගණන් අප්සරාවන් පිරිවරන ලද්දේ උපන්නේ ය.

- ❖ විමානං පනසස පරිවාරෙත්වා තියොජනිකෙ යානෙ කප්පරුකධා නිබ්බන්තිංසු.

ඔහුගේ විමානය පිරිවරා තුන්යොදුන් තැන කප්පරුක් උපන්නේ ය.

- ❖ සො මහනතං දිබ්බසම්පන්නිං දිස්වා සොමනසසං පවෙදෙන්නො ආහ.

ඔහු මහත් වූ දිව්‍ය සම්පත් දැක සතුට ප්‍රකාශ කරමින් මෙසේ කීවේ ය.

❖ පරිණාමිතමතෙනන දානස්ස සකසනතකං.

දදාති විපුලං භොගං දිබ්බමිසසරියං වරං.

තමා අයත් වස්තුව දානය පිණිස පිරිනැමූ පමණින් මහත් වූ සම්පත් හා උතුම් දෙව් සැපත් ද දෙයි.

02. පහත සඳහන් ප්‍රශ්නවලට පාලියෙන් පිළිතුරු සපයන්න.

i. දුගගතමනුසෙසා කසමිං ගාමෙ වසති ?

දුගගතමනුසෙසා පාටලීපුත්තසමීපෙ අඤ්ඤාතරසමිං ගාමෙ වසති.

ii. ගාමං ගච්ඡන්තො සො කිත්තකානි වස්ථානි පාරුපි ?

ගාමං ගච්ඡන්තො සො දෙව සාටකෙ පාරුපි.

iii. එකො වොරො කිමස්ථාය තං අනුබන්ධි ?

එකො වොරො වස්ථං ගණිතුං තං අනුබන්ධි.

iv. වොරං දිසවා සො කිං විනෙතසි ?

වොරං දිසවා සො අභමෙතසමා පලායිතුං වා තෙන සද්ධිං යුජ්ඣයිතුං වා න සකෙකාමී'ති විනෙතසි.

v. කාලකතො සො කස්ථ නිබ්බතති ?

කාලකතො සො හිමවනතප්පදෙසෙ කතකවිමානෙ නිබ්බතති.

03. පිළිතුරු සපයන්න.

i. පාටලීපුත්‍ර නගරය සම්බන්ධ ඓතිහාසික ශාසනික සිද්ධියක් නම් කරන්න.

තෘතීය ධර්ම සංගායනාව සිදු කිරීම

ii. බුදුදහම අනුව දුප්පත්ව ඉපදීමට හේතු කවරේ ද?

පරිත්‍යාග නොකිරීම නිසා දන් නොදීම නිසා

iii. බුදුරදුන් වදාළ පරිදි වස්ත්‍ර දැරීමේ ප්‍රයෝජන මොනවා ද?

සිතල නැසීම පිණිස, උෂ්ණ නසනු පිණිස, මැසි මදුරුවන්ගෙන් හා වෙනත් කෘමීන්ගෙන් ආරක්ෂා වීම

පිණිස, අවිච ආදි ස්වාභාවික ව්‍යසනයන්ගෙන් මිදීම
පිණිස, රහස් ඉන්ද්‍රියන් ආවරණය කරගැනීම පිණිස

- iv. අල්ප දෙයක් දන් දී මහේශාකාස සම්පත් විදි තවත් වරින්
දෙකක් නම් කරන්න.

එකසාධක බමුණා

මහදුගියා

- v. මෙම කථා පුවතින් ගතහැකි ජීවිතාදර්ශ දෙකක් ලියන්න.

දුප්පත් වුවත් දන් දීම පරිත්‍යාගය ඉතා වැදගත් වේ.

ස්ථානෝචිත ප්‍රඥාව

ඉවසන සුදු බව

04. මුල් පාලි ඡේදයේ වාක්‍ය රීතිය අනුගමනය කරමින් පහත
ඡේදය පාලියට නගන්න.

- පෙර ලක්දිව අනුරාධපුරයේ මහවැව නම් ගමක් විය.
පුබ්බ ලංකාදීපෙ අනුරාධපුර නගරෙ මහාවාසී නාම
ගාමං අහොසි.
- එහි වෙසෙන එක්තරා දුප්පත් ගොවියෙක් දිනපතා
කුඹුරට යන්නේ බත් මුලක් රැගෙන යයි.
තත්ථ වසන්තං එකො දුග්ගත කසසකො පතිදිනං බෙත්තං
ගව්ෂන්තො භත්තපුටං ආදාය ගව්ෂති.
- ඉක්බිති එක් දවසක් එක් මගියෙක් දුර දීම ඔහු දැක
බත්මුල ඉල්ලන්නට ඔහු ලුහුබැන්දේ ය.
අථ එකසමීං දිවසෙ එකො අද්ධිකො දුරතොව තං දිසවා
භත්තපුටං යාවිතුං තං අනුබන්ධි.
- මොහු අවුත් අනිවාර්යයෙන් මාගේ බත්මුල ඉල්ලන්නේ
ය. මම දානයක් ලෙස මොහුට මෙය දෙන්නෙමි යි සිතී
ය.
තං ආගන්ත්වා අවසසං මයා භත්තපුටං යාවිසසති. අහං
දානවසෙනසස අසස ඉදං දසසාමීති විනෙතසි.
- ඉක්බිති ඒ ගොවියා සිත පහදාගෙන මේ දානය සැප
පිණිය වේවායි දන් දී යන්නේ අතරමග දී සර්පයෙකු

විසින් දුෂ්ට කරන ලද්දේ කථරිය කොට දිව්‍ය ලෝකයේ උපන්නේ ය.

අථ සො කසසකො චිත්තං පසාදෙත්වා ඉමං දානං සුඛත්ථාය පච්චයො භොතුති දානං දත්වා ගච්ඡන්තො අන්තරාමග්ගෙ ආසිවිසෙන දට්ඨො කාලං කත්වා දිබ්බවිමානෙ නිබ්බන්ති.

අභ්‍යාසය

01. සිංහලට නගන්න.

- i. සුද්ධාදනමහාරාජා කපිලවස්ථුපුරෙ වසී.
සුද්ධෝදන මහරජතුමා කපිලවත්ථුපුරයේ විසුවේ ය.
- ii. මහාමායාදේවී කාලං කත්වා කුසිතපුරෙ නිබ්බන්ති.
මහාමායා දේවිය කථරිය කොට කුසිතපුරයෙහි උපන්නී ය.
- iii. රාහුලකුමාරො දහරකාලෙයෙව අරහත්තං පාපුණී.
රාහුල කුමාරයා ළමා කාලයේම රහත් බවට පැමිණියේ ය.
- iv. සිද්ධත්ථකුමාරො ඡ වස්සං දුක්ඛකරකිරියං අකාසී.
සිද්ධාර්ථ කුමාරයා සය වසක් දුෂ්කර ක්‍රියාව කළේ ය.
- v. භගවා බාරාණසියං ඉසිපතනෙ අනුත්තරං ධම්මචක්කං පවත්තෙසී.
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බරණැස් නුවර ඉසිපතනයෙහි උතුම් වූ දම්සක් පැවතුම පැවැත්වූ සෙක.

02. සිංහලට නගන්න.

- i. භගවා පඤ්ඤාවන්තානං ධම්මං දෙසෙසී.
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ප්‍රඤ්ඤාවන්තයන්ට ධර්මය දේශනා කළ සේක.
- ii. සුත්තවා අරියසාවකො සීලවන්තිනං උපාසිකානං අභිධම්මකථං කට්ඨෙසී.
උගත් ආර්ය ශ්‍රාවකයා සීල්වත් උපාසිකාවන්ට අභිධර්ම කථාවක් කීවේ ය.

- iii. බන්ධනාගාරයේ සිටින අයට උපසංකම්භාවා ධර්මය යාවි.
නැගිණි ඇත්තා යසසින් යුතු සිටුවරයා වෙත පැමිණ
දියණිය ඉල්ලී ය.
- iv. ආරාධනා කුමාරා ඵලවන්ත රක්ඛං ආරුහිංසු.
බලය ඇති කුමාරවරු ගෙඩි ඇති ගසට නැග්ගා හ.
- v. බලවා පුරිසො වෙගෙන ගන්තවා ධජං ගණ්ඨි.
බලය ඇති මිනිසා වේගයෙන් ගොස් ධජය ගත්තේ ය.

03. පහත නාම පදයන්හි විභක්තිය හා වචනය ලියන්න.

- i. හගවති - සත්තම්, එක
- ii. අඤ්ඤාතරසම් - සත්තම්, එක
- iii. ගවස්සතානං - ඡට්ඨි, බහු
- iv. අට්ඨං - පඨමා, ද්වියා, එක
- v. වසං - පඨමා/ද්වියා, එක
- vi. අහං - පඨමා, එක
- vii. විතෙතන - තතියා/කරණ, එක
- viii. අඤ්ඤාත - තතියා/කරණ, එක
- ix. මගෙතන - තතියා, එක
- x. විමානෙ - සත්තම්, එක

04. ධනවත්තු ශබ්දය පුළුලිංගයේ සියලු විභක්තිවල වර්තන අර්ථය ද ලියන්න.

විභක්ති	එකවචන	බහුවචන
පඨමා	ධනවා, ධනවන්තො	ධනවන්තො, ධනවන්තා
ආලපන	(හෙ) ධනවං, ධනව, ධනවා	(හවන්තො) ධනවන්තො, ධනවන්තා
ද්වියා	ධනවන්තං	ධනවන්තෙ
තතියා	ධනවතා, ධනවන්තන	ධනවන්තෙහි, ධනවන්තෙහි
කරණ	ධනවතා,	ධනවන්තෙහි,

	ධනවනෙතන	ධනවනෙතනි
චතුස්ථි	ධනවතො, ධනවනතස්ස	ධනවතං, ධනවනතානං
පඤ්චමි	ධනවතා, ධනවනතමහා, ධනවනතස්මා	ධනවනෙතනි, ධනවනෙතනි
ෂට්ඨි	ධනවතො, ධනවනතස්ස	ධනවතං, ධනවනතානං
සත්තමි	ධනවති, ධනවනෙත, ධනවනතමහි, ධනවනතස්මිං	ධනවනෙතස්ස

05. පිළිතුරු සපයන්න.

- i. පුම්භට්ඨිංග ශබ්ද 05ක් නම් කරන්න.
කට, සට, යට්ඨි, මුට්ඨි, සිත්ථු, රෙණු
- ii. ප්‍රශ්නවාචී සර්ව නාම තුනක් නම් කරන්න.
කෙහි, කසමිං, කෙන, කො
- iii. ඉත්ථිලිංග නාම 5ක් නම් කරන්න.
කඤ්ඤා, රතනි, නදී, ජමබු, මාතු, ධිතු, අජා, එළකා,
ගොතමී
- iv. 'සබ්බයොනීන මා එ' සූත්‍රයේ අර්ථය ලියා උදාහරණ දෙන්න.
'යො' ප්‍රත්‍යය සඳහා 'ආ' ආදේශ වීම.
බුද්ධ + යො
බුද්ධ + ආ
බුද්ධා
- v. ගුණවතතු ශබ්දය මෙන් වර්තැගෙන ශබ්ද 5ක් නම් කරන්න.
මසවා - ශක්‍රයා
එලවා - එල ඇත්තා

බලවා - බල ඇතනා

යතිමා - තපස් ඇත්තා

රාහුමා - රාහු

බුද්ධිමා - බුද්ධි ඇත්තා

තෙවැනි පාඨම

රත්තකඛදමනො - රක්තාක්ෂ දමනය

අභ්‍යාසය

01. 'රත්තකඛදමනො' යන ඡේදය සිංහලට නගන්න.

❖ සො යකෙබා මතමතො නිරාසඬෙකා බාදති.

ඒ යක්ෂයා මැරුණු මැරුණු අය සැක නැතිව කයි.

❖ තං යකබං අදිස්වාපි යෙ යෙ නරා තෙන රොගෙනාතුරා තෙ පසස්නති, තෙපි සො රොගො ආවිසති.

ඒ යක්ෂයා නොදැකත් යම් යම් මිනිස්සු ඒ රෝගයෙන් පීඩා ඇත්තෝ වෙති ද උන්උන් බලන්නවුන්ටත් ඒ රෝගය වැළඳෙයි.

❖ එවං නචිරෙනෙව යකබභයෙන රොගෙන ච ජනපදො විරලජනො ජාතො.

මෙසේ කෙටි කලකින්ම යක්ෂ භයෙන් ද රෝගයෙන් ද ජනපදය ජනරහිත වූයේ විය.

❖ රාජා තං පචතතිං සුත්වා මයි රජ්ජං කාරෙතෙන පජානං ඊදිසස්ස භයස්ස උප්පජ්ජනං අනනුවෂ්ඨිකනති මඤ්ඤමානො තදභෙව අට්ඨංගසීලං සමාදිශිත්වා අත්තනා නිවචං කරියමානාති දසකුසලකම්මාති අනුස්සරිත්වා අහං ධම්මවිජයී භවිස්සාමිති තං රකබස්ස අදිස්වා න උට්ඨගිස්සාමිති දඤ්ඤතරං අධිට්ඨාය වාසගබ්භෙ සයි.

රජතුමා ඒ පුවත අසා මා රාජ්‍ය කරන කල්හි ප්‍රජාවට මෙබඳු භයක් ඉපැදීම සුදුසු නොවේයි සිතන්නේ ඒ දිනේම අජ්ටංග ශීලය සමාදන්වී තමා නිතර කරනු ලැබූ දසකුසලකර්ම සිහිකොට මම ධර්මයෙන් ජයගන්නා සුලුවෙමි ඒ යක්ෂයා නොදැක නොනැගිටිමි'යි ඉතා දැඩිව අධිෂ්ඨාන කොට වාසගාභයෙහි සයනය කළේ ය.

❖ තස්ස තෙන ආචාරධම්මතෙජෙන රාජානුභාවෙන ච සො රකබස්සො සත්තතො උත්තසිත්වා බණ්ඩපි යාතුං

අසහනෙනා ආකාසෙනාගන්තවා බලවපවච්ඡසමයෙ අනෙතාගබ්භං පටිසිත්ථමසකෙකානෙතා බාහිරෙ ධ්නවා රඤ්ඤා අත්තානං දස්සෙසි.

ඒ රජතුමාගේ ආචාරධර්ම තේජසින් ද රාජ්‍යානුභාවයෙන් ද ඒ රකුසා තැවුණේ තැතිගෙන ක්ෂණයක් සිටින්නට නොහැකිවන්නේ අහසින් අවුත් ඉතා අලුයම කාලයෙහි ඇතුළු ගැබට පිටිසීමට නොහැකිව පිටතින් සිට රජුට තමාව දැක්වීය.

❖ රඤ්ඤා ව කොසි ත්වනි පුටෙධා ආහ.

රජු විසින් ද තෝ කවරෙක් වෙහි දැයි විමසන ලද්දේ විය.

❖ රත්තකෙඛා නාමාහං රකඛසො දුරජනපදෙ ධීතො අසමි, අහං බණ්ණමි ධාතුං අසකෙකානෙතා තවානුභාවෙන බද්ධො විය හුතො ඉධානීතො, භයාමි දො තව දස්සනෙති.

මම රත්තාක්ෂ නම් වෙමි. දුර ජනපදයක සිටියේ වෙමි. මම ක්ෂණයක්වත් සිටීමට නොහැකි වන්නේ නුඹගේ ආනුභාවයෙන් බඳිනා ලද්දෙකු මෙන් වී මෙහි පමුණුවන ලද්දේ වූයෙමි. දේවයන් වහන්ස නුඹගේ දැක්මට (දර්ශනයට) බිය වෙමි'යි කීවේ ය.

02 පහත ප්‍රශ්නවලට පාලියෙන් පිළිතුරු සපයන්න.

i. කො දළහතරං අධිට්ඨාය වාසගබ්බෙ සයි ?

සිරිසංඝබොධි රාජා දළහතරං අධිට්ඨාය වාසගබ්බෙ යයි.

ii. කො අනෙතාගබ්භං පටිසිත්ථමසකෙකානෙතා බාහිරෙ අට්ඨාසි ?

යකෙඛා අනෙතාගබ්භං පටිසිත්ථමසකෙකානෙතා බාහිරෙ අට්ඨාසි.

iii. යකෙඛා කානි අබාදි ?

යකෙඛා මත මතෙ මනුස්සෙ අබාදි.

iv. කො දුරජනපදෙ ධීතො ?

රතතකක යකෙකො දුරජනපදෙ ධීතො.

v. යකෙකො කසමිං සමයෙ රාජගෙහං පාවිසි ?

යකෙකො බලවපවච්ඡස සමයෙ රාජගෙහං පාවිසි.

03. පහත සඳහන් ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.

i. ජනපදය ජනශුන්‍ය වූයේ කුමක් නිසා ද?

යක්ෂ හා රෝග බියෙන්

ii. දශකුශල කර්මපථ මොනවාද ?

1. අභිජ්ජා
2. මිච්ඡාදිට්ඨි
3. ව්‍යාපාද
4. පාණාතිපාතා
5. අදින්නාදානා
6. කාමමිච්ඡාවාර
7. මුසාවාද
8. පිඤ්ඤාවාව
9. පරුසාවාවා
10. සමපප්පලාප

iii. රජු යක්ෂ බිය දුරුකිරීම සඳහා කුමක් කළේ ද?

අජිට්තංග ධීලය සමාදන් වී තමා මේ තරම් කාලයක් පුරා සිදු කළ දසකුසල කර්ම සිහි කිරීම හා යක්ෂයා නොදැක නොනැගිටිමිසි අධිෂ්ඨාන කොට සයනයේ සැතපීම

iv. රකුසා බියට පත් වූයේ කුමක් නිසා ද?

රජතුමාගේ ආචාරධර්ම තේජසින් හා රජුගේ ආනුභාවයෙන්

v. තුන් බිය නම් කරන්න.

රෝග බිය, දුර්භික්ෂ බිය, අමනුෂ්‍ය බිය

අභ්‍යාසය

1. සිංහලට නගන්න.

- i. අයං රාජා නභායිතුං එතං නදිං ගච්ඡති.
මේ රජතුමා නදිමට ඒ නදියට යයි.
- ii. සො භික්ඛු පුරෙහත්තං ඉමං නගරං ආගමිස්සන්ති.
ඒ භික්ෂූන් වහන්සේලා පෙරවරුවෙහි මේ නගරයට එන්නෝ ය.
- iii. සො කුමාරො තස්ස සත්ථුනො ධම්මං සුඤ්ඤා තං ගෙහං ගච්ඡති.
ඒ කුමාරයා ඒ ශාස්තෘන් වහන්සේගේ ධර්මය අසා ඒ නිවසට යයි.
- iv. තස්ස සෙට්ඨස්ස පුතො තෙසං ගහපතිනං ධනං දෙති.
ඒ සිටුවරයාගේ පුත්‍රයා ඒ ගෘහපතියන්ට ධනය දෙයි.
- v. තෙ කුමාරා තාහි කුමාරිහි සද්ධිං වනං පටිසන්ති.
ඒ කුමාරවරු ඒ කුමරියන් සමග වනයට පිවිසෙති.

2. පාලියට නගන්න

- i. රතු ගොණා නිල් තණ වේගයෙන් කයි.
රත්තගොණො (රතො ගොණො) නිලනිණං (නිලං නිණං) වෙගෙන (ජවෙන) ඛාදති.
- ii. සිල්වත් භික්ෂුව සෑ මළු භොදිත් අමදියි.
සීලවනො භික්ඛු වෙතියංගනං සාධුකං සමමජ්ජති.
- iii. කළු වදුරා ඉඳුණු ගෙඩි සෙමින් කඩයි.
කාලවානරො පකකානි එලානි සනිකං ඔචිනානි (සෙමින් කඩයි යන අර්ථයෙන්/ නෙලයි)

iv. ගුණවත් උපාසිකාව සිල්වත් හික්ෂුවට නිතර දන් දෙයි.
ගුණවතී උපාසිකා සීලවතනං හික්ඛුනො නිව්වං දානං දදාති.

v. ශ්‍රද්ධාවන්තයෝ සුදු මලින් නිතර බුදුන් පුදති.
සද්ධාවතනා සෙනපුප්ඵාහි නිව්වං බුද්ධං පූජෙන්නි.

3. සුදුසු නාමපදය හිස් තැනට යොදන්න.

- සකෙකා තාවතිංසභවනෙ පටිවසති.
- අසසා මග්ගෙ ධාවනති
- බුද්දෙධන දෙසිතො ධම්මො.
- සුණාථ ධාරොථ වරාථ ධම්මෙ
- නුමෙහ වාරිකං වරථ.

4. පිළිතුරු සපයන්න.

i. නාම ප්‍රභේද නම් කර උදාහරණ එක බැගින් ලියන්න.

නාම ප්‍රභේදය	නිදසුන්
නාම නාම	රාජ, චනිකා, නර
සබ්බ නාම	කතර, කතම, අඤ්ඤතර
ගුණ නාම	සෙන, දීප, ආදී
ද්‍රව්‍ය නාම	පීඨ, මඤ්ඤ, බෙලමලල
ක්‍රියා නාම	ගච්ඡන්ත, නිසීදන්ත, පවන්ත
සඤ්ඤා නාම	සුද්දොදන, කොසල, අජාතසත්තු

ii. 'ත' ශබ්දය යෙදුණු පාලි වාක්‍ය පහක් උපුටා දක්වන්න.

- තම්හා ආබාධා තථා පභිණොවායසමතො.....
- තෙසං සචේතන සීලෙන
- තෙන ඛො පන සමයෙන

- නමො තසස හගවතො අරහතො සමමා සමබ්බදධස්ස
 - තමහි තමහි සත්තනිකායා....
- iii. 'ඉම' ශබ්දය යෙදුණු පාලි වාක්‍ය පහක් උපුටා තේරුම ද ලියන්න.

- ඉමිනා පුඤ්ඤකමෙමන මා මෙ බාලසමාගමො.....
- ඉමෙ එතෙ මහා බොධි ලොකනාථෙන පූජිතා.....
- ඉදං මෙ පුඤ්ඤකමමං.....
- ඉමෙසු චතුසු අරියසවෙවසු
- ඉමමහි ගාමකෙඛතතමහි.....
- ඉමිනා තෙ සමිජ්ඣතු....

iv. ලිංගත්‍රයට අයත් නාම පද පහ බැගින් ලියන්න.

ලිංගය	නාම පද
පුරලිංග	නර, යකඬ, දෙව, මනුස්ස, සූරිය
ඉත්ථිලිංග	වනිතා, ලතා, නදී, ධෙත්‍ර, මාතු
නපුංසකලිංග	සුඬ, දුකඬ, චිත්ත, චක්ඛු, එල

5. පහත වාක්‍යාංශ පාලියට නගන්න.

- i. ඒ හික්ඡුන්තේ - තෙසං හික්ඛුනං
- ii. ඒ ස්ත්‍රීන් සමග - තාහි ඉත්ථිහි
- iii. කවර යක්ෂයන්ගේ - කෙසං යකඬානං
- iv. මේ පින්කමෙන් - ඉමිනා පුඤ්ඤකමෙමන
- v. ඒ රජතුමාට - තසස රඤ්ඤා
- vi. මේ මල් සමූහය - එතං කුසුමසත්තනිං
- vii. එම රටවල්වල - ඉමෙසු රට්ඨසු

- viii. කවර භික්ෂුන්ට - කෙසං භික්ඛූනං
- ix. මේ සත්‍ය වචනයෙන් - එතෙන සවචචජ්ජෙන
- x. කවර භික්ෂුණීන්ගේ - කාසං භික්ඛුණීනං

සිව්වන පාඨම

වාරණරාජා - ඇත් රජා

අභ්‍යාසය

1. 'වාරණරාජා' ඡේදය සිංහලට නගන්න.

❖ එකසමී. කිර සමයෙ ලඛකායං දුට්ඨගාමීණී අභයො නාම රාජා රජං කාරෙසි.

එක් සමයක වනාහි ලංකාවෙහි දුටුගැමුණු අභය නම් රජතුමා රාජ්‍ය කළේ ය.

❖ තදා තස්ස තිස්සො නාමෙකො වුලුපට්ඨාකො අඛනනරිකො හුත්වා රාජකමමං කරොති.

එකල්හි ඔහුට තිස්ස නමැති එක් සුළු සේවකයෙක් ඉතා කුළුපග වී රජගෙදර වැඩ කරයි.

❖ තදා රක්කෙඤ්ඤා කණ්ඩුලො නාම වාරණො නිගලඤ්ඤ ආලානඤ්ඤ හිඤ්ඤා පාචිනපස්සං ගන්ත්වා වනං පච්ඡිත්වා කිසලපත්තාදයො ඡිඤ්ඤා හිඤ්ඤා බාදනො අනුකකමෙන මහානිජ්ඣාරිභාරං ගන්ත්වා තෙසු තෙසු යානෙසු රුක්ඛමූලිකසුඤ්ඤාගාරිකාදයො යුත්තයොගෙ ඤානංගධරෙ හික්ඛු දිස්වා පසන්නමානසො තෙසං ඵලාචාලාදයො ආහරිත්වා උපට්ඨානං කරොනොති විහාසි.

එකල්හි රජතුමාගේ කණ්ඩුල නම් ඇත් රජු ඇතුන් බඳින දම්වැළ ද ඇතුන් බඳින කණුව ද බිඳ නැගෙනහිර දිශාවට ගොස් කැලයට පිවිස දළකොළ ආදිය සිඳ බිඳ කන්නේ අනුක්‍රමයෙන් මහානිජ්ඣාරි භාරයට ගොස් තැන් තැන්වල රුක්මුල් හිස් ගෙවල ආදියෙහි භාවනාවෙන් යුතු ධ්‍යානාංග ධාරී හික්ෂුන් වහන්සේ දැක පැහැදුණු මනසින් උන්වහන්සේලාට ගඬාගෙඩි (ඵලවැල) ගෙන අවුත් උපස්ථාන කරමින් වාසය කළේ ය.

❖ රාජා කිර තං හඤ්ඤං ගතට්ඨානං උපපරිකඛාපෙනො අදිස්වා වත්තාරො අමචෙව වතුඤ්ඤං පෙසෙනො වුලුපට්ඨාකතිස්සාමචං පාචිනපස්සං පෙසෙසි.

රජතුමා වනාහි ඒ ඇතා ගිය තැන සොයා බලන්නේ නොදැක ඇමතිවරුන් සිව් දෙනෙකු සිව් දිශාවලට යවන්නේ සුළු සේවක තිස්ස ඇමතියා නැගෙනහිර දිශාවට යැවී ය.

- ❖ සෙසදිසාසු ගතා හත්ථිං න පසසිංසු.
සෙසු දිශාවලට ගියෝ ඇතා නොදැක්කා හ.
- ❖ සො පනෙස අමච්චො ගාමනිගමපරමපරාය විවරනො තමෙව විහාරං සමපාපුණි.
ඒ ඇමතියා වනාහි ගමිනියම්ගම් පිළිවෙළින් විමසමින් එම විහාරයටම පැමිණියේ ය.
- ❖ තතො කණ්ඩුලො නාම වාරණරාජා තදා සුපකකං කාරඵලසහිතං කාරසාධං භිඤ්ඤා භික්ඛූනං පතිගණනාපෙසි.
ඉක්බිති කණ්ඩුල නම් ඇත් රජා එකල්හි මනාව ඉදුණු කරගෙඩි සහිත අතු බිඳ භික්ෂූන්ට පිළිගැන්වී ය.
- ❖ අමච්චො රඤ්ඤා සන්නිකං ගන්තවා දෙව, නිජ්ඣරවිහාරෙ භික්ඛුනො වෙය්‍යාවච්චං කරොනො හත්ථිනාගෙ මයා දිට්ඨොති කථෙසි.
ඇමතියා රජ සම්පයට ගොස් 'දේවයන් වහන්ස' නිජ්ඣර විහාරයෙහි භික්ෂූන්ට වතාවත් කරමින් අත් රජු සිටිනු මා විසින් දකින ලද්දේ ය'යි කීවේ ය.
- ❖ තං සුඤ්ඤා රාජා කමෙව භණෙ හත්ථිං ගහෙඤ්ඤා ආගච්ඡාහිති නියොපෙසි.
එය අසා රජතුමා 'බොළ තෝම ඇතා ගෙන එව'යි නියෝග කළේ ය.

2. පහත සඳහන් ප්‍රශ්නවලට පාලියෙන් පිළිතුරු සපයන්න.

- i. කො නාම රාජා තදා ලංකායං රජ්ජං කාරෙසි ?
දුට්ඨගාමිණී අභයො නාම රාජා තදා ලංකායං රජ්ජං කාරෙසි.
- ii. වාරණො තෙසු තෙසු ධානෙසු කිං අපසසි ?
වාරණො තෙසු තෙසු ධානෙසු යුක්තයොගෙ ක්කානාංගධරෙ භික්ඛු අපසසි.
- iii. රාජා ගජං උපපරිකඛ්ඛුං කති අමච්චෙ පෙසෙසි ?
රාජා ගජං උපපරිකඛ්ඛුං චත්තාරො අමච්චෙ පෙසෙසි.
- iv. වාරණරාජා භික්ඛූනං කාති පතිගණනාපෙසි ?
වාරණරාජා භික්ඛූනං සුපකකං කාරඵලාති පතිගණනාපෙසි.

v. වාරණරාජා කෙසං උපධ්‍යානං අකාසි ?

වාරණරාජා ක්‍රියානංගධරෙ භික්ඛුනං උපධ්‍යානං අකාසි.

3. පහත සඳහන් ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.

i. දුටුගැමුණු රජුගේ විශ්වාසදායී සුළු සේවකයාගේ නම කුමක් ද?

තිස්ස අරමනියා

ii. දුටුගැමුණු රජුගේ ඇතාගේ නම කුමක් ද?

කණ්ඩුල

iii. භාවනාවට යෝග්‍ය ස්ථාන මොනවා ද?

රුක්මුල්, මිනිසුන් රහිත ස්ථාන, ලියගොමු

iv. බුදුරජාණන් වහන්සේට තිරිසන් සතුන් විසින් උපස්ථාන කළ අවස්ථාවන් සඳහන් කරන්න.

පාරිලෙය්‍ය ඇත් රජු, පාරිලෙය්‍ය වනයේ වදුරා

v. සතර දිසාවන් නම් කරන්න.

උතුර දකුණ නැගෙනහිර බස්නාහිර

අභ්‍යාසය

1. පහත සඳහන් ඒකවචන ක්‍රියාපසද බහුවචනයට හරවන්න.

i. කාරෙසි - කාරෙසුං

ii. පච්ඡෙති - පච්ඡෙති

iii. භිඤ්ඤා - භිඤ්ඤා, භිඤ්ඤා

iv. පසෙසි - පසෙසුං

v. ආහරිසෙති - ආහරිසෙති

vi. පෙසෙසි - පෙසෙසුං

vii. සමපාපුණි - සමපාපුණිංසු

viii. සුඤ්ඤා - සුඤ්ඤා

ix. භිඤ්ඤා - භිඤ්ඤාමෙහ

X. පතිගණනාපෙසි - පතිගණනාපෙසුං

2. පහත වාක්‍ය අතීත හා අනාගත කාලයට හරවා ලියන්න.
අර්ථය ද ලියන්න.

i. සොමපාලො නාමෙකො උපාසකො අඛන්තරිකො හුත්වා
ථෙරස්ස වෙය්‍යාවච්චං කරොති.

සේමපාල නම් එක් උපාසකයෙක් විශ්වාසවන්ත වී
තෙරුන්ට වත්පිළිවෙත් කරයි.

- සොමපාලො නාමෙකො උපාසකො අඛන්තරිකො
හුත්වා ථෙරස්ස වෙය්‍යාවච්චං කරි.

සේමපාල නම් එක් උපාසකයෙක් විශ්වාසවන්ත වී
තෙරුන්ට වත්පිළිවෙත් කළේ ය.

- සොමපාලො නාමෙකො උපාසකො අඛන්තරිකො
හුත්වා ථෙරස්ස වෙය්‍යාවච්චං කරිස්සති.

සේමපාල නම් එක් උපාසකයෙක් විශ්වාසවන්ත වී
තෙරුන්ට වත්පිළිවෙත් කරන්නේ ය.

ii. පරිවෙණෙ සාමණෙරා තෙසු තෙසු ධානෙසු නිසීදිත්වා
පොඤ්ඤානි පඨනති.

පිරිවෙණේ සාමණේරයන් වහන්සේලා තැන්තැන්වල හිඳ
පොත් පාඩම් කරති.

- පරිවෙණෙ සාමණෙරා තෙසු තෙසු ධානෙසු නිසීදිත්වා
පොඤ්ඤානි පඨංසු.

පිරිවෙණේ සාමණේරයන් වහන්සේලා තැන්තැන්වල හිඳ
පොත් පාඩම් කළහ.

- පරිවෙණෙ සාමණෙරා තෙසු තෙසු ධානෙසු නිසීදිත්වා
පොඤ්ඤානි පඨස්සන්ති.

පිරිවෙණේ සාමණේරයන් වහන්සේලා තැන්තැන්වල හිඳ
පොත් පාඩම් කරන්නෝ ය.

iii. සංචාරකජනා ගාමනිගමරාජානීසු විවරිතො
කොළමඛනගරමෙව පාපුණනති.

සංචාරක ජනයෝ ගමනියම්ගම් පිළිවෙළින් විමසා කොළඹ
නගරයට ම පැමිණෙති.

- සංචාරකජනා ගාමනිගමරාජානීසු විවරිතො
කොළමඛනගරමෙව පාපුණිංසු.

සංචාරක ජනයෝ ගමනියම්ගම් පිළිවෙළින් විමසා
කොළඹ නගරයට ම පැමිණියහ.

- සංචාරකජනා ගාමනිගමරාජානීසු විවරිතො
කොළමඛනගරමෙව පාපුණිසසනති.

සංචාරක ජනයෝ ගමනියම්ගම් පිළිවෙළින් විමසා
කොළඹ නගරයට ම පැමිණෙන්නෝ ය.

iv. මයං පසන්නමානසා ඵලාඵලාදයො ආහරිතො භික්ඛුනං
පූජෙම.

අපි පැහැදුණු සිතින් ඵලාඵල ගෙනැවිත් භික්ෂූන්ට පූජා
කරමු.

- මයං පසන්නමානසා ඵලාඵලාදයො ආහරිතො භික්ඛුනං
පූජයිමහා.

අපි පැහැදුණු සිතින් ඵලාඵල ගෙනැවිත් භික්ෂූන්ට පූජා
කළෙමු.

- මයං පසන්නමානසා ඵලාඵලාදයො ආහරිතො භික්ඛුනං
පූජෙසසාම.

අපි පැහැදුණු සිතින් ඵලාඵල ගෙනැවිත් භික්ෂූන්ට පූජා
කරන්නෙමු.

v. තුමෙහ චතුද්දිසං ගතො වොරෙ උපපරිකකථං.

නුඹලා සිව්දිශාවට ගොස් සොරුන් සොයවි.

- තුමෙහ චතුද්දිසං ගතො වොරෙ උපපරිකකිත්.

නුඹලා සිව්දිශාවට ගොස් සොරුන් සෙව්වෙහු.

- තුමෙන වතුදිසං ගනාවා වොරෙ උපපරිකබ්සසථ.
නුඹලා සිව්දිශාවට ගොස් සොරුන් සොයන්නෙහු.

3. හිස්තැනට සුදුසු ක්‍රියාපදය යොදා මෙම වාක්‍යය සිංහලට නගන්න.

(පටිසෙවාමි, වැනු, ආමනෙතසි, අභිනන්දුං, අනුසාරෙථ)

- i. තතු බො හගවා පඤ්චවග්ගියෙ හික්කු ආමනෙතසි.
- ii. අතතමනා පඤ්චවග්ගියා හික්කු හගවතො භාසිතං අභිනන්දුං.
- iii. අනුසාරෙථ සමුද්ධං භයං තුමහාකනොසියා
- iv. පටිසංඛායොනිසො සෙනාසනං පටිසෙවාමි.
- v. අහං වැනු තං බොධිපාදපං.

• සිංහලට නැගීම

- i. එකල්හි වනාහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පස්වග හික්ෂුන් ආමන්ත්‍රණය කළ සේක.
- ii. සතුටු සිතැති පස්වග හික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දෙසුමට සතුටු වූහ.
- iii. නුඹලාට බයක් ඇති වූ විට සම්බුදුරජුන් සිහිකරවූ.
- iv. නුවණින් බලා මනා සිහියෙන් යුතුව සෙනසුන් දරමි.
- v. මම ඒ බෝමැඬ වදිමි.

4. පාලියට නගන්න.

- i. මම හැමදා පිරිවෙණට යමි.
අහං සබ්බදා පරිවෙණං ගව්ඡාමි.
- ii. අපි සියලු දෙනා ම දිනපතා බුදුන් වදිමු.
මයං සබ්බෙව දෙවසිකං බුද්ධං වන්දාම.

- iii. ඔබ ගෙදර යන්න කැමති ද?
 කි. ගෙහි ගතකුං ඉවසසි ?
- iv. නුඹලා මව්පියන්ට සලකනු.
 කුමෙහ මාතෘපිතෘනං උපධ්වංචා.
- v. ඔබ පාලි භාෂාව ඉගෙනීමට කැමති වන්නෙහි ද?
 කි. පාලිභාසං උගනෙහිකුං ඉවසසි ?

5. සිංහලට නගන්න.

- i. රාජානො අත්තානං කුමාරෙ නා නා සිප්පානි සිකකාපෙසුං.
 රජවරු තමන්ගේ කුමාරවරුන් නොයෙක් ශිල්ප ඉගැන්වූහ.
- ii. මනුස්සා අසුකකයෙන ච පුඤ්ඤකකයෙන මරන්ති.
 මිනිස්සු ආයුෂ කෙළවර වීමෙන් ද පින් කෙළවර වීමෙන් ද මැරෙති.
- iii. 'තයො මෙ භික්ඛවෙ ගිලානා සංවිජ්ජමානා ලොකසමි'
 මහණෙනි මට ලෝකයෙහි ගියනුත් තිදෙනෙක් පෙනෙයි.
- iv. අනාථපිණ්ඩිකො නිබද්ධං දිවසස්ස දෙව වාරෙ
 තථාගතස්සුපධ්වංචානං ගවස්ති.
 අනාථපිණ්ඩික නිතර දිනකට දෙවරක් තථාගතයන්
 වහන්සේට උපස්ථානය සඳහා (බුද්ධ උපස්ථානයට) යයි.
- v. බොධිසත්තො භාතිකසතස්ස කනිට්ඨො අහොසි.
 බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ සහෝදරයන් සියයකට බාලයා
 වූහ. (විය)

පස්වැනි පාඨම

පුඤ්ඤකරණස්ස සභායො - පින් කිරීමට සභායකයෙක් අභ්‍යාසය

1. 'පුඤ්ඤකරණස්ස සභායො' ඡේදය සිංහලට නගන්න.

- ❖ අප් අපරභාගෙ එකො අස්සවාණීජකො පුබ්බන්තාපරන්තං ගච්ඡන්තො ආගමම ඉමිස්සා ගෙහෙ නිවාසං ගණ්හි.
ඉක්ඛිති පසුකලෙක එක් අශ්වචෙළෙන්දෙක් පෙරඅපරදිග යන්නේ පැමිණ ඇගේ ගෙයි නවාතැන් ගත්තේ ය.
- ❖ අප් සො වාණිජො තං දිස්වා ධිතුසිනෙහං පතිට්ඨාපෙත්වා ගන්ධමාලව්‍යථාලංකාරාදිහි තස්සා උපකාරකො හුත්වා ගමනකාලෙ අමම, එතෙසු අස්සෙසු තච රුච්චතකං අස්සං ගණ්හාහිති ආහ.
ඉක්ඛිති ඒ වෙළෙන්දා ඒ දැක දුවට සෙනෙහස පිහිටුවා සුවදමාලවස්ත්‍රාලංකාරාදියෙන් ඇයට උපකාර වී යන කල්හි දරුව, මේ අශ්වයන් අතුරින් නුඹ කැමති අශ්වයෙකු ගන්න යැයි කීවේ ය.
- ❖ සා'පි අස්සෙ විලොකෙත්වා එකං සිත්ථවපොතකං දිස්වා එතං මෙ දෙහි'ති ආහ.
- ❖ ඇයත් අශ්වයන් පරීක්ෂා කරන්නේ එක් සෙන්නධව පැටියෙකු දැක මු මට දෙන්නැයි කීවා ය.
- ❖ වාණිජො, අමම, එසො සිත්ථවපොතකො අප්පමන්තා හුත්වා පටිජගාහි'ති වත්වා තං පටිපාදෙත්වා අගමාසි.
වෙළෙන්දා දරුව, ඒ සෙන්නධව පැටියෙකි. අප්‍රමාදී වී පෝෂණය කරන්නැයි කියා උභ්‍යසන කර දී ගියේ ය.
- ❖ සා'පි තං පටිජගමානා ආකාසගාමිභාවං ඤාත්වා සමමා පටිජගගති එවං විනෙතසි.
ඇයත් උභ්‍යසන පෝෂණය කරන්නී අහසින් යන බව දැන මනාකොට පෝෂණය කරන්නී මෙසේ සිතුවා ය,
- ❖ "පුඤ්ඤකරණස්ස මෙ සභායො ලද්ධො'ති.
පින් කිරීම සඳහා මට සභායකයෙක් ලැබුණේ ය' යනුවෙනි.

- ❖ අගතපුබ්බා ව මෙ භගවතො සමාරං මාරබලං විධිමෙත්වා බුද්ධිභූතස්ස ජයමහාබොධිභූමි.

මගේ බුදුරජාණන් වහන්සේ මරුන් සහිත මාර බලය පරාජය කොට බුදුබවට පත් ජයමහා බෝධියට නොගිය විරු ය. (යෑමට නොහැකිවිය)

- ❖ යනනුනාහං තත්ථ ගන්තවා භගවතො ජයමහාබොධිං වඤ්ඤායනම් විනේතවා බහුරජතසුචණ්ණමාලාදයො කාරාපෙත්වා එක්ඛිට්ඨං අස්සමභිරුක්ඛා ආකාසෙන ගන්තවා බොධිමාලකෙ ධ්වං ආගච්ඡන්තු අය්‍යා සුචණ්ණමාලා පූජෙතුන්ති උගෙසාසෙසි.

මම එහි ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ජයමහාබෝධිය වදින්නේ නම් ඉතා මැනවැයි සිතා බොහෝ රන්රිදිස්වර්ණමාලාදිය කරවා එක් දිනක් අශ්වයා මත නැගී අහසින් ගොස් බෝමළුවෙහි සිට 'ස්වර්ණමාලා පූජාකිරීමට ආර්යයන් වහන්සේලා පැමිණෙත්වා'යි සෝමණිය කළා ය.

2. පාලි භාෂාවෙන් පිළිතුරු සපයන්න.

- i. කො ඉමිස්සා ගෙහෙ නිවාසං ගණති ?
අස්සවාණිජො ඉමිස්සා ගෙහෙ නිවාසං ගණති.
- ii. අස්සවාණිජො තස්සා කිං අදාසි ?
අස්සවාණිජො තස්සා ගන්ධමාලවත්ථාලංකාරාදීහි අදාසි.
- iii. සා සිත්ථවපොතකස්ස කිදිසං විසෙසං අඤ්ඤාසි ?
සා සිත්ථවපොතකස්ස ආකාසගාමීභාවං අඤ්ඤාසි
- iv. සා කථං බොධිමාලකං අගමාසි ?
සා අස්සමාරුක්ඛා ආකාසෙන බොධිමාලකං අගමාසි.

3. ඡේදය ඇසුරින් සිංහලෙන් පිළිතුරු සපයන්න.

- i. නිවැසි කාන්තාවට වෙළෙන්දාගෙන් ලැබුණු දේ මොනවාද ?
සුවඳ මල් වස්ත්‍රාභරණ ආදිය
- ii. 'ජයමහාබෝධිභූමි' ලෙස එම ස්ථානය හැදින්වීමට හේතුව ලියන්න.

බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ දසමරුන් පරාජය කොට සම්බෝධියට පත් වූ නිසා

- iii. ආර්යයන් වහන්සේලාට බෝධිමලාවට වඩින්නැයි අයැද සිටියේ කුමක් සඳහා ද?
රත්තරත් මාලාදාම පූජා කිරීම සඳහා
- iv. 'අරියසාවක' යන්නට අයත් ආර්ය පුද්ගලයෝ කවරහු ද?
සෝවාන්, සකෘදාගාමී, අනාගාමී, අර්හත් යන මාර්ග හා ඵලවලට පැමිණි පිරිස

අභ්‍යාස

1. පහත සඳහන් වාක්‍ය සිංහලට නගන්න.
 - i. අනුරාධපුර මහාවෙතියානි සතති.
අනුරාධපුරයෙහි මහාවෙතිය ඇත. (ස්ථූපයෝ ඇත්තාහ)
 - ii. බුද්ධා ලංකාභූමිං තිකඛ්ඤාං පාපුණි.
බුදුරජාණන් වහන්සේ ලක්දිවය තෙවරක් පැමිණි සේක.
 - iii. තුමෙහ පතිදිනං මාතාපිතුනනං උපධිංභථ.
නුඹලා දිනපතා දෙමාපියන්ට උපස්ථාන කරව්.
 - iv. සො විහාරං ගතවා බුද්ධං වජ්ඣාං පුන ගෙහං ගව්ඡති.
ඔහු විහාරයට ගොස් බුදුන් වැඳ නැවත නිවසට යයි.
 - v. පුඤ්ඤවනොතා කුමාරො පුඤ්ඤං කරිස්සති.
පින්වත්ත කුමාරයා පින් කරන්නේ ය.
2. පහත සඳහන් වාක්‍ය පාලියට නගන්න.
 - i. සියලු පව් නොකරන්න. කුසල් වඩන්න. සිත දමනය කරගන්න යන මෙය බුදුරජුන්ගේ අනුශාසනාවයි.
සබ්බ පාපස්ස අකරණං - කුසලස්ස උපසම්පදා
සචිත්තපරියොදපනං - එතං බුද්ධානසාසනං
 - ii. පමාවීම මරණයට හේතුවයි. නොපමාව නිවණට හේතු වෙයි.

අප්‍රමාදය අමතපදං - පමාදො මවුනොපදං

- iii. බුදුරජාණන් වහන්සේ මුල මැද අග යහපත් වූ ධර්මය දෙසු සේක.
- iv. හගවා ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣේක කල්‍යාණං පරියොසාන කල්‍යාණං ධම්මං දෙසෙසි.
- v. සෝක නොකරන්න. නොවැලපෙන්න. ඒ මහා ශ්‍රමණයාගෙන් මිදුණේ වෙමු.
මා සොචිත්, මා පරිදෙචිත්, සුමුත්තා මයං තෙන මහා සමණෙන.
- vi. සියලු සත්ත්වයෝ සතුටු සිතැත්තෝ වෙත්වා.
සබ්බ සත්තා සුමනා භවන්තු.

3. පහත වචන යොදා වාක්‍ය සකස් කරන්න.

- ගවේෂයා - උපාසකෝ ගාමං ගවේෂයා.
- පපච්ඡා - මාතා ඔදනං පපච්ඡා.
- පපච - අහං හත්තං පපච.
- ලිඛමහා - මයං ලෙඛනානි ලිඛමහා.
- ධාවිස්සං - අහං පාඨාලයං සීසං ධාවිස්සං.
- දදිස්සති - ධනපාලො නිබ්බදං දානං දදිස්සති.
- භවෙය්‍යාම - මයං අවෙරා භවෙය්‍යාම.
- අකාසි - දුට්ඨගාමිණී රාජා අනුරාධපුරෙ රජං අකාසි.
- සුණාතු - දෙවො ධම්මං සුණාතු.
- අදදිං - අහං යාවකාය දානං අදදිං.

4. භූ, ලිඛ, සු, ධා, කර ධාතු අස්තනී, පරොක්ඛා, භවිස්සනති යන ආඛ්‍යාතවල පරස්පදයෙහි වර්තගන්න.

භූ අස්තනී ආඛ්‍යාත පරස්ප පද		
පුරිස	එකවචන	බහුවචන

පයම පුරිස	හව්	හවිංසු
මජ්ඣම පුරිස	හවො	හව්ථ
උතතම පුරිස	හවිං	හව්මහා

භූ පරොක්කා ආධ්‍යාත පරසස පදෙ		
පුරිස	එකවචන	බහුවචන
පයම පුරිස	හව	හවු
මජ්ඣම පුරිස	හවෙ	හව්ථ
උතතම පුරිස	හව	හව්මහා

භූ හවිසසනති ආධ්‍යාත පරසස පදෙ		
පුරිස	එකවචන	බහුවචන
පයම පුරිස	හවිසසති	හවිසසනති
මජ්ඣම පුරිස	හවිසසසි	හවිසසථ
උතතම පුරිස	හවිසසාමි	හවිසසාම

ලිඛ අජ්ජතනී ආධ්‍යාත පරසස පදෙ		
පුරිස	එකවචන	බහුවචන
පයම පුරිස	ලිඛි	ලිඛිංසු
මජ්ඣම පුරිස	ලිඛො	ලිඛිථ
උතතම පුරිස	ලිඛිං	ලිඛිමහා

ලිඛ පරොක්කා ආධ්‍යාත පරසස පදෙ		
පුරිස	එකවචන	බහුවචන
පයම පුරිස	ලිඛ	ලිඛු
මජ්ඣම පුරිස	ලිඛෙ	ලිඛිථ
උතතම පුරිස	ලිඛ	ලිඛිමහා

ලිඛ හවිසසනති ආධ්‍යාත පරසස පදෙ

පුරිස	එකවචන	බහුවචන
පඨම පුරිස	ලිඛිසසති	ලිඛිසසනති
මජ්ඣම පුරිස	ලිඛිසසසි	ලිඛිසසථ
උත්තම පුරිස	ලිඛිසසාමි	ලිඛිසසාම

සු අජ්ඣතනී ආබ්‍යාසන පරසස පදෙ		
පුරිස	එකවචන	බහුවචන
පඨම පුරිස	සුභි	සුභිංසු
මජ්ඣම පුරිස	සුභො	සුභිඤ්ඤ
උත්තම පුරිස	සුභිං	සුභිමහා

සු පරොක්ඛා ආබ්‍යාසන පරසස පදෙ		
පුරිස	එකවචන	බහුවචන
පඨම පුරිස	සුසොව	සුසොවු
මජ්ඣම පුරිස	සුසාවො	සුසාවිඤ්ඤ
උත්තම පුරිස	සුසාව	සුසාවිමහා

සු භවිසසනති ආබ්‍යාසන පරසස පදෙ		
පුරිස	එකවචන	බහුවචන
පඨම පුරිස	සුභිසසති	සුභිසසනති
මජ්ඣම පුරිස	සුභිසසසි	සුභිසසථ
උත්තම පුරිස	සුභිසසාමි	සුභිසසාම

ධා අජ්ඣතනී ආබ්‍යාසන පරසස පදෙ		
පුරිස	එකවචන	බහුවචන
පඨම පුරිස	ධාවි	ධාවිංසු
මජ්ඣම පුරිස	ධාවො	ධාවිඤ්ඤ
උත්තම පුරිස	ධාවිං	ධාවිමහා

ධා පරොක්ඛා ආබ්‍යාත පරස්ස පදේ		
පුරිස	එකවචන	බහුවචන
පඨම පුරිස	ධාව	ධාවු
මජ්ඣම පුරිස	ධාවෙ	ධාවිඤ්ඤා
උත්තම පුරිස	ධාව	ධාවිමහා

ධා භවිස්සන්ති ආබ්‍යාත පරස්ස පදේ		
පුරිස	එකවචන	බහුවචන
පඨම පුරිස	ධාවිස්සති	ධාවිස්සන්ති
මජ්ඣම පුරිස	ධාවිස්සසි	ධාවිස්සථ
උත්තම පුරිස	ධාවිස්සාමි	ධාවිස්සාම

කර අජ්ජකනී ආබ්‍යාත පරස්ස පදේ		
පුරිස	එකවචන	බහුවචන
පඨම පුරිස	කරි	කරිංසු
මජ්ඣම පුරිස	කරො	කරිඤ්ඤා
උත්තම පුරිස	කරිං	කරිමහා

කර පරොක්ඛා ආබ්‍යාත පරස්ස පදේ		
පුරිස	එකවචන	බහුවචන
පඨම පුරිස	කර	කරු
මජ්ඣම පුරිස	කරෙ	කරිඤ්ඤා
උත්තම පුරිස	කර	කරිමහා

කර භවිස්සන්ති ආබ්‍යාත පරස්ස පදේ		
පුරිස	එකවචන	බහුවචන
පඨම පුරිස	කරිස්සති	කරිස්සන්ති
මජ්ඣම පුරිස	කරිස්සසි	කරිස්සථ

උත්තම පුරිස	කරිසසාමි	කරිසසාම
-------------	----------	---------

සයවැනි පාඨම

පිතුසිනෙහං - පිතෘ ස්තේහය

අභ්‍යාසය

1. 'පිතු සිනෙහං' ඡේදය පාලියට නගන්න.

❖ අතීතෙ උත්තරාපටේ කංසභොගෙ අසිතඤ්ජනනගරෙ මහාකංසො නාම රාජා රජං කාරෙසි.

අතීතයෙහි උතුරු ප්‍රදේශයෙහි කංසභෝගයෙහි අසිතඤ්ජන නගරයෙහි මහාකංස නම් රජතුමා රාජ්‍යය කළේ ය.

❖ තස්ස කංසො ච උපකංසො වාහි දෙවපුත්තා අහෙසුං.

ඔහුට කංස, උපකංස යැයි පුත්තු දෙදෙනෙක් වූහ.

❖ දෙවගබ්බා නාම එකා ධීතා.

දේවගබ්බ නම් දියණියක් වූවා ය.

❖ තස්සා ජාතදිවසෙ නෙමිත්තකඛ්ඛාහමණා 'එතිස්සා කුච්ඡියං නිබ්බත්තපුත්තො කංසගොතතං කංසවංසං නාසෙසසති'ති බ්‍යාකරිංසු.

ඇ උපන් දිනයේ නිමිති බමුණෝ ' මැයගේ කුසෙහි උපන්නා වූ පුත්‍රයා කංස ගෝත්‍රය කංස වංශය නසන්නේය යි ප්‍රකාශ කළහ.

❖ රාජා බලවසිනෙහෙන ධීතරං නාසෙතුං නාසකඛි, 'භාතරො ජාතිස්සනති'ති යාවතායුකං ධ්‍යො කාලමකාසි.

රජතුමා බලවත් සෙනෙහසින් දියණිය නැසීමට නොහැකි විය. 'සභෝදරයෝ දැනගන්නාහු' යැයි ආයුෂ ඇතිතෙක් සිට කළුරිය කළේ ය.

❖ තස්මිං කාලකතෙ කංසො රාජා අහොසි. උපකංසො උපරාජා.

ඔහු කළුරිය කිරීමෙන් පසු කංස රජ විය. උපකංස උපරජ විය.

❖ තෙ විත්තයිංසු.

ඔවුහු සිතුහ.

- ❖ 'සවෙ මයං හගිනි නාසෙසසාම, ගාරණා හවිසසාම, එතං කසසවි අදකා නිසසාමිකං කකා පටිජගහිසසාමා'ති.
ඉදින් අපි නැගෙනිය නසන්නෙමු නම් ගැරහිය යුතු වූවෝ වන්නෙමු. මැය කිසිවෙකුටත් නොදී ස්වාමියා නැත්තියක කොට පෝෂණය කරන්නෙමු' යනුවෙනි.
- ❖ තෙ එකථුණකං පාසාදං කාරෙකා තං තස් වසාපෙසුං.
ඔවුහු එක් ටැම් ගෙයක් කරවා ඇය එහි වාසය කරවූහ.
- ❖ නන්දගොපා නාම තසසා පරිවාරිකා අහොසි.
නාන්දගෝපා නම් ඇයගේ සහායිකාව වූවා ය.
- ❖ අනිකවෙණුහු නාම දාසො තසසා සාමිකො ආරකම්මකාසි.
අන්ධක වේණු නම් දාසයා ඇගේ අයිතිකාරයා ආරක්ෂාව ලබා දුන්නේ ය.
- ❖ තදා උතතරමධුරාය මහාසාගරො නාම රාජා රජ්ජං කාරෙසි.
එකල උතුරු මධුරාවෙහි මහාසාගර නම් රජතුමා රාජ්‍ය කළේ ය.
- ❖ තසස සාගරො උපසාගරො වාති දෙවපුතතා අහෙසුං.
ඔහුට සාගර උපසාගර යැයි දරුවෝ දෙදෙනෙක් වූහ.
- ❖ තෙසු පිතු අවචයෙන සාගරො රාජා අහොසි. උපසාගරො උපරාජා.
එයින් පිය ඇවෑමෙන් සාගර රජ විය. උපසාගර උපරජ විය.
- ❖ සො උපකංසසස සහායකො එකාවරියකුලෙ එකතො උගගහිතසිප්පො.
ඔහු උපකංසගේ සහායක එක් ආවරිය කුලයක එකට හැදෑරූ ශිල්ප ඇත්තෙකි.
- ❖ සො භාතු අනෙතපුරෙ දුබ්බහිකා ගණමානො පලායිකා කංසහොගෙ උපකංසසස සනතිකං අගමාසි.
ඔහු සහෝදර අන්ත:පුරයෙහි ද්‍රෝහියෙක් වී අල්ලාගනු ලබන්නේ පලා ගොස් කංසහෝගයෙහි උපකංසගේ සමීපයට ගියේ ය.

- ❖ උපකංසො තං කංස රඤ්ඤො දසෙසසි, රාජා තස්ස මහනතං යසං අදාසි.

උපකංස ඒ කංස රජුට දැක්වී ය. රජතුමා ඔහුට මහත් සම්පත් දුන්නේ ය.

- ❖ සො රාජ්‍යපට්ඨානං ගව්‍යනො දෙවගබ්භාය නිවාසං එකඤ්ඤාකපාසාදං දිස්වා 'කසෙසකො නිවාසො'ති පුච්ඡ්වා තං කාරණං සුඤ්ඤා දෙවගබ්භාය පටිබද්ධවිතො අහොසි.

ඔහු රාජ්‍ය උපස්ථානයට යන්නේ දේවගබ්භාවගේ නිවස එක්ටැම්මගෙය දැක 'කවරෙක් වාසය කරයිදැ'යි විමසා ඒ කරුණ අසා දේවගබ්භාව පිළිබඳ සිත් බැඳුණේ විය.

2. ඡේදය ඇසුරින් පාලියෙන් පිළිතුරු සපයන්න.

- i. මහාකංසො රාජා කසමිං නගරෙ රජ්‍යං කාරෙසි ?
මහාකංසො රාජා අසිතඤ්ජන නගරෙ රජ්‍යං කාරෙසි
- ii. මහාකංසරඤ්ඤො කා නාම ධිතා අහොසි ?
මහාකංසරඤ්ඤො දෙවගබ්භො නාම ධිතා අහොසි.
- iii. මහාකංසරඤ්ඤො කෙ නාම පුත්තා අහෙසුං ?
මහාකංසරඤ්ඤො කංසො ව උපකංසො වා'ති දෙවපුත්තා අහෙසුං.
- iv. උත්තරමධුරායං කො රජ්‍යං කාරෙසි ?
උත්තරමධුරායං මහාසාගරො රජ්‍යං කාරෙසි.
- v. දෙවගබ්භාය කා නාම පරිවාරිකා අහොසි ?
දෙවගබ්භාය නන්දගොපා නාම පරිවාරිකා අහොසි.

3. සිංහලෙන් පිළිතුරු සපයන්න.

- i. මහාකංස රජුගේ දියණිය උපන්දා නිමිති පාඨකයෝ රජුට කුමක් කීවාහු ද?
මැයගේ කුසින් උපදින දරුවා කංස ගෝත්‍රයන් කංස වංශයක් විනාශ කරන්නේ ය.

- ii. සභෝදරවරු නැගණිය නොමරා පෝෂණය කළේ කුමක් නිසා ද?
ඔවුන් ගර්භාවට ලක් වන නිසා
- iii. උපසාගර යුවරජු උත්තරමධුරාවෙන් පැන ආවේ කුමක් නිසා ද?
අන්ත:පුරයෙහි ද්‍රෝහියෙකු වූ නිසා
- iv. උපසාගර හා උපකංස අතර වූයේ කවර හිතවත් බවක් ද?
එක් ගුරුවරයෙකු ළඟ එකට ශිල්ප ඉගෙනීම

3. ඡේදයේ වාක්‍ය රටාව අනුගමනය කොට පාලියට නඟන්න.

- i. පෙර ලක්දිව මාගම් නුවර කාවන්තිස්ස නම් රජෙක් රාජ්‍ය කරවීය.
පුබ්බෙ ලංකාදීපෙ මාහාගාම නගරෙ කාකවණ්ණතිස්ස නාම රාජා රජ්ජං කාරෙසි.
- ii. ඔහුට අභය හා තිස්ස යැයි කුමාරවරු දෙදෙනෙක් වූහ.
තස්ස අභයො ච තිස්සො චාති දෙවපුත්තා අහෙසුං.
- iii. එක් දියණියක් ද වූවා ය.
- iv. එකා ධිතා.
- v. අභය කුමාරයා පියරජුගේ වචනයට ද්‍රෝහි වී දීඝවාපියට පලා ගියේ ය.
අභයො නාම කුමාරො පිතුවචනස්ස දුබ්බිත්වා දීඝවාපිං පලායි.
- vi. දියණිය ගිහිගෙන් නික්ම පැවිදි වූවා ය.
ධිතා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජී.
- vii. පියරජුගේ ඇවෑමෙන් අභය කුමාරයා රජ විය.
පිතූ අවචයෙන අභය කුමාරො රාජා අහොසි.
- viii. තිස්ස කුමරු යුවරජ විය.
තිස්සො උපරාජා.

අභ්‍යාස

01. සුදුසු පද වරහන් තුළින් තෝරා ගිස්තැන් පුරවා සිංහලට නගන්න.

(නිවාසිකතතා, නාම, රඤ්ඤා, පට්ඨාය, අකංසු, උත්තරමජ්ඣිමපදෙසෙ, නකඛතෙනන, සිරිලංකායං, විරකාලං, මහාමහිඤ්ඤෝරො, අජ්ජා'පි, වඤ්ඤං, බුද්ධසාසනං, විදේසීය, පසසිතුං)

අනුරාධපුරං

අනුරාධපුරං පන උත්තරමජ්ඣිමපදෙසෙ පතිට්ඨිතං හොති. අනුරාධනාම අමචෙවන නිවාසිකතතා වා අනුරාධ නකඛතෙනන පතිට්ඨාපිතතතා ව අනුරාධපුරං නාම හොති. පණ්ඩුකාභය රඤ්ඤා කාලෙ ඉදං පුරං සිරිලංකායං අගගරාජධානි අහොසි. තතො පට්ඨාය බහවො සිහලරාජානො විරකාලං අගගරාජධානිං කතො රට්ඨපරිපාලනං අකංසු. දෙවානම්පියතිස්සරඤ්ඤා කාලෙ මහාමහිඤ්ඤෝරො ලඛිකාදීපෙ බුද්ධසාසනං පතිට්ඨාපෙසි. තතොපපභුති අසමිං නගරෙ චෙතියාරාමපසාදමඤ්ඤා කාරාපිතා හොතති. සිරිමහාබෝධිං ව සොවණණමාලිමහාවෙතිං ව අජ්ජාපි අනුරාධපුරෙ දිස්සති. එතරහි විදේසීය විදේසීය සංචාරකා පූජනීයධ්මානානි වඤ්ඤං නට්ඨාපිට්ඨානි පසසිතුං අනුරාධපුරං ගවස්නති.

අනුරාධපුරය

අනුරාධපුරය වනාහි උතුරු මැද ප්‍රදේශයෙහි පිහිටියේ වෙයි. අනුරාධ නම් ඇමතියා වාසය කළ බැවින් හෝ අනුරාධ නැකතික් පිහිට වූ බැවින් අනුරාධපුර නම් වෙයි. පණ්ඩුකාභය රාජ්‍ය කාලයෙහි මෙම නගරය ශ්‍රී ලංකාවෙහි අගනුවර විය. එතැනි පටන් බොහෝ සිංහලරජවරු බොහෝ කලක් අගනුවර කොට රට පාලනය කළහ. දේවානම්පියතිස්ස රාජ්‍ය කාලයෙහි මහා මහින්ද තෙරණුවෝ ලංකාදීපයෙහි බුද්ධශාසනය පිහිටවූයේ ය. එතැන් පටන් මේ නගරයෙහි චෛත්‍ය ආරාම මාලිගා කරවූයේ වෙති. ශ්‍රී මහාබෝධිය ද රුවන්වැලි මහස්‍රෑ ද අදද අනුරාධපුරයෙහි පෙනේ. දැන් දේශීය විදේශීය සංචාරකයෝ පූජනීය ස්ථාන වැදීමට නටබුන් තැන් බැලීමට අනුරාධපුරයට යති.

02. පහත සඳහන් වාක්‍ය සිංහලට නගන්න.

- i. සිද්ධාන්තකරණය ආසාදනප්‍රණයමායං රත්තියං
සරාහිතිකම්.
සිද්ධාර්ථ කුමාරයා ඇසළ පුන්පෝදා රාත්‍රියෙහි ගිහිගෙයින්
නික්මුණේ ය.
- ii. සංසම්තතාපේරි දක්ඛිණබොධිසාධං ගහෙත්වා මාගසිරෙ
පණණරසියං ලංකාදීපමුපාගමි.
සංසම්තතා තෙරණිය දක්ෂිණ බෝධි ශාඛාව ගෙන උදුවප්
පෝ දින ලංකාවට පැමිණියා ය.
- iii. හගවා එකසමීං ඵුසසමාසෙ වන්දවාරෙ ලංකාදීපමාගන්ත්වා
යකෙක දමෙසි.
හාගාවතුන් වහන්සේ එක් දුරුතු මසක සඳුදා දිනයෙහි
ලංකාදීපයට වැඩම කොට යක්ෂයන් දමනය කළ සේක.
- iv. හගවතො පරිනිබ්බානතො චත්තලිසාධිකවතුසතෙ වසෙස
පේරා මාතුලපදෙසෙ ආලොකගුහායං තෙපිටකං
පොඤ්ඤා ලිබ්බංසු.
හාගාවතුන් වහන්සේගේ පිරිනිවීමෙන් භාරසිය හතළිස්
වර්ෂයේ තෙරහු මාතලේ ආලෝකලෙණෙහි ත්‍රිපිටකය
ග්‍රන්ථාරූඪ කළහ.
- v. මයං වන්දවාරතොප්පභුති යාව සුක්කවාරො පරිවෙණං
ගන්ත්වා තප් සිසං ගණ්හාම.
අපි සඳුදා පටන් සිකුරාදා දක්වා පරිවෙණට ගොස් එහි
ශිල්ප ගනිමු.

03. පහත සංඛ්‍යා පාලියෙන් ලියන්න.

- i. 276 - ඡසත්තාධිකද්විසතං
- ii. 2568 - අට්ඨසට්ඨාධිකපඤ්චසතුත්තරද්විසහස්සං
- iii. 3264 - චතුසට්ඨාධිකද්විසතුත්තරතිසහස්සං
- iv. 5635 - පඤ්චතිංසාධිකඡසතුත්තරපඤ්චසහස්සං
- v. 84000 - චතුරාසීතිසහස්සං

04. පහත මාතෘකා සඳහා වාක්‍ය 06කට නොඅඩු රචනා පාලියෙන් ලියන්න.

i. මම පරිවේණික

මම පරිවේණික නාම සිරි විජ්‍යානන්ද පරිවේණික. තං බිබිල නගරේ යලකුණුර ගාමේ දසසනිය භූමිභාගෙ පතිට්ඨාපිතං හොති. මම පරිවේණික බහු සිසුයා උග්‍රාණහනති. ඊතණුවතෙත අත්දසසි යටිසසරො කිව්වාධිකාරො භවති. තථා පදියතලාවේ ඤාණවිමලසෝරො පරිවේණාධිපති භවති. තං පරිවේණික අතිසය ජනපතිය පරිවේණිකති බහවො ජනා විනෙතසුං.

ii. සිරිලංකාදීපං

මම ජාතදෙසං පන සිරිලංකාදීපං හොති. තං ඉන්දිය සාගරේ මජ්ඣමධ්‍යානෙ පතිට්ඨිතං හොති. විජයො නාම කුමාරො තත් පද්මං ජනපදං කාරෙසි. පච්ඡා පණ්ඩුකාභය, දෙවානම්පියතිස්ස, දුට්ඨගාමිණී ආදී රාජානො රජුං කාරෙසුං. ලොකෙ දසසනියෙසු රටෙයිසු ලංකාදීපං පද්මධ්‍යානෙ භවති.

iii. පුලහිපුරං

අමහාකං රටෙයි දුතිය රාජධානිං පුලහිපුරං හොති. තත් පද්මං විජයබාහු නාම රාජා රජුං කාරෙසි. වොළසුස පරකකමං විද්ධංසනං කත්වා සො ලංකාදීපං එකවජ්ජනං කාරෙසි. පුලහිපුරෙ බහු වෙතියාති සනති. තථා ච අතිදසසනියා භවනති. පාසාණවිහාරං ච ආලාභණ පරිවේණිකං ච තත් පතිට්ඨාපිතා හොනති. මහාපරකකමබාහු රාජා, නිසසංකමල රාජා තතෝච රාජානො භවිංසු.

iv. සාරිපුත්තකෝරො

උපතිස්සො නාම පරිබ්බාජකො පච්ඡා සාරිපුත්තකෝරො'ති පඤ්ඤායි. තසස මාතා සාරී බ්‍රාහ්මණී. තථා ච කොලිතො නාම පරිබ්බාජකො ගහට්ඨකාලෙ සභායකො භවී. දෙව පරිබ්බාජකා බුද්ධසස සමීපෙ පබ්බජ්ජා අග්‍රසාවකා භවිංසු.

v. ගජො

ගජො වනෙ වසති. සො චතුප්පදො හොති. වනෙ විසාලතමො ගජො භවති. ගජො සොණධාය පහරිත්වා සාධං භිඤ්ඤා බාදති. බහුජනා ගජෙ පසසිතුං වනං ගවජනති.

හත්වැනි පාඨම

දෙවෙන මය්‍යං පුත්තස්ස ජාතකාලෙ වරො දිනෙනා
ස්වාමියා විසින් මගේ පුතා ඉපදුණු දිනයේ වරයක් දෙනු ලැබුවේ
ය.

අභ්‍යාසය

1. 'දෙවෙන මය්‍යං පුත්තස්ස ජාතකාලෙ වරො දිනෙනා' යන
ජේදය සිංහලට නගන්න.

❖ අතීතෙ කාසිරටෙඨ බාරාණසියං බ්‍රහ්මදත්තො රාජා
අහොසි. තදා බොධිසත්තො තස්ස අගමහෙසියා
කුච්ඡසම්. පටිපජ්ඣං ගණ්හි. තස්ස නාමගතගහණ දිවසෙ
මහිංසාසකුමාරොති නාමං අකංසු. තස්ස ආධාවිඤා
පරිධාවිඤා විවරණකාලෙ රඤ්ඤො අඤ්ඤොපි පුත්තො
ජාතො.

අතීතයෙහි කාසිරට බරණස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත රජ විය.
එකල්හි බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ ඔහුගේ
අගමහෙසියගේ කුසෙහි පිළිසිඳ ගත්තේ ය. ඔහුට නම්
තබ්බ දිනයෙහි මහිංසාස කුමාර යැයි නම් කළහ. ඔහුගේ
දුච්ඡාදන ඇවිදින කල්හි රජකුමාර වෙතත් කුමරෙක්
ඉපදිණි.

❖ තස්ස චතුකුමාරොති නාමං අකංසු.

ඔහුට සූර්ය කුමාර යැයි නම් කළහ.

❖ තස්ස පන ආධාවිඤා පරිධාවිඤා විවරණ කාලෙ
බොධිසත්තමාතා කාලමකාසි.

ඔහුගේ දුච්ඡාදන ඇවිදිනකල බෝධිසත්ත්වයන්ගේ මව
කචරිය කළා ය.

❖ රාජා අඤ්ඤං අගමහෙසිට්ඨානෙ ඨපෙසි.

රජකුමා වෙනකෙක් අගමහෙසි තැන තැබුවේ ය.

❖ සා රඤ්ඤො පියා අහොසි, මනාපා.

ඇය රජකුමාරට ප්‍රිය විය. මනාප විය.

❖ සා පියසංවාසමත්ථාය එකං පුත්තං විජායි.

ඇය ප්‍රිය සංවාසය නිසා එක් පුත්තක් වැදුවා ය.

- ❖ සුරියකුමාරොතිස්ස නාමං අකංසු.
සුරියකුමාරතිස්ස යැයි නම් කළහ.
- ❖ රාජා පුතං දිස්වා තුට්ඨවිතො භද්දෙ, පුතනස්ස තෙ වරං දමමිති ආහ.
රජතුමා පුතා දැක සතුටු සිතින් සොඳුරු පුතාට වරයක් දෙමියි කීවේ ය.
- ❖ දෙව් වරං ඉච්ඡතකාලෙ ගහෙනඛං කත්වා ධිපෙසි.
- ❖ දේවිය වරය කැමති කාලයේ ගතයුත්තක් කොට තැබී ය.
- ❖ සා පුතො වයථතො රාජානං ආහ.
ඇය පුතා වැඩිවියට පැමිණි කල්හි රජතුමාට කීවා ය.
- ❖ දෙවෙන මඤ්ඤං පුතනස්ස ජාතකාලෙ වරො දිනෙනා.
දේවයන් විසින් මගේ පුතාට උපන් දිනයේ වරයක් දෙන ලදි.
- ❖ පුතනස්ස මෙ රජ්ජං දෙහිති.
- ❖ මගේ පුතාට රාජ්‍යය දෙන්න යනුවෙනි.
- ❖ රාජා මඤ්ඤං දෙව පුතො අග්ගිකඛක්ඛො විය ජලමානා විවරනති.
- ❖ රජතුමා මගේ පුත්තු දෙදෙනා ගිනිදැල් මෙන් දිලිසෙන්නේ සැරිසරති.
- ❖ න සකකා තව පුතනස්ස රජ්ජං දාතුනති පටිකඛිපිත්වා තං පුතපුතං යාවමානමෙව දිස්වා අයං මඤ්ඤං පුතනානං පාපකමහි විනොය්‍යාති පුතො පකෙකාසාපෙත්වා ආහ.
නූඹේ පුතාට රාජ්‍ය දීමට නොහැකි වන්නේය ප්‍රතික්ෂේප කොට ඇය නැවත නැවත ඉල්ලන්නී දැක මැය මගේ පුතුන්ට අවැඩක් කරන්නී සිතා පුතුන් කැඳවා කීවේ ය.
- ❖ තාත, අහං සුරියකුමාරස්ස ජාතකාලෙ වරං අදාසිං.
දරුවනි මම සුරියකුමාරයාගේ උපන් දිනයේ වරයක් දුන්නේ ය.
- ❖ ඉදානිස්ස මාතා රජ්ජං යාවති.
දැන් ඔහුගේ මව රාජ්‍යය ඉල්ලයි.

- ❖ අනං තස්ස න දාතුකාමො.
මම එය දීමට අකැමැති ය.
- ❖ මාතුගාමො නාම පාපො.
කාන්තාව නම් පවිටු ය.
- ❖ තුමහාකං පාපකමපි විනෙතය්‍ය.
නුඹලාට අවැඩක් ද සිතන්නී ය.
- ❖ තුමෙන අරඤ්ඤං පටිසිත්වා මමච්චයෙන කුලසන්නකෙ
නගරෙ රජං කරෙය්‍යාථාති කඤ්ඤා රොද්ධා සීසෙ
වුමබ්බා උය්‍යොපෙසි.
නුඹලා කැලයට පිවිස මගේ ඇවෑමෙන් කුලසන්නක
නගරයෙහි රාජ්‍යය කරන්නාහු නම් මැනැවැයි හඬා වැළඹී
හිස් සිඹ පිටත් කළේ ය.
- ❖ තෙ පිතරං වඤ්ඤා පාසාදා ඔරොහන්තා රාජංගණෙ
කීළමානො සුරියකුමාරොපි දිස්වා තං කාරණං ඤාත්වා
අහමපි භාතිකෙහි සද්ධිං ගමිස්සාමිති තෙහි සද්ධිං යෙව
නිකම්මි. තෙ හිමවන්තං පටිසිංසු.
ඔවුහු පියාට වැද ප්‍රාසාදයෙන් නික්මෙන්නෝ
රාජංගණයේ සෙල්ලම් කරන සුරියකුමාරයාත් දැක ඒ
කරුණු දැන මමත් සොහොයුරන් සමග යන්නෙමි යි ඔවුන්
සමගම නික්මුණේ ය. ඔවුහු හිමවතට පැමිණියහ.
- ❖ බොධිසත්තො මග්ගා ඔක්කමම රුක්ඛමූලෙ නිසීදිත්වා
සුරියකුමාරං ආමනෙතසි.
බෝධිසත්ත්වයන් මාර්ගයෙන් ඉවත්ව ගසක් මූල හිඳ සුරිය
කුමාරයාට ඇමතීය .
- ❖ තාත සුරිය, එතං සරං ගන්ත්වා නභාත්වා ච පිට්ඨ්වා ච
පදුමිනිපණෙණහි අමහාකමපි පාතීයං ආනෙහිති.
දරුව සුරිය කුමාරය එක් විලකට ගොස් නා බී පියුම්
පතකට අපට ද ජලය ගෙනෙන්න යනුවෙනි.
- ❖ තං පන සරං වෙස්සවණස්ස සන්තිකා එකෙන
දකරකඛසෙන ලද්ධං භොති.
ඒ විල වනාහි වෙසවුණුරජගේ සමීපයේ එක් ජලරකුසෙකු
වසින් ලැබුවේ විය.

- ❖ වෙසසවණො ව තං ආහ.
වෙසවුණු ද ඔහුට කීවේ ය.
- ❖ යිපෙක්ඛා දෙවධම්මජානනකකෙ යෙ අඤ්ඤා ඉමං සරං
ඔතරන්ති තෙ ඛාදිතුං ලහසි.
දේවධර්මය දන්නවුන් හැර අනෙකෙක් මේ විලට
බසින්තේ ද ඔවුන් කෑමට ඉඩ ලබති.
- ❖ අනොතිණෙණ න ලහසිති.
නොබැස්සවුන් නොලබති යනුවෙනි.

2. පහත සඳහන් ප්‍රශ්නවලට පාලියෙන් පිළිතුරු සපයන්න.

- i. බ්‍රහ්මදත්තරඤ්ඤා කෙ නාම කුමාරා අහෙසුං ?
බ්‍රහ්මදත්තරඤ්ඤා මහින්සාස, වජ්‍ර, සුරිය නාම කුමාරා
අහෙසුං.
- ii. රාජා කාය වරං අදාසි.
රාජා අග්ගමහෙසියා වරං අදාසි ?
- iii. කා රඤ්ඤා පියා මනාපා අහොසි ?
දෙවි රඤ්ඤා පියා මනාපා අහොසි.
- iv. සුරියකුමාරො කෙහි සද්ධිං වනං ගච්ඡී ?
සුරියකුමාරො මහින්සාස කුමාරෙන ව වජ්‍ර කුමාරෙන ව
සද්ධිං වනං ගච්ඡී.
- v. කෙන එකං සරං ලද්ධං හොති ?
දකරකබසෙන එකං සරං ලද්ධං හොති.

03. සිංහලෙන් පිළිතුරු ලියන්න.

- i. මෙම ඡේදයෙහි සඳහන් වරයන් දෙක මොනවා ද?
සුරිය කුමාරයාට රජකම ලබා දීමට ඉල්ලූ වරය
වෙසවුණු රජු ජලරකුසාට ලබා දුන් වරය

- ii. මෙහි එන උපමාවක් උපුටා විස්තර කරන්න.
ගිනිකඳක් මෙන් - ගින්න නම් තරුණය. වහා ඇවිලෙන සුළු ය. තරුණ දරුවන් ද එවැනි ම ය. ඔවුන් ශක්ති සම්පන්න ය.
- iii. 'වෙසසවණ' යන්න විස්තර කරන්න.
සතරවරම් දෙවියන්ගෙන් අයෙකි.
- iv. ඡේදයෙන් ලැබෙන උපදේශ දෙකක් ලියන්න.
ඉක්මන් තින්දු ලබා දීමෙන් සිදු වන අවැඩ
තැනට සුදුසු නුවණ භාවිතය
වැඩිහිටි අවවාද පිළිගත යුතු බව

අභ්‍යාසය

1. පහත සඳහන් වාක්‍ය සිංහලට නගන්න.
 - i. කාය දාසියා ධෙනුයො බන්ධියනි.
ඒ දාසිය විසින් දෙන්නු බඳිනු ලැබෙති.
 - ii. මයං අමහාකං ධිතරෙහි වජ්ජියාම.
අපි අපගේ දියණියන් විසින් වඳිනු ලබමු.
 - iii. සද්ධෙහි උපාසකෙහි භික්ඛුනං දානං දිනනං අහොසි.
ශ්‍රද්ධාවන්ත උපාසකයන් විසින් භික්ෂූන්ට දානය දෙන ලද්දේ වෙයි.
 - iv. හියො අනිනා දට්ඨො බාලො වෙජ්ජසස සන්තිකං නිතො හොති.
ඊයේ සර්පයෙකු විසින් දෂ්ඨ කළ බාලයා වෙදෙකු සමීපයට පමණුවන ලද්දේ වෙයි.
 - v. එකං සරං වෙසසවණසස සන්තිකා එකෙන දකරකඛසෙන ලද්ධං හොති.
එක් විලක් වෙසවුණු රජුගේ සමීපයේ එක් ජලරකුසෙකු විසින් ලැබුවේ වෙයි.

02. පහත වාක්‍යය පාලියට නගන්න.

- i. බුදුරදුන් විසින් දෙවියන්ට ද මිනිසුන්ට ද ධර්ම දෙසන ලදී.
බුද්ධෙධන දෙවානං ච මනුස්සානං ච ධම්මො දෙසිකො.
- ii. සිංහයන් විසින් වනයෙහි මුවෝ මරන ලදහ.
සීහෙහි වනෙ මිගා මාරියනෙත.
- iii. දාසිය විසින් බත පිසනු ලබයි.
දාසියා භතතං පචියති./ පචචති.
- iv. අප විසින් බොහෝ ළමුන්ට පාඩම් කියා දෙන ලදී.
අමෙහෙහි බහුතං බාලකානං පාඨානි පඨියනති.
- v. තොප විසින් බුදුරදුන්ට මල් පූජා කරන ලදී.
තෙහි බුද්ධස්ස පුප්ඵානි පූජිතා.

03. කර්මකාරකයට හරවා ලියන්න.

- i. අයං පුරිසො එකං වත්ථං යාවති.
ඉමිනා පුරිසෙන එකං වත්ථං යාවියති.
- ii. සුවෙ මයං නගරං ගන්ත්වා භණ්ඩානි කිණිසාම.
සුවෙ අමෙහෙහි නගරං ගන්ත්වා භණ්ඩානි කිණියනෙත.
- iii. සීහො ධාවිත්වා මිගං මාරෙසි.
සීහෙන ධාවිත්වා මිගො මාරිකො.
- iv. ගොපාලො ගොණෙ විකකිණාති.
ගොපාලෙන ගොණො විකකිණියනති.
- v. වොරා මනුස්සානං අස්සෙ වොරෙතති.
වොරෙහි මනුස්සානං අස්සා වොරියනෙත.

04. කර්තෘකාරකයට හරවා ලියන්න.

- i. මුනිනා ධම්මො දෙසිකො.
මුනි ධම්මං දෙසෙසි.
- ii. අමෙහෙහි වන්දො පසස්සිති.
මයං වන්දං පසසාම.

- iii. තුමෙහි භික්ඛූනං ආහාරො දිනෙනා.
තුමෙහි භික්ඛූනං ආහාරං දදිසු.
- iv. වොරෙන ගොණො වොරියති.
වොරො ගොණං වොරෙති.
- v. දාසෙහි මිත්තානං සුනඛො හරියතෙ.
දාසා මිත්තානං සුනඛං හරන්ති.

05. සුදුසු වචන යොදා හිස්තැන් පුරවන්න.

(ගතො, මනුසෙසති, අහිනා, ආහරානි, දිනෙනා, ධොවියනති, වස්ථානි, වනිතාහි, හගචතා, වීචරානි, සස්ථාරා, පුගගලා, දෙවෙන)

- i. හියො අරඤ්ඤං ගතො පුරිසො අහිනා දට්ඨො කාලකතො හොති.
- ii. වාණිජෙහි නගරතො ආහරානි හණ්ඩානි මනුසෙසති කීතානි හොන්ති.
- iii. දෙවෙන මයං පුත්තස්ස ජාතකාලෙ වරො දිනෙනා හොති.
- iv. අජ්ජ වනිතාහි බහුනි වස්ථානි ගංගායං ධොවියනති.
- v. ආවුසො හගචතා තිණි වීචරානි අනුඤ්ඤාතානි.
- vi. සස්ථාරා චත්තාරො පුගගලා කටීතා.

අටවැනි පාඩම

කතනාරකරණං - කාන්තාර තරණය

අභ්‍යාසය

01. 'කතනාරකරණං' ඡේදය සිංහලට පරිවර්තනය කරන්න.

- ❖ අතීතේ කාසිරටෙට්ඨ බාරාණසියං බ්‍රහ්මදත්ත රජ්‍යං කාරොන්තො බොධිසත්තො සත්ථවාහකුලෙ පටිසන්ධිං ගහෙත්වා වයප්පන්තො පඤ්චති සකට්ඨකෙහි වණිජ්ජං කරොන්තො විවරති.

අතීතයෙහි කසිරට බරණස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත රාජ්‍ය කරන්නේ බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ ගැල් කුලයට පිළිසිඳ ගෙන වැවියට පත්වන්නේ පන්සියයක් ගැල්වල වෙළඳාම කරන්නේ සැරිසරයි. (සැරිසරති)

- ❖ සො එකදා සට්ඨියොජනිකං මරුකතනාරං පටිපජ්ජී.
- ඔහු එක්දිනක් සැට යොදුන් මරුකතරකට පිළිපන්නේ ය.
- ❖ තසමී. කතනාරෙ සුබ්බමවාලිකා මුට්ඨිනා ගතිතා හස්සෙ න තිට්ඨති.

ඒ කාන්තාරයෙහි සියුම්වැලි මීටට ගන්නා ලද්දේ අතෙහි නොසිටියි.

- ❖ සුරියුගගමනො පට්ඨාය අඛිගාරොසිවිය උණ්ණා හොති න සකකා අකකම්භං.
- ඉර උදාවේ පටන් අඟුරුගොඩක් මෙන් උෟෂ්ණ වෙයි. ඇල්ලීමට නොහැකි ය.

- ❖ තසමා තං පටිපජ්ජන්තා දාරුදකතිලතණ්ඩුලාදීනි සකටෙහි ආදාය රත්තිමෙව ගන්ත්වා අරුණුගගමණේ සකටානි පරිවත්තං තත්වා මත්තකෙ මණ්ඩපං කාරොත්වා කාලසේසව ආහාරකිවං. නිට්ඨාපෙත්වා ඡායාය නිසින්නා දිවසං බෙපෙත්වා අත්ථංගතෙ සුරියෙ සායමාසං භුඤ්ජේත්වා භුමියා සිතලාය ඡාතාය සකටානි යොජෙත්වා ගවජන්ති.

එහෙයින් එයට පිළිපන්නෝ දරුජලයතලසහල් ආදිය ගැල්වලින් ගෙන රාත්‍රියේම ගොස් අරුණ උදා වූ කල්හි ගැල් වටකොට මස්තකයෙහි මණ්ඩපයක් කොට කල් ඇතිවම අහර කිසි නිමවා සෙවණෙහි හිඳින්නෝ දිවස ගෙවා ඉර

බැස ගිය කල්හි රාත්‍රියට අනුභව කොට බිම සිතල උපන් කල්හි ගැල් යොදා යති.

- ❖ සමුද්දගමණසදිසමෙව ගමනං හොති.
සමුද්දගමනට සමාන ගමනක් වෙයි.
- ❖ ථලනියාමකො නාම ලඤ්ඤං වට්ටති.
ගොඩබිම් නියමුවෙක් ලැබීමට වට්ටයි.
- ❖ සො තාරකසකුකුය සඝං තාරෙසි.
ඔහු තරු සලකුණු අනුව ගැල් පෙළ එතෙර කරයි.

02. පාලියෙන් පිළිතුරු ලියන්න.

- i. අතීතෙ බාරාණසියං කො රජජං කාරෙසි ?
අතීතෙ බාරාණසියං බ්‍රහ්මදත්ත රාජා රජජං කාරෙසි.
- ii. මරුකන්තාරං කිත්තකප්පමාණං අහොසි ?
මරුකන්තාරං සට්ඨියොජනිකං පමාණං අහොසි.
- iii. සුරියුගගමනතො පට්ඨාය වාලිකා කිදිසා අහොසි ?
සුරියුගගමනතො පට්ඨාය වාලිකා අභිගාරරාසිවිය උණා අහොසි.
- iv. සඝවාහො කසමීං සමයෙ කන්තාරං තාරෙති ?
සඝවාහො රත්තියං කන්තාරං තාරෙති.
- v. වාණිජා දිවා කන්තාරෙ කථං වසන්ති ?
වාණිජා දිවා කන්තාරෙ සකටානි පරිවත්තං කත්වා මඝකෙ මණ්ඩපං කාරෙත්වා වසන්ති.

03. ඡේදය ඇසුරින් සිංහලෙන් පිළිතුරු ලියන්න.

- i. 'සඝවාහකුල' යන්න පැහැදිලි කරන්න.
ගැල්වලින් වෙළඳාම් කරන කුලයකි. මේ අය ගැල් බොහෝ ප්‍රමාණයක් යොදා ගෙන දෙස් විදෙස් හි වෙළඳාමේ යෙදෙති. ප්‍රධානියෙක් ද වෙයි.

- ii. කාන්තාරයෙහි වැලි සියුම් බව ජාතකකරු කීවේ කෙසේ ද?
සියුම් වැලි අතට ගත් විට අත්ලෙහි නොසිටියි.
- iii. ඡේදයෙහි එන උපමා පද දෙකක් උපුටා දක්වන්න.
ගිනිඅඟුරු මෙන් - අඛගාරරාසි විය
මුහුදු ගමනක් මෙන් - සමුද්දගමනසඳිසමෙව
- iv. කාන්තාරයෙන් එතරවන අය කවර ලකුණකින් එතෙර වේ ද?
තරු ලකුණු බලා
- v. දවල් කාලයෙහි වෙළෙන්දෝ කාන්තාරයේ වාසය කළේ කෙසේ ද?
ගැල් වටකොට තබා ඒ මත මණ්ඩපයක් කර

04. ඡේදයේ එන වාක්‍ය රටාව අනුව පාලියට නගන්න.

- i. සිරිසඟබො රජතුමා රාජ්‍යය කරවන විට අනුරාධපුර මත් රොගෝපද්‍රවයක් විය.
සිරිසඟබොධි රාජා රජ්‍යං කාරෙතෙන අනුරාධපුරෙ මහනතං රොගුපද්‍රවං අහොසි.
- ii. රාජපුත්‍රයා රථ පන්සියකින් නගරයේ හැසිරෙයි.
රාජපුත්තො පඤ්චති රථසතෙති නගරෙ විවරති.
- iii. අපි හිරු අවරට ගිය කල්හි ගෙදර ගොස් රාත්‍රි ආහාර ගනිමු.
මයං සූරියං අත්ථංගතෙ ගෙහං ගන්ත්වා සායමාසං ගණ්භාම.
- iv. ළමයි පුටු වටේට තබා මණ්ඩපයක් කොට සෙල්ලම් කරති.
බාලකා පීඨානි පරිවතනං කත්වා මණ්ඩපං කාරෙත්වා කීළනති.

අභ්‍යාස

01. පහත වාක්‍ය සිංහලය නගා ව්‍යාකරණ සිද්ධාන්තය පැහැදිලි කරන්න.

- i. නෞද පබ්බජිතෙ මහනතං දුක්ඛං අහොසි.

නන්ද පැවිදි වූ කල්හි මහත් දුක්ඛයක් ඇති විය. කාලාර්ථයේ සත්තම්

- ii. මෙතන මෙ අපාදකෙහි සද්ධිං හවති.
මාගේ මෙමත්‍රිය පා නැත්තවුන් සමග වෙයි. සහාදි යෝගය තතියා විහක්ති
 - iii. හගවා සායණසමයං යෙන අම්බලට්ඨිකා තෙනුපසඛකම්.
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සවස් යාමයෙහි අම්බලට්ඨික යම් තැනක ද එතැනට වැඩි සේක. කාලවාචී දුතියා විහක්ති
 - iv. යෙසං නඤ්ඤි සමපජානමුසාවාදෙ ලජ්ජා තෙසං සාමඤ්ඤං පරිත්තං හවති.
යමෙකුට දැන දැන බොරුකීමේ ලජ්ජාවක් නැද්ද ඔහුට පැවිද්ද අල්ප වෙයි. නාමවිශේෂණ සහිත දුතියා විහක්ති යෙදීම
 - v. එක්දිවසං තස්සා එතදහොසි, අහමපි භික්ඛුනි උපස්සයං ගන්තවා පබ්බජ්සාමි'ති.
එක්දිනක් ඇය මෙහේ සිතුවාය. මමත් භික්ෂුණී අරමකට ගොස් පැවිදි වන්නෙමි යනුවෙනි. අදහස පහළ වුණු තැනැත්තා පැවසෙන පදය වතුන්ට විහක්තියෙන් තැබීම අන්තර් වාක්‍යය එතදහොසි යන්නට පසුව යෙදීම
 - vi. නගරතො කීවදුරෙ සකායානං නිගමො හවති.
නගරයෙන් කොපමණ දුර ශාක්‍යයන්ගේ නියම්ගම වේ ද? දුරාර්ථය පඤ්චමි විහක්තිය
02. සාම්ප්‍රදායික පාලි ව්‍යාකරණ සිද්ධාන්ත අනුගමනය කරමින් පාලියට නගන්න.
- i. අජාසත් මහරජතුමා එදවසම බුදුරදුන් යම් තැනක ද එතැනට එළඹිණි.
අජාතසත්තු මහාරාජා තස්මිංයෙව දිවසෙ යෙන හගවා තෙනුපසංකම්.
 - ii. ස්වාමීන් ඊයේ රාත්‍රියෙහි මට තෘෂ්ණාව නිසා මිනිස්සු දුකසේ වසන්නාහ යන සිතිවිල්ල විය.
හතෙත, භීයො රතතියං එතදහොසි. තණ්හාය මනුස්සා දුකං වසිස්සන්ති.

- iii. යමෙක් උත්සාහවත් ද ඔවුහු සියලු තන්හි ජය ලබති.
යො උසුසාහවන්නා ව තෙ සබ්බථා ජයං ලභන්ති.
- iv. හික්ෂුන් අතුරෙන් ආනන්ද තෙර වඩාත් බහුශ්‍රුත වෙයි.
හික්ෂුස්ස ආනන්දොරො බහුස්සුතමො භොති.
- v. මා කොළඹ ගිය කල්හි මගේ පසුමිබිය සොරෙක් ගත්තේ ය.
- vi. මයි කොළඹට නගරං ගතෙ මයාං මූපමඤ්ජුසං වොරො ගණ්හි.

03. හිස්තැන් පුරවන්න.

(එතදහොසි, අරඤ්ඤං, එළකෙසු, අවිදුරෙ, පුබ්බණ්ණසමයං, අඤ්ඤානු)

- i. එකො සාවස්ථාසී බ්‍රාහ්මණො අවිරවතී නදියා අවිදුරෙ බෙත්තකරණස්ථාය අරඤ්ඤං කොටෙයිසි.
- ii. තස්ස වාණිජස්ස එතදහොසි. 'අතී නු බො මෙ එවරුපෙ පතිට්ඨාති.
- iii. එළකෙසු මෙළමාතා නාම එළිකා ව්‍යත්තා අහොසි උපාය කුසලා.
- iv. ආයස්මා ආනන්දො පුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙත්වා සාවස්ථියං පිණ්ඩාය පාවිසී.
- v. අජ්ජතග්ගෙ අහං ආවුසො ආනන්ද හගවතා අඤ්ඤානු උපොසථං කරිස්සාමි.

04. භාව සත්තමී ප්‍රයෝගය භාවිත කර තනි වාක්‍ය සේ ගළපා ලියන්න.

- i. අහං පාතො'ව පාඨං පඨාමි. මෙ ආවරියො තස්ථාගන්ත්වා පඤ්ඤං පුච්ඡි.
අහං පාතො'ව පාඨං පඨානෙන මෙ ආවරියො තස්ථාගන්ත්වා පඤ්ඤං පුච්ඡි.
- ii. රාජා පරිසං ආමන්තෙසි. තදා මනුස්සා අප්පො ටෙසුං.
රාජා පරිසං ආමන්තනෙන තදා මනුස්සා අප්පොටෙසුං.

- iii. ටේරෝ ධම්මං දෙසෙති. උපාසකා සාධුකාරමදංසු.
ටේරෝ ධම්මං දෙසෙනෙහ උපාසකා සාධුකාරමදංසු.
- iv. නාවා පට්ටනං ආගච්ඡි. වාණිජා තඤ්ඤා සන්නිපතිංසු.
නාවා පට්ටනං ආගච්ඡෙනෙහ වාණිජා තඤ්ඤා සන්නිපතිංසු.
- v. මණිඅකඛිකො රාජා කල්‍යාණියං රජ්ජං කාරෙති. භගවා භික්ඛුහි සද්ධිං ලංකාදීපමුපාගමි.
මණිඅකඛිකො රාජා කල්‍යාණියං රජ්ජං කාරෙනෙහ භගවා භික්ඛුහි සද්ධිං ලංකාදීපමුපාගමි.

05. ව්‍යාකරණ රීති අනුගමනය කොට පාලියට නගන්න.

- i. පෙර ලක්දිව දේවානම්පියතිස්ස රජ රාජ්‍යය කරවීය.
පුබ්බෙ ලංකායං දෙවානංපියතිස්ස රාජා රජ්ජං කාරෙසි.
- ii. පොසොන් පොහොය දිනයෙහි රජතුමා මන්ත්‍රීවරුන් සමග මිස්සක පර්වතය යම් තැනක ද එතැනට දඩයම් පිණිස ගියේ ය.
ජෙට්ඨ උපොසථ දිවසෙ රාජා මනනිහි සද්ධිං යෙන මිස්සක පබ්බතං තෙන වධ්ඤාය උපසංකමි.
- iii. රජතුමා මුළු ලුහු බදින විට මහා මහින්ද තෙර ඔහු දුටුවේ ය.
රාජා මීගං අනුබන්ධෙනෙහ මහාමහින්දජෙට්ඨරං තං අපසසි.
- iv. එවිට මහා මහින්ද තෙරුන්ට මම දැන් රජතුමාට තිස්ස යයි අමතමි යන සිතිවිල්ල විය.
තස්මිං බණෙ මහාමහින්දජෙට්ඨරං එතදහොසි අහං ඉදානි රාජං තිස්ස ඉති ආමන්තයාමි.
- v. මහා මහින්ද තෙර තිස්ස තිස්ස යැයි ඇමතී ය.
මහා මහින්දජෙට්ඨරො තිස්ස තිස්ස ඉති ආමන්තෙසි.
- vi. එවිට රජතුමාට කවරෙක් මහවනයෙහි මට තිස්ස යැයි අමතන්නේ දැයි සිතිවිල්ල විය.
තදා භූපතිස්ස කො මං මහාවනෙ තිස්ස ඉති ආමන්තෙසිති එතදහොසි.

නවවැනි පාඨම

නාසී පුවමෙව පචෙය්‍යාසි

අභ්‍යාසය

01. 'නාසී පුවමෙව පචෙය්‍යාසි' ඡේදය සිංහලට පරිවර්තනය කරන්න.

❖ නගරපරිගහානිකා දෙවතා විනොසුං, අනුරුද්ධසකෙකන අනනභාරකාලෙ අතතනො භාගභතතං උපරිට්ඨපචෙවකඛුදධස්ස දතවා නාසී'ති මෙ වචනස්ස සවණං මා හොතු භොජනුප්පත්තියා ජාතනං මා හොතු'ති පඤ්ඤා කතා.

නගරාත්මික දෙව්වරු සිතුහ. අනුරුද්ධ ශාක්‍යයා විසින් අන්තාභාර උපන් කල්හි තමාගේ බන්ධකාටස උපරිට්ඨ නම් පසේ බුදුරුදුන්ට දී 'මට නැතැයි' යන වචනයක් ඇසීමක් නොවේවා බොජුන් උපදින ආකාරය ගැන දැනීම නොවේවායි ප්‍රාර්ථකා කළේ ය.

❖ සවායං තුවජ්ජාතිං පසස්සසති, දෙවසමාගමං පච්ඡිතුං. න ලභිස්සාම, සීසමහි නො සත්තධා ඵාලෙය්‍යාති.

ඉදින් මොහු හිස් පාත්‍රය දකින්නේ ය එවිට දේව සමාගමට පිවිසෙන්නට නොලබන්නෙමු අපගේ හිසත් සත් කඩකට පැලෙන්නේ ය.

❖ අථ නං පාතිං දිබ්බපූවෙහි පුණණං අකංසු. තස්සා ගුළමණ්ඩලෙ ධපෙතා උග්ගාටිතමත්තාය පුවගතො සකල නගරෙ ඡාදෙතවා ධීතො.

ඉක්බිති ඔහුගේ පාත්‍රය දිව්‍ය කැවිලිවලින් පිරුණක් කළහ. එය ක්‍රීඩා පිටියෙහි තබා වැසුම් හැරි පමණින් කැවිලි සුවද සියලු නගරය වසා සිටියේ ය.

❖ පුවබ්බණ්ඩං මුබ්බෙ ධම්මමත්තමෙව සත්තරසහරණිසහස්සානි අනුචරි.

කැවුම් කොටසක් මුවෙහි තැබූ පමණින්ම සත්දහසක් රසනහරවන පැතිරිණි.

❖ සො විනෙතසි 'නාහං මාතු පියො, එත්තකං මෙ කාලං ඉමං නාසීපුවං නාම න පචි, ඉතො පට්ඨාය අඤ්ඤං පුවං නාම බාදිස්සාමිති ගෙහං ගතොපි මාතරං පුවජි.

ඔහු සිතුවේ ය. මම මවට ප්‍රිය නොවේ. මේ තරම් කාලයක් මට මේ නැති කැවුම් නොපිසිය. මෙතැන් පටන් අනෙක් කැවුමක් නම් නොකන්නෙමි'යි ගෙට ගොස් මවගෙන් ඇසීය.

- ❖ අමම තුමනාකං පියො අපිපියො'ති තාත එකකඛිනො අකඛි විය ච හදයං විය ච අතිපියො මෙ'ති .අථ කසමා එතංකං කාලං මයාං නතථපූවං න පචිතථ අමමාති.

මැණියනි, නුඹලාට මම ප්‍රිය ද අප්‍රිය ද? දරුව එක ඇසක් ඇත්තෙකු මෙන් ද හදවත මෙන් ද ඉතා ප්‍රිය ය. ඉක්බිති කුමක් නිසා මෙපමණ කලක් මට නැති කැවුම් නොපිසුවේ ඇයි ද මැණියනි යැයි (ඇසුවේ ය.)

- ❖ සා වුලුපට්ඨාකං පුච්ඡි.

ඇය සුඵ සේවකයාගෙන් ඇසුවා ය.

- ❖ අතී කිඤ්චි පාතියං තාතා'ති ?

දරුව පාත්‍රයෙහි කිසිවක් ඇද්ද?

- ❖ පරිපුණණා අයො පාති පුයෙහි, එවරුපා පූවා නාම මෙ න දිට්ඨපුඤ්ඤාති.

ආර්යාවනි, පාත්‍රය කැවුම්වලින් පිරුණේ විය. මෙබඳු කැවුම් මා පෙර නොදුටු විරු ය.

- ❖ සා විනෙතසි මයාං පුතො පුඤ්ඤවා කථාහිනිහාරො හවිසසති'ති.

ඇය සිතුවා ය. මගේ පුතා පින් ඇත්තෙකි. කරන ලද ප්‍රාර්ථනා ඇත්තෙක් වන්නේ ය යනුවෙනි.

- ❖ අථ නං පුතො අමම ඉතො පට්ඨායානං අඤ්ඤං පූවං න බාදිසාමි, නතී පූවමෙව පට්ඨායාසි දෙවෙනාහි පාතිං පුරෙතා පූවා පහිතා හවිසසනති'ති.

ඉක්බිති ඒ පුතා අමමේ මෙතැන් පටන් මම අනෙක් කැවුමක් නම් නොකන්නෙමි. නැති කැවුම්ම පියන්නෙහියි දෙවියන් විසින් කැවුම් පුරවා එවන ලද්දේ වන්නේ ය යනුවෙනි.

- ❖ සාපි'සස තතො පට්ඨාය පූවං බාදිතු කාමොමහිති වුතො තුවඡපාතිමෙව අඤ්ඤං පාතියා පටිකුජ්ඣවා පෙසෙති, යාව ආගරමජෙකු වසි, තාවසසදෙවතා දිබ්බපූවෙ පහිනිංසු.

ඇයත් ඔහුට එතැන් පටන් කැවුම් කැමට කැමැත්තෙමිසි
කී කල්හි හිස් පාත්‍රයම අනෙකෙකින් වසා යවයි. යම්තාක්
හිහිගෙයි විසුවේ ද ඒ තාක් දෙවියන් විසින් දිව්‍ය කැවුම්
යැවුන.

2. ඡේදය ඇසුරින් පාලියෙන් පිළිතුරු සපයන්න.

- i. කෙ තුවස්පාතිං දිබ්බපූවෙහි පුරෙසුං ?
දෙවතා තුවස්පාතිං දිබ්බපූවෙහි පුරෙසුං.
- ii. රසහරණියො කිත්තකප්පමාණා භවන්ති ?
රසහරණියො සත්තරසහරණිසහසානි භවන්ති.
- iii. යදි දෙවා තුවස්පාතිං දිබ්බපූවෙහි න පුරෙය්‍යුං තෙ කිං න
ලභෙය්‍යුං ?
යදි දෙවා තුවස්පාතිං දිබ්බපූවෙහි න පුරෙය්‍යුං තෙ සීසමපි
සත්තධා පාලෙය්‍යන්ති.
- iv. අනුරුද්ධා කෙන කමෙමන දිබ්බපූවානි ලභි ?
අනුරුද්ධා පච්චෙකඛ්ඛුද්ධස්ස දානං දත්වා තෙන කමෙමන
දිබ්බපූවානි ලභි.
- v. මාතා තතො පට්ඨාය කිං කත්වා නත්ථි පූවං පෙසෙසි ?
මාතා තතො පට්ඨාය තුවස්පාතිං අඤ්ඤාය පාතියා
පටිකකුජ්ජත්වා නත්ථි පූවං පෙසෙසි.

3. ඡේදය ඇසුරින් පිළිතුරු සපයන්න.

- i. අනුරුද්ධ ඤාකායා කළ පුණ්‍ය කර්මය කුමක් ද?
පසේ බුදුරජාණන් වහන්සේ නමකට තම සත්තකයේ වූ
බත් පූජා කිරීම
- ii. අභිනිහාර යන්න පැහැදිලි කරන්න.
කරන ලද ප්‍රාර්ථනා ඇති බව. ඉතා බලවත් කුසල
කර්මයක් කර ප්‍රාර්ථනා කිරීම
- iii. අනුරුද්ධ කුමාරයා තමාගේ මවගෙන් ප්‍රිය අප්‍රිය භාවය
විමසීමට හේතුව කුමක් ද?
නැතැයි කී කැවුම් ලැබීම නිසා

- iv. ඡේදයේ එන උපමා දෙකක් උපුටා ලියන්න.
 හදයං විය - හදවත මෙන්
 එකකබ්නො අකබි විය - එක් ඇසක් ඇත්තෙකු මෙන්.
- v. 'හොජනුප්පත්තියා ජාතනං මා හොතු' යන්නේ තේරුම ලියන්න.
 බොජුන් උපදින ආකාරය ගැන දැනීමක් නොවේවා.

අභ්‍යාසය

01. සුදුසු ක්‍රියා විශේෂණ පද යොදා වාක්‍ය සම්පූර්ණ කොට සිංහලට නගන්න.

(නිබ්බදං, බිප්පං, අභිණ්ණං, සහසා, සුසුඛං)

- i. පඤ්ඤාවනතා බිප්පං ධම්මං විජානන්ති.
- ii. හගවා අභිණ්ණං භික්ඛූනං අප්පමාදෙන ඔවදි.
- iii. මනුස්සා සහසා ගන්තවා ආසනානි පඤ්ඤාපෙසුං.
- iv. සුසුඛං වත ජීවාම වෙරිනෙසු අවෙරිනො.
- v. ථෙරො තස්ස ගෙහෙ නිබ්බදං භුඤ්ජති.

සිංහලට නැගීම

- i. ප්‍රඥාවන්තයෝ වහා ධර්මය අවබෝධ කරගනිති.
- ii. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිතර භික්ෂූන්ට අප්‍රමාදය පිළිබඳ අවවාද කළ සේක.
- iii. මිනිස්සු වහා ගොස් ආසන පැනවූහ.
- iv. වෙර කරන්නවුන් අතර අවෙරීව සැපසේ ජීකාන්තයෙන් ජීවත් වෙමු.
- v. තෙරුන් වහන්සේ ඔහුගේ නිවසෙහි නිතර වළඳති. (වළඳයි)

02. සිංහලට නගන්න.

- i. ආවරියො සිස්සං ධම්මං බොධෙති.
- ගුරුවරයා ශිෂ්‍යයාට ධර්මය අවබෝධ කරයි.

- ii. අසපුරිසා සයමපි පාපානි කරොනති පරෙහිපි කරාපයනති.
අසත්පුරුෂයෝ තමාත් පච්ඡි කරති. අනුන් ලවාත් කරවති.
- iii. අමචෙවා සුදෙන ඔදනං පචාපෙති.
අමුතිවරයා අරක්කැමියා ලවා බත් පිසවයි.
- iv. මාතා දාසිං දාරකං සයාපෙති.
මව දාසිය ලවා දරුවා නිඳිකරවයි.
- v. ගුරු බහුසිසෙස ධම්මං උග්ගණ්හාපෙති.
ගුරුවරයා බොහෝ ශිෂ්‍යයන්ට ධර්මය උගන්වයි.

03. පාලියට නගන්න.

- i. රාජපුරුෂයෝ ගම්චැසියන් ලවා හෙට මාර්ගය ශුද්ධ කරවන්නාහ.
රාජපුරිසා ගාමවාසීහි සුවෙ මග්ගං සොධාපෙසසනති.
- ii. ඇදුරුතෙම ශිෂ්‍යයා ලවා අකුරු ලියවයි.
ආචාර්යෝ සිසුං අකඛරානි ලිඛාපෙති.
- iii. අපි ළමුන් ලවා මල් කඩවා බුදුන්ට පූජා කරමු.
මයං බාලකෙහි පුඤ්චානි ඔච්චිනාපෙඤා බුද්ධං පූජෙම.
- iv. තොපි අදම මෙහෙකරුවන් ලවා පාසල් බිම ශුද්ධ කරවු.
තුමෙහ අජේෂච දාසෙහි පාඨසාලාභුමිං සොධාපෙසසථ.
- v. පාපකාරයා ඔහුගේ සොහොයුරන් ලවා පක්ෂීන් මරවයි.
පාපකාරී තෙහි භාතරෙහි පකඛිණෙ මාරාපයති.

04. පහත වාක්‍ය සිංහලට නගන්න.

- i. මාතා පුත්තං බාහාසු ගහෙඤා පණ්ණසාලං ගච්ඡති.
අම්මා පුතා අත්වලින් ගෙන පන්සලට යයි.
- ii. පිතා කුමාරං මුද්ධිනී චුම්බිතා යුද්ධයා උය්‍යොපෙසි.
පියා කුමාරයාගේ නළල සිඹ යුද්ධයට යැවී ය.

- iii. සබ්බෙ භද්‍රානි පසුන්තො මා කඤ්චි පාපමාගමා.
සියල්ලෝ යහපත දකින්නා පාපයන්හි පැමිණීමක් නොයේවා.
- iv. මා මෙ කුජ්ඣි මහා වීර, මා මෙ කුජ්ඣි මහාමුනි.
මහාවීරයන් වහන්ස මට නොකිපේවා, මහාමුනිවරයාණනි මට නොකිපේවා.
- v. මයං ගොතමං පරාභවන්තං පුරිසං පුච්ඡාම.
අපි පිරිහෙන්නා වූ පුරුෂයා (පිළිබඳ) ගොතමයන්ගෙන් විමසමු.

05. පාඩමෙන් උගත් වාක්‍යවලට අනුව පාලියට හරවන්න.

- i. ඔවුහු කෙස්වලින් අල්ලා එකිනෙකාට ගසති.
තෙ කෙසෙසු ගහෙත්වා අඤ්ඤමඤ්ඤං පහරති.
- ii. නන්දිමිත්‍ර යෝධයෙකු දෙපයින් අල්ලා ගඟින් එතෙරට වීසි කළේ ය.
නන්දිමිත්තො යොධං දව්සු පාදෙසු ගහෙත්වා පාරගංගායං බිපිසසි.
- iii. හිඟන්නා අමාරුවෙන් ආහාරපාන සොයා ගෙන ඉක්මනින් අනුභව කරයි.
යාවකො දුකෙකින ආහාරෙ පරියෙසෙත්වා බිප්පං භුඤ්ජති.
- iv. තොපි ශෝක නොකරවු, නොහඬවු, නොවැළපෙවු.
තුමො මා සොච්ඡා, මා පරිදෙච්ඡා, මා රොදථ.
- v. සාමණේර තෙම අතවැසියා ලවා තෙරුන් වහන්සේගෙන් ප්‍රශ්න විමසවයි.
සාමණෙරො අනෙතවාසිකං තෙරමහා පඤ්ඤං පුච්ඡාපෙති.

දසවැනි පාඨම

ජයං තෙ දමමි - ජය නුඹට දෙමි.

අභ්‍යාසය

‘ජයං තෙ දමමි’ ඡේදය සිංහලය පරිවර්තනය කරන්න.

- ❖ අතීතෙ බාරාණසියං බ්‍රහ්මදත්තෙ රජස්ස කාරෙත්තෙ බොධිසත්තො සීහො හුත්වා හිමවනනපදෙසෙ පබ්බතගුහායං වාසං කප්පෙසි.

අතීතයෙහි බරණැස් නුවර බ්‍රහ්මදත්ත රජතුමා රාජ්‍ය කරන්නේ බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ සිංහයෙකු වී හිමවත් ප්‍රදේශයෙහි පර්වත ගුහාවක වාසය කළේ ය.

- ❖ තස්ස අවිදුරෙ එකං සරං නිස්සාය බහු සුකරා නිවාසං කප්පෙසුං.

ඔහුට නොදුරෙහි එක් විලක් නිසා බොහෝ උභරෝ වාසය කළහ.

- ❖ තමෙව සරං නිස්සාය තාපසාපි පණණසාලාසු වාසං කප්පෙසුං.

ඒ විලම නිසා තාපසයෝත් පන්සල්වල වාසය කළහ.

- ❖ අපේකදිවසං සීහො මහිසවාරණාදීසු අඤ්ඤාතරං වධිත්වා යාවද්දාං මංසං බාදිත්වා තං සරං ඔතරිත්වා පාතියං පිචිත්වා උත්තරි.

ඉක්බිති එක දිනක සිංහයා මී ඇත් ආදීන් අතර එකෙක් මරා ඇතිතාක් මස් කා ඒ විලට බැස පැත් බී උඩට නැගුණේ ය.

- ❖ තස්මිං බණෙ එකො පුලසුකරො තං සරං නිස්සාය ගොවරං ගණ්හාති.

එකෙණෙහි එක් මහත උභරෙක් ඒ විල නිසා ගොදුරු ගනියි.

- ❖ සීහො තං දිස්වා ‘අඤ්ඤාං එකදිවසං ඉමං බාදිස්සාමි, මං බො පන දිස්වා පුත්ත න ආගවෙස්සායා’ති තස්ස අනාගමනභයෙන සරතො උත්තරිත්වා එකෙන පසෙසන ගතං ආරභි.

සිංහයා උභ දැක ‘වෙනත් එක්දිනක මු කන්නෙමි යි මා දැක නැවත නො එන්නේ යැ යි ඔහුගේ නොපැමිණීමේ

බියෙන් විලෙන් නැග එක් පසකින් යන්නට පටන් ගත්තේ ය.

- ❖ සුකරො ඔලොකෙත්වා එස මං දිස්වා මම භයෙන උපගතතුං අසකෙකානොනා භයෙන පලායති, අප්ප මයා ඉමිනා සිහෙන සද්ධිං පයොජෙතුං වට්ඨිති සිසං උක්ඛිපිත්වා තං යුද්ධත්වාය අවහයනොනා පඨමං ගාථාමාන.

උඟු බලා මොහු මා දැක මට බියෙන් යන්නට නොහැකිව භයෙන් පලායයි. අද මා විසින් මේ සිංහයා සමග යෙදෙන්නට වටී යැයි හිස ඔසවා උඟට (සිංහයාට) යුධ පිණිස කැඳවමින් පළමු ගාථාව කීවේ ය.

- ❖ වතුප්පදො අහං සමම තමපි සමම වතුප්පදො එහි සමම නිවත්තස්සු කිං නු භිතො පලායසීති.

යහලුව මම සිව්පාවෙක් වෙමි. නුඹත් සිව්පාවෙකි. මිතුර එව, නවතින්න. කුමක් නිසා බියෙන් පලායහි ද?

- ❖ සිහො තස්ස කථං සුත්වා සමම සුකර අප්ප අමහාකං තයා සද්ධිං සඛාගමො නත්ථී ඉතො පන සත්තමෙ දිවසෙ ඉමසමිංයෙව ධානෙ සඛාගමො හොතුති වත්වා පක්කාමි.

සිංහයා උගේ කතාව අසා යහළු උඟුණනි, අද අපට නුඹ සමග යුද්ධයක් නැත. මෙයින් සත්වැනි දිනයෙහි මෙතැනම යුද්ධය වේවායි කියා ගියේ ය.

- ❖ සුකරො සිහෙන සද්ධිං සඛාගමෙස්සාමිති හඨ්ඨපහට්ඨො තං පචතතිං ඤාතකානං ආරොවෙසි.

උඟු සිංහයා සමග යුද්ධ කරන්නෙමි'යි කුටුපහටු වූයේ ඒ පුවත ඤාතින්ට කීවේ ය.

- ❖ තෙ තස්ස කථං සුත්වා භිතතසිතා ඉදානි ත්වං සබ්බෙපි අමෙහ ජීවිතකකයං පාපෙස්සති, සාහසිකකමමං මා කරිති ආහංසු.

උඟු උගේ කතාව අසා හිතියෙන් තැති ගත්තෝ දැන් තෝ අපි සියල්ලෝම මරණයට පමුණුවන්නේ ය, සැහැසි ක්‍රියාවක් නොකරන්නැයි කීවෝ ය.

- ❖ සො'පි භිතතසිතො ඉදානි කිං කරොමිති පුච්ඡි.

උඟ් හිතියෙන් ඇළලී ගියේ දැන් කුමක් කරමි දැයි විචාලේ ය.

- ❖ සුකරා සමම, තිං එතෙසං තාපසානං උච්චාරභූමිං ගතත්වා පුතිගුථෙප් සත්තදිවසානි සරීරං පරිවට්ටත්වා සුක්ඛාපෙත්වා සත්තමෙ දිවසෙ සරීරං උස්සාවබ්ඤ්ඤාති තෙමෙත්වා සිහස්ස ආගමනතො පුරිමතරං ගතත්වා වාතයොගං ඤාත්වා උපරිවාතෙ තිට්ඨ, සුවිජාතිකො සීහො තව සරීරගතං සායිත්වා තයං ජයං දත්වා ගමිස්සති'ති ආහංසු.

උභරෝ 'මිතුර, නුඹ මේ තාපසයන්ගේ මළපහ දමන තැනට ගොස් කුණුගඳගසන අසුවියෙහි සත්දිනක් පෙරළී වියළව ාසත්වන දිනයෙහි සිරුර පිනිබිඳුවලින් තෙමා සිංහයාගේ පැමිණීමට පෙර ගොස් සුළඟ හැමීම දැන උඩු සුළඟෙහි සිටින්න. පිරිසිදු ජාතියේ වූ සිංහයා නුඹේ සිරුරේ ගඳ ආසුරාණය කොට නුඹට ජය දී යන්නේයැයි කීවෝ ය.

- ❖ සො තථා කත්වා සත්තමෙ දිවසෙ තත් අට්ඨාසි.

උභ එසේ කොට සත්වන දිනයෙහි එහි සිටියේ ය.

- ❖ සීහො තස්ස සරීරගතං සායිත්වා ගුප්මකඛිතභාවං ඤාත්වා 'සමම සුකර, සුඤ්ඤො තෙ ලෙසො චිත්තිතො, සවෙ තිං ගුප්මකඛිතො නාහවිස්ස, ඉධෙව තං ජීවිතකඛයං අපාපෙස්සං, ඉදානි පන තෙ සරීරං නෙව මුඛෙන ඩංසිතුං, න පාදෙන පහරිතුං සකකා, ජයං තෙ දමමි'ති ආහ.

සිංහයා උගේ සිරුරේ ගඳ ආසුරාණය කොට අසුවිවලින් වැකුණු බැව් දැන උභරු මිතුරාණනි, නුඹ සිතු ස්වල්පය සුන්දර ය. ඉදින් නුඹ අසුරි නොවැකුණේ නම් මෙහිම ජීවිතය තොර කරන්නෙමි. දැන් වනාහි නුඹේ ශරීරය මුවින් සැපීමට නොහැක්කේම ය. නුඹට ජය දෙමි යි කීවේ ය.

02. පහත දැක්වෙන වාක්‍යවලට පාලියෙන් පිළිතුරු සපයන්න.

- i. සීහො කත් වාසං කප්පෙසි ?

සීහො හිමවනතපදෙසෙ පබ්බත ගුහායං වාසං කප්පෙසි.

- ii. පලායනං සීහං දිස්වා සුකරො කිං විනෙතසි ?

පලායනං සීහං දිස්වා සුකරො එස මං දිස්වා මම හයෙන උපගතතුං අසකෙකානො හයෙන පලායති'ති විනෙතසි.

- iii. සුකරසස ඥාතකා කිං ආහංසු ?
සුකරසස ඥාතකා ඉදානි තිං සබ්බෙපි අමෙහ ජීවිතකයං
පාපෙසසති සාහසික කම්මං මා කරි ඉති ආහංසු.
- iv. සීහං පරාජේතුං සුකරො කිං උපායං අකාසි ?
සීහං පරාජේතුං සුකරො උච්චාරභූමිං ගතත්වා පුතිගුලේ
සත්තදිවසානි පරිවට්ටත්වා සුකඛාපෙත්වා ගතතුං උපායං
අකාසි.
- v. සීහො කසමා සුකරසස ජයං අදදි ?
සීහො ගුරුමකඛිකභාවං ඤත්වා සුකරසස ජයං අදදි.

03. සිංහලෙන් පිළිතුරු ලියන්න.

- i. සිංහයා ළඟ ඇති විශේෂ ලක්ෂණ දෙකක් ලියන්න.
ඉදිරිය දැකීම (ඌරා යළිත් නොයෙව් යැයි සිතා පසුබැසීම)
අසුවිවලට ඇති අප්‍රියභාවය
- ii. සිංහයා පරාජය කිරීමට ඌරා යෙදූ උපක්‍රමය ලියන්න.
අසුවිවලින් ඇඟ තවරාගෙන සිංහයා එන පෙරමග සිටීම.
- iii. මෙම කතාවෙන් ගත හැකි ආදර්ශ හතරක් ලියා දක්වන්න.
ඉක්මන් නො වී තීන්දු ගැනීමේ දී කල්පනාකාරී වීම.
තමාගේ මට්ටම අවබෝධ කරගැනීම.
බොහෝ විනාශයන්ම මුල කට බව තේරුම් ගැනීම.
වංචනික ලෙස ලබන ජය වටිනාකමක් නැති බව.
- iv. මහත ඌරා සහ උගේ ඥාතීන් අතර වූ සංවාදය ගෙනහැර දක්වන්න.
ඌරා - අද මට සිංහ නාමිබෙක් හම්බ වුණා. ඌත් එක්ක
සටනක් තියෙනවා තව දවස් හතකින්. බලාගන්න පුළුවන්
මගේ තරම.
ඌරු ඥාතීන් - උඹේ කට නිසා, මෝඩකම නිසා අපි
ඔක්කොම අමාරුවේ දැමීමා. අඩුම තරමේ අප ගැහවන්
හිතුව. ඒ දේ නොකරව.
ඌරා - මම ඉක්මන් වෙලා ගත්ත තීරණය වැරදියි කියලා
මට තේරෙනවා. දැන් මං මොකක්ද කරන්නෙ?

උගුරු ඤාතීන් - නුඹ තාපසයන්ගේ අසුවි ඇති තැනට ගොස් ඒ මළපහ නුඹේ ඇගේ ගාගෙන දිනහතක් පිරිසිදු නොවී හත්වන දිනේ ජලබිත්දු තවරාගෙන සිංහයා එන ඉදිරි මග සිටින්න. සිංහයා නුඹට දිනුම දෙවි.

අභ්‍යාස

01. පහත සඳහන් වාක්‍ය පාලියට නගන්න. සන්ධි පද විසන්ධි කරන්න.

i. ආවරියාදීනං වචනං අකරොනොනා සො කදාවිපි සුඛං න ලහති.

ගුරුවරු ආදීන්ගේ වචන නොකරන ඔහු කිසිදාවත් සැප නොලබයි. (ආවරියා + ආදීනං, කදාවි + අපි)

ii. තතො නං සුඛමනෙති ඡායාව අනපායිති.

එයින් ඔහුට තමා අත් නොහරින සෙවණැල්ල මෙන් සැප ලැබෙයි. (සුඛං + අනු + එති, ඡායා + ඉව)

iii. මහාමනිඤ්ඤොරො ලංකාදීපමාගන්ත්වා ජිනෙරිතං ධම්මං දීපවාසිතං දෙසෙසි.

මිහිදු මහා තෙර ලංකාදීපයට වැඩම කොට බුදුරදුන් දේශනා කළ ධර්මය දීපවාසීන්ට දේශනා කළේ ය. (මනිඤ්ඤ + ථෙරො, ජින + රීරිතං, ලංකාදීපං + ආගන්ත්වා)

iv. සද්ධිධ විතතං පුරිස්සස සෙට්ඨං ධම්මො සුවිණෙණා සුඛමාවහාති

මේ ලොවෙහි ශ්‍රද්ධාව පුරුෂයාට ශ්‍රේෂ්ඨ ධනය වෙයි, එය පුහුණු කිරීමෙන් සැප ලැබෙයි. (සද්ධා + ඉධ, සුඛං + ආවහාති)

v. සබ්බෙමෙව බුද්ධවචනං ධම්මො ච විනයො වාති ද්විධා විහජ්ඣං සකකා.

සමස්ත බුද්ධවචනය ධර්මය විනය යැයි දෙකොටසකට බෙදිය හැකි ය. (සබ්බං + එව)

02. පාඩමේ දක්වා ඇති පාලි ඡේදය ආශ්‍රයෙන් සන්ධි කළ යුතු තැන් සන්ධි කොට පහත දැක්වෙන වාක්‍ය පාලියට නගන්න.

- i. බුදුරදුන්ගේ ජීවමාන කාලයේ ම සැවැත්නුවර පාටික නම් ආජීවකයෙක් වාසය කළේ ය.
බුද්ධස්ස ධර්මානකාලෙයෙව සාවස්සියං පාටික නාම ආජීවකං වසී.
- ii. ඔහුගේ සමීපයේ බොහෝ අතවැසියෝ ද සභායකයෝ ද වූහ.
තස්ස සතතිකෙ බහු අනෙතවාසිකා ච සභායකා ද හවිංසු.
- iii. අද මා බුදුරදුන් සමග ප්‍රාතිහාර්ය කරන්නට සුදුසු යැයි ඔහු සිතුවේ ය.
අස්ස මං බුද්ධෙන සද්ධිං පාටිහාරියං කතං අනුච්ඡවිකො'ති සො චිත්තෙසී.
- iv. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද අර්හත් ය, මම ද අර්හත් ය. ඒ නිසා එන්න යැයි කීය.
භගවා ච අරහතො අහඤ්ච අරහතො තෙන ආගච්ඡාහී'ති ආහ.
- v. මම මෙයින් සත්වන දින බුදුරදුන් සමග වාද කරන්නෙමි'යි යහළුවන්ට දැනුම් දුන්නේ ය.
අහං ඉතො සත්තාහෙ (සත්තමෙ දිනෙ) බුද්ධෙන සද්ධිං වාදිසසාමී'ති මිත්තානං ආරොචෙසී.

03. පහත දැක්වෙන විසන්ධි පද සූත්‍රානුසාරයෙන් සන්ධි කරන්න.

- i. වඤ්ඤා + උදය - වඤ්ඤාදය (කවචාසවණ්ණං ලුත්තෙ)
- ii. ජීන + චිරිතං - ජීනෙචිරිතං (කවචාසවණ්ණං ලුත්තෙ)
- iii. පාතො + එව - පාතොච (වා පරො අසරුපා)
- iv. වඤ්ඤා + අහං - වඤ්ඤාහං (වා පරො අසරුපා)
- v. යසස + ඉදානි - යසසිදානි (සරා සරෙ ලොපං)
- vi. අභි + උග්ගතො - අභිඋග්ගතො (අබ්බො අභි)
- vii. අනු + එති - අනෙති (වමොදුදනානානං)
- viii. තසමා + ඉහ - තසමානිහ (යවමදනතරලාවාගමා)
- ix. අත්ථ + අත්ථං - අත්ථදත්ථං (යවමදනතරලාවාගමා)

- x. නි + අනතරං - නිරතරං (යවමදනතරලාවාගමා)
- xi. ගවණමි + ඉති - ගවණමිති (දීසං)
- xii. සු + ආගතං - සවාගතං (වමොදුදනනානං)
- xiii. සාධු + ඉති - සාධුති (පුබ්බො ව)
- xiv. අභි + ඔකාසො - අබ්බොකාසො (අබ්බො අභි)
- xv. අති + අනතං - අච්චතං (ඉවණොණා යනනවා/
පරදෙව්භාවො යානෙ)

04. පහත දැක්වෙන සන්ධි පද විසන්ධි කරන්න.

- i. අරේකදා - අර + එකදා
- ii. නාගචේය්‍ය - න + ආගචේය්‍ය
- iii. කාලසෙසව - කාලසෙස + එව
- iv. පුඤ්ඤානොච්චිතං - පුඤ්ඤානි + ඔච්චිතං
- v. පාතොවුට්ඨාය - පාතො + එව + උට්ඨාය
- vi. අනුඤ්ඤාසං - අනු + අඤ්ඤාසං
- vii. ලොකගො - ලොක + අගො
- viii. චිතිනාමෙති - චිතිනාමෙ + ඉති
- ix. තතොප්පභූති - තතො + පභූති
- x. සුරියොදයො - සුරිය + උදයො

05. 'ජයං තෙ දමමි' පාඨයේ දැක්වෙන ස්වර සන්ධි කාණ්ඩයට අයත් සන්ධි පද තෝරා විසන්ධි කොට අදාළ සූත්‍රය ද ලියන්න.

- තාපසාපි - තාපසා + අපි (වා පරො අසරුපා)
- අරේකදිවයං - අර + එකදිවසං (සරා සරෙ ලොපං)
- යාවදත්ථං - යාව + අත්ථං (යවමදනතරලාවාගමා)
- ආගචේය්‍යාති - ආගචේය්‍ය + ඉති (පුබ්බො ව)
- වට්ඨාති - වට්ඨාති + ඉති (පුබ්බො ව)
- සබ්බෙපි - සබ්බෙ + අපි (වා පරො අසරුපා)
- නාභවිසස් - න + අභවිසස් (දීසං)

එකොළොස්වැනි පාඩම

වූලෙකසාටකබ්‍රාහමණසස දානං - වූල්ල එකසාටක
බමුණාගේ දානය

අභ්‍යාසය

01. ' වූලෙකසාටකබ්‍රාහමණසස දානං ' ඡේදය සිංහලට
පරිවර්තනය කරන්න.

❖ විපස්සිදසබලසස කාලසමීඤ්ඤි මහාඑකසාටකබ්‍රාහමණො
නාම අහොසි.

විපස්සි බුදුරජාණන් වහන්සේගේ කාලයෙහි මහා
එකසාටක නම් බමුණෙක් විසි ය.

❖ අයං පන එතරහි සාවඤ්ඤං වූලෙකසාටකො නාම.

මේ දැන් වනාහි සැවැත්නුවර වූල එකසාටක නම් වේ.

❖ තස්ස හි එකො නිවාසනසාටකො අහොසි, බ්‍රාහමණියාපි
එකො.

ඔහුට එක් අදින සඵවක් විය. බැමිණියටත් එකකි.

❖ උභින්නමපි එකමෙව පාරුපනං, බහි ගමනකාලෙ
බ්‍රාහමණො වා බ්‍රාහමණී වා තං පාරුපති.

දෙදෙනාටත් එකම පොරෝනයකි. ගමන් කරන කාලයෙහි
බමුණා හෝ බැමිණිය හෝ එය පොරවයි.

❖ අපේකදිවසං විහාරෙ ධම්මස්සවණෙ ඝොසිතෙ බ්‍රාහමණො
අභ.

ඉක්බිති එක දවසක් වෙහෙරෙහි ධර්ම ශ්‍රවණ කාලය
ඝෝෂණය කළේ බමුණා කීවේ ය.

❖ "හොති ධම්මසවණං ඝොසිතං, කිං දිවා ධම්මස්සවණං
ගමිස්සාමි, උදාහු රත්තිං පාරුපනස්ස හි අභාවෙන න
සකකා අමෙහති එකතො ගතතු'නති.

පින්වතිය, ධර්ම ශ්‍රවණයට ඝෝෂණය කරන ලදී. කිම
දහවලෙහි බණ අසන්නට යන්නෙහි නැතහොත් රාත්‍රී
යන්නෙහි ද? පොරවන සඵව නැති බැවින් අපට එකට
යන්නට නොහැකි ය' යනුවෙනි.

- ❖ බ්‍රාහ්මණී “සාමි, අහං දිවා ගමිසසාමි”ති සාටකං පාරුපිත්වා අගමාසි.
බැමිණිය ‘ස්වාමීනි, මම දහවලෙහි යන්නෙමි’යි සඵච පොරවා ගියා ය.
- ❖ බ්‍රාහ්මණෝ දිවාහාගං ගෙහෙ විනිනාමෙත්වා රතනිං ගන්ත්වා සත්ථු පුරතො නිසිනෙනාව ධම්මං අසෙසාසි.
බමුණා දවල් කාලයෙහි ගෙහි කල්ගෙවා රාත්‍රියෙහි ගොස් බුදුරදුන් ඉදිරියේම නිදින්නේම ධර්මය ඇසුවේ ය.
- ❖ අථස්ස සරීරං ඵරමානා පඤ්චවණණා පිති උපපජ්ජී.
ඉක්බිති ඔහුගේ සිරුර පුරා පැතිරෙන පස්වණක් ප්‍රීතියක් උපන්නේ ය.
- ❖ සො සත්ථාරං පූජිතුකාමො හුත්වා ‘සචෙ ඉමං සාටකං දසසාමි, නෙව බ්‍රාහ්මණියා, න මඤ්ඤං පාරුපනං න හවිසසතී’ති විනෙතසි.
ඔහු බුදුන්ට පිදනු කැමැත්තෙන් වී ‘ඉදින් මෙම සඵච දෙන්නෙමි ද බැමිණියට ද නොවේ ම ය. මට පොරවනයක් නො වන්නේය’යි සිතුවේ ය.
- ❖ අථස්ස මචෙජරචිතතානං සහස්සං උපපජ්ජී, පුනෙකං සද්ධාවිතතං උපපජ්ජී.
ඉක්බිති මසුරු සිත් දහසක් උපන්නේ ය. නැවත එක ශ්‍රද්ධා සිතක් උපන්නේ ය.
- ❖ තං අභිභවිත්වා පුන මචෙජරසහස්සං උපපජ්ජී.
එය මර්දනය කර නැවත මසුරු සිත් දහසක් උපන්නේ ය.
- ❖ ඉතිස්ස මලචමචෙජරං බන්ධිත්වා ගණ්ඨනතං විය සද්ධාවිතතං පටිබාහිතියෙව.
මේ ලෙසින් ඔහුට මසුරු මළ බැඳ ගන්නාක් මෙන් ශ්‍රද්ධා සිත වළකින්නේ ම විය.
- ❖ තස්ස දසසාමි, න දසසාමි’ති විනෙතතතස්සෙව පඨමයාමො අපගතො, මජ්ඣිමයාමො සම්පනෙතො.
ඔහුට දෙමි, නොදෙමි යනුවෙන් සිතන්නාහුම පළමු යාමට ගෙවුණේ ය (ඉක්ම ගියේය). මධ්‍යම යාමට එළඹුණේ ය.
- ❖ තස්මිමපි දාතුං නාසකං.
එහිදීන් දෙන්නට නොහැකි විය.

- ❖ පච්ඡේදයාමෙ සමපතනෙ සො විනේයසි.

පඤ්චිම යාමය පැමිණි කල්හි ඔහු සිතුවේ ය.

- ❖ “මම සද්ධාවිනේයන මච්ඡරවිනේයන ව සද්ධිං යුජ්ඣන්තසෙසව දෙවියාමා විතිවතතා, ඉදං මම එතතකං මච්ඡරවිතතං වඩ්ඪමානං වතුහි අපායෙහි සීසං උකඛිපිතුං න දස්සති, දස්සාමි න’නති.

‘මගේ සැදැහැ සිත සමග මසුරු සිත යුද්ධකරන්නේ යාම දෙකක් ඉක්ම ගියේ ය. මේ මගේ මසුරු සිත වැඩෙන්නේ සතර අපායන්හි හිස ඔසවන්නට නොදෙයි. දෙන්නෙමි’ යනුවෙනි.

- ❖ සො මච්ඡරසහස්සං අභිභවිතා සද්ධාවිතතං පුරෙවාරිකං කතවා සාකටං ආදාය සත්ථපාදමූලෙ යපෙතවා ‘ජිතං මෙ. ජිතං මෙ’ති තිකඛතතුං මහාසද්දමකාසි.

ඔහු මසුරු සිත් දහස අභිභවා සැදැහැ සිත මුල්කොට සඵව ගෙන බුදුරජාණන් වහන්සේ පාදමූලයෙහි තබා ‘මා විසින් දිනන ලදි, මා විසින් දිනන ලදි යි තෙවරක් මහා ශබ්ද කළේ ය.

අභ්‍යාසය

01. පාලියෙන් පිළිතුරු සපයන්න.

- i. චූලෙසාටකො බ්‍රාහ්මණො කථා වසි ?
චූලෙසාටකො බ්‍රාහ්මණො සාවතීයං වසි.
- ii. තස්ස කිත්තකා සාටකා ?
තස්ස එකසාටකො අහොසි.
- iii. ධම්මසවණාය සොසිතෙ බ්‍රාහ්මණො බ්‍රාහ්මණීං කිං අවොච ?
ධම්මසවණාය සොසිතෙ බ්‍රාහ්මණො බ්‍රාහ්මණීං. “හොති ධම්මසවණං සොසිතං, කිං දිවා ධම්මස්සවණං ගමිස්සාමි, උදාහු රතතිං පාරුපනස්ස හි අභාවෙන න සකකා අමෙහති එකතො ගතතුනති අවොච.
- iv. කසමා බ්‍රාහ්මණස්ස සද්ධිවිතතං පටිබාහි ?
මච්ඡරවිතතානං සහස්සං උප්පජ්ජනෙන බ්‍රාහ්මණස්ස සද්ධිවිතතං පටිබාහි.

- v. බ්‍රාහ්මණෝ 'ජිතං මෙ'ති කතිකඛතතුං සද්දමකාසී ?
 බ්‍රාහ්මණෝ 'ජිතං මෙ'ති තිකඛතතුං සද්දමකාසී.

02. පිළිතුරු සපයන්න.

- i. මහා එකසාටක බමුණා විසුචේ කවර කාලයක ද ?
 විපස්සී නම් බුදුරජාණන් වහන්සේගේ කාලයේ ය.
- ii. නිවාසනසාටකයේ සහ පාරුපනසාටකයේ වෙනස කුමක් ද?
 නිවාසන යනු හඳින සඵවයි. පාරුපන නම් පොරවන සඵවයි.
- iii. මසුරුකම දුරලීමට පුරුදු කළ යුතු ගුණාංග තුනක් ලියන්න.
 ශ්‍රද්ධා සිත ඇති කරගැනීම
 මසුරු සිත යටපත් කිරීමට වෙහෙසීම
 ධර්මය ඇසීම
- iv. රාත්‍රියක දී ඉක්මි යන තුන්යාම නම් කරන්න.
 පෙරයම, මැදියම, පසුයම
- v. මෙම කථා පුවතින් ගත හැකි ආදර්ශ දෙකක් ලියා දක්වන්න.
 දන්දීම තම සිතත් සමග සිදු කරන යුද්ධයක් බව හා
 දන්දීමට සිත එකඟ කරගත යුතුය.
 දුප්පත් බව දන්දීමට හේතුවක් නොවේ. හැකි පරිදි දන් දීමේ වටිනාකම.

03. ඉහත ඡේදය ආශ්‍රයෙන් පාලියට නගන්න.

- i. අත්ථදස්සි බුදුරදුන්ගේ කාලයේ සුමන නම් ගොවියෙක් විය.
 අත්ථදස්සි දසබලස්ස කාලසම්ඤ්ඤා සුමනො නාම කස්සකො අහොසි.
- ii. ඔහු කුඹුරට යන කල්හි බිරිය සමග ම යයි.
 සො බෙත්තං ගව්ඡනො හරියායෙව සද්ධං ගව්ඡති.

- iii. ඉක්බිති එක් දවසක් එක් මගියෙක් ඇවිත් ඔහුගෙන් උදැල්ල ඉල්ලුවේ ය.
අපේකදා එකො පටීකො ආගන්ත්වා තසමා කුද්දාලං යාවි.
- iv. ඔහු උදැල්ල දෙමිදො නොදෙමිදොයි සිතමින් ම බොහෝ වේලාවක් ඉක්ම වී ය.
සො කුද්දාලං තසස දසසාමි න දසසාමි'ති විනේතනතසෙසව බහුවෙලං විනිනාමෙසි.
- v. මසුරු සිත සමග යුද්ධ කොට එය මැඩපවත්වා 'මං දිනුවා මං දිනුවා' යැයි කියමින් ම ඔහුට උදැල්ල දුන්නේ ය.
මවෙජර විනේතන ව සදධිං යුජ්ඣන්තතසෙසව තං අභිභවිත්වා මෙ ජිතං මෙ ජිතං ඉති කපේතනතසෙසව තං උද්දාලං අදාසි.

අභ්‍යාසය

01. සිංහලට නගන්න.

- i. රාජා නගරෙ වරනේනා ධම්මං දෙසෙනනමෙකං තාපසං පසාසි.
රජතුමා නගරයෙහි සංචාරය කරන්නේ ධර්මය දේශනා කරන එක් තාපසයෙකු දුටුවේ ය.
- ii. මනුස්සා ආයුකකියෙන කම්මකකියෙන පුඤ්ඤකකියෙන ව මරන්ති.
මිනිස්සු ආයුෂ කෙළවර වීමෙන් ද කර්මය කෙළවර වීමෙන් ද පින් කෙළවර වීමෙන් ද මැරෙති.
- iii. අප්පමාදො අමත පදං පමාදො මච්චනො පදං.
අපමාද වූවෝ නොමැරෙති. ප්‍රමාද වූයෝ මළවුන් සේ ය.
- iv. සබ්බෙව මයං ධම්මං සුත්වා තං සාධුකං මනසිකරොම.
අපි සියලු දෙනා ම ධර්මය අසා එය මනාසේ සිහි කරමු.
- v. කරොමි තෙ තං වචනං. ත්වංසි ආචරියො මම'.
ඔබගේ ඒ වචනය කරන්නෙමි. මගේ ගුරුවරයා ඔබ වෙති.
- vi. ආනන්දඥෙරො විපස්සනං වඤ්ඤාතා පච්ඡිමයාමෙ යෙව අරහත්තමපාපුණි.

ආනන්ද තෙරණුවෝ විදර්ශනාව වඩා පළමු යාමයේම රහත් භාවයට පැමිණී සේක.

vii. ධම්මදෙසනාවසානෙ භික්ඛවො සාරිපුත්තථෙරස්ස වචනං සුඤ්ඤා සමෙමාදිංසු.

ධර්ම දේශනාව අවසානයෙහි භික්ෂූහු සාරිපුත්ත තෙරණුවන්ගේ වචනය අසා සතුටු වූහ.

viii. අත්තමනා තෙ භික්ඛු භගවතො භාසිතං අභිනන්දුනති.

සතුටු වූ ඒ භික්ෂූන් වහන්සේලා භාගාවතුන් වහන්සේගේ දේශනාවට සතුටු වූහ.

02. සන්ධි කළ යුතු තැන් සන්ධි කොට පාලියට නගන්න.

i. දෙව්වරු පින් ගෙවීමෙන් ද ආයුෂ ගෙවීමෙන් ද දෙව්ලොවින් ව්‍යුත වෙති.

දෙවා පුඤ්ඤකකියෙන ව ආයුකකියෙන ව දෙව්ලොකා වචනති.

ii. රූපය පෙණ පිඬක් වැනි යැයි තථාගතයන් වහන්සේ වදාළහ.

ඵණපිණ්ඩුපමං රූපං ඉති බුද්ධො දෙසෙසි.

iii. මිනිස්සු ආර්ය සංඝයාට දන් දී මහත්ඵල මහානිසංස ලබන්.

මනුස්සා අරියසංඝස්ස දානං දායා මහඵල මහානිසංසං ලභනති.

iv. ධෙබ්‍රියමත් සාමණෙරවරු උදෑසනම නැගිට බුදුන් වැඳ පාඩම් කරන්.

ධිතිමනතා සාමණෙරා පාතොව උට්ඨාය බුද්ධං වන්දිතො පට්ඨනති.

v. දැහැමි පාලකයෝ බුද්ධ ශාසනය ද විහාරාරාමයන් ද ආරක්ෂා කරන්.

ධම්මිකා පාලකා බුද්ධසාසනඤ්ච විහාරාරාමඤ්ච රක්ඛනති.

03. චූලෙකසාටකබ්‍රාහ්මණස්ස දානං යන ඡේදයේ එන සන්ධි පද තෝරා වගු ගත කරන්න.

විසන්ධි පදය	සන්ධි පදය	බාලාවකාර සූත්‍ර
උදා : කාලසමී + හි	කාලසමීඤ්ඤි	එහෙඤ්ඤං
බ්‍රාහ්මණියා + අපි	බ්‍රාහ්මණියාපි	වා පරො අසරූපා
උභින්නං + අපි	උභින්නමපි	මදාසරෙ
එකං + එව	එකමෙව	මදාසරෙ
අථ + එකදිවසං	අථෙකදිවසං	සරා සරෙ ලොපං
නිසින්නො + එව	නිසින්නාව	වා පරො අසරූපා
පටිබාහති + එව	පටිබාහතියෙව	යමෙදන්නසොදෙසො
තසමී + අපි	තසමීමපි	මදාසරෙ
සද්දං + අකාසි	සද්දමකාසි	මදාසරෙ
අථ + අස්ස	අථස්ස	සරා සරෙ ලොපං

04. හිස්තැන් පුරවන්න.

- මහාප්‍රාණ අක්ෂරයන්ට අල්පප්‍රාණ අක්ෂර ද්විත්ව විම වගෙන සොසාසොසානං තතිය පඨමා නම් වේ.
- බිත්ථුවෙන් පර වූ ස්වරයක් ඇති විට සයෙ ව සූත්‍රයෙන් 'ම'කාරාදේශ වේ.
- බ්‍යඤ්ජන සන්ධියේ දී සන්ධි කාර්යයන් දෙකක් එකවිට සිදු වනුයේ ලොපඤ්ඤ තත්‍රාකාරො සූත්‍රයෙනි.
- අවනද්ධා යන පදය ඔනද්ධා ලෙස ඔ අවසෙස යන සූත්‍රයෙන් සන්ධි වේ.
- බිත්ථුවෙන් පර වූ ස්වරය ලොප් වනුයේ කවි ලොපං යන සූත්‍රයෙනි.

දොළොස් වැනි පාඩම

මහාබෝධිපතිට්ඨාපනං - මහාබෝධි ප්‍රතිෂ්ඨාපනය

අන්‍යාසය

❖ දේවානම්පියතිස්සමහාරාජාපී උත්තරද්වාරතො පට්ඨාය යාව ජම්බුකොළපට්ටනා මගං සොධාපෙඤා අලංකාරාපෙඤා නගරතො නිකම්මනදිවසෙ උත්තරද්වාරසමීපෙ සමුද්දසාලාවත්ථසමිං ධීතො තාය විතුතියා මහාසමුදෙද ආගච්ඡන්තං යෙව මහාබෝධිං ථෙරසසානුභාවෙන දිස්වා තුට්ඨමානසො නිකම්මිඤ්ඤා සබ්බං මගං පඤ්චවණ්ණෙනි පුජෙත්ති ඔකිරිනො අනතරන්තරා පුජාගතියානි යපෙනො එකහෙනෙව ජම්බුකොළපට්ටනං ගන්තවා සබ්බතාලාවචරපරිවුතො පුජාධූපගන්ධිනි පූජයමානො ගලප්පමානං උදකං ඔරුක්ඛා ආගතො වත රෙ දසබලසස සරසංසිජාලං විසසජ්ජනකො බෝධිරුක්ඛොති පසන්නවිතො මහාබෝධිං උක්ඛිපිඤ්ඤා උත්තමංගෙ සිරසමිං පතිට්ඨපෙඤා මහාබෝධිං පරිවාරෙඤා ආගතෙති සොළසහ ජාතිසම්පන්නකුලෙති සද්ධිං සමුද්දතො පච්චරිඤා සමුද්දතිරෙ බෝධිං යපෙඤා තිණි දිවසානි සකලතමබපණ්ණිරජ්ජන පුජෙසි.

දේවානම්පියතිස්ස මහ රජුන් උතුරු දොරටුවේ පටන් යම්තාක් දඹකොළපටුන මාර්ගය පිරිසිදු කොට අලංකාර කරවා නගරයෙන් නික්මෙන දිනයේ උතුරු දොරටුව සමීපයෙහි සමුද්දසාලාවෙහි ඒ අලංකාරයෙන් මහමුහුදේ පැමිණෙන මහාබෝධියම තෙරුන්වහන්සේගේ ආනුභාවයෙන් දැක සතුටු සිතින් නික්මී සියලු මාර්ග පස්පියුම්වලින් අතුරන්නේ අතරමග මල් ඇගෑ තබන්නේ එක දිනකින්ම දඹකොළපටුනට ගොස් සියලු කුර්වනාද පිරිවරා මල් සුවදදුම් ආදියෙන් පුදමින් ගෙල දක්වා දියට බැස පිත්වත් සම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ හාත්පස රශ්මිජාලය පතුරුවන බෝධීන් වහන්සේ වැඩම වූයේයැයි ප්‍රසන්න සිත ඇත්තේ මහාබෝධිය ඔසවා උතුම් අංගය වූ හිසෙහි පිහිටුවා මහාබෝධිය පිරිවරා ආවා වූ ජාති සම්පන්න කුළ සොළොසක් සමග මුහුදින්

ගොඩ වී මුහුදු තීරයෙහි බෝධිය තබා තෙදිනක් සියලු ලංකා රාජ්‍යයෙන් පිදී ය.

- ❖ අළු වතුකෝ දිවසෙ මහාබෝධිං ආදාය උළාරං පූජං කුරුමානො අනුපුබ්බන අනුරාධපුරං සමපතෙන අනුරාධපුරෙපි මහාසක්කාරං කඤ්චා වාතුද්දසී දිවසෙ වට්ඨමානකච්ඡායාය මහාබෝධිං උත්තරද්වාරෙන පවෙසෙඤ්චා නගරමජෙඤ්චා අතිහරිඤ්චා දකඤ්ඤාද්වාරෙන නිකම්ඤ්චා දකඤ්ඤාද්වාරෙනො පඤ්ඤාද්වාරෙනො යානෙ යඤ්චා අමහාකං සමමා සමබ්බද්ධො නිරෝධසමාපතතිං සමාපජ්ඣතිං නිසිදි, පුරිමකා ව තයො සමමා සමබ්බද්ධො සමාපතතිං අපෙඤ්චා නිසිදිංසු.

ඉක්බිති සිව්වන දිනයෙහි මහා බෝධිය ගෙන උදාර පූජා කරමින් පිළිවෙළින් අනුරාධපුරයට පැමිණි කල්හි අනුරාධපුරයෙහිත් මහාසත්කාර කොට පෝයදින සෙවණැල්ල වැඩෙන කාලයෙහි සවස මහාබෝධිය උතුරු දොරටුවෙන් වැඩමවා නගරය මැදින් ගෙනගොස් දකුණු දොරටුවෙන් නික්ම දකුණු දොරටුවෙන් දුණු පන්සියක් ගිය තැන අපගේ සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ නිරෝධ සමාපත්තියට සමවැද හුන්නේ ද පෙර බුදුවරු තිදෙනෙක් සමාපත්තියට පැමිණ හුන්නාහු ද....

- ❖ යඤ්ච ව කකුසන්ධස්ස භගවතො සිරිසබ්බොධි කොණාගමනස්ස භගවතො උදුමබරබොධි කස්සපස්ස භගවතො නිග්‍රොධබොධි පතිට්ඨාසී, තසමිං මහමෙඝවනුය්‍යානස්ස තිලකභූතෙ කතභූමිපරිකම්භි රාජවත්ථුද්වාරකොට්ඨකට්ඨානෙ මහාබෝධිං පතිට්ඨාපෙසී.

කකුසද බුදුරජාණන් වහන්සේගේ මහරි බෝධිය යම් තැනක ද කෝණාගමන බුදුරජුන්ගේ දිඹුල් බෝධිය යම් තැනක ද කස්සප බුදුරජුන්ගේ නුග බෝධිය යම් තැනක ද එහි මහාමෙඝවන උයනට තිලකයක් බඳු සැකසූ බිම ඇති රාජවස්තු තැන්පත් ගබඩාව ඇති තැන මහාබෝධිය පිහිටු වී ය.

2. පහත සඳහන් ප්‍රශ්නවලට පාලියෙන් පිළිතුරු සපයන්න.

i. දෙවානම්පියතිස්සෝ රාජා කිත්තමාණං මග්ගං සොධාපෙසි ?

දෙවානම්පියතිස්සෝ රාජා උත්තර ද්වාරතො පට්ඨාය යාව ජම්බුකොළපට්ටනා මග්ගං සොධාපෙසි.

ii. සමුද්දතිරෙ බොධිං ධ්වපෙඤා කති දිවසානි පූජෙසි ?
සමුද්දතිරෙ බොධිං ධ්වපෙඤා තිණි දිවසානි පූජෙසි.

iii. මහාබොධිං පරිවාරෙඤා කති ජාතිසම්පන්නා කුලා ආගච්ඡංසු ?

මහාබොධිං පරිවාරෙඤා සොළසති ජාතිසම්පන්නා කුලා ආගච්ඡංසු.

iv. රාජා මහාබොධිං වාතුද්දසිදිවසෙ කසමිං සමයෙ රාජවත්ථුද්වාරකොට්ඨකෙ පතිට්ඨාපෙසි ?

රාජා මහාබොධිං වාතුද්දසිදිවසෙ වඩ්ඪමානකච්ඡායාය සමයෙ රාජවත්ථුද්වාරකොට්ඨකෙ පතිට්ඨාපෙසි.

v. කො මහාබොධියා තමබපණ්ණිරජේන පූජෙසි ?

දෙවානම්පියතිස්සෝ රාජා මහාබොධියා තමබපණ්ණිරජේන පූජෙසි.

3. පහත ප්‍රශ්නවලට ඡේදය ඇසුරින් පිළිතුරු සපයන්න.

i. සමුද්දසාලාවත්ථු යන්න පැහැදිලි කරන්න.

මුහුද සමීපයෙහි ගොඩනැංවූ ශාලාව

ii. තිස්ස රජුට අනුරාධපුර සිට දඹකොළ පවුනට යාමට කොපමණ කලක් ගත වී ද?

එක් දිනක්

iii. ගෞතම බුදුන් වහන්සේ නිරෝධ සමාපත්තියට සමවැද සිටියේ බෝධියට කවර දිසාවක කොපමණ දුරක ද?

දකුණු දිග දුනු පන්සියයක් ගිය තැන.

- iv. පෙර කවර බුදුවරුන්ගේ කවර බෝධීන් වහන්සේලා ශ්‍රී මහා බෝධිය පිහිටි තැන පිහිටුවා තිබේ ද?
 කකුසඳු බුදුරදුන් - මහරි බෝධිය
 කෝණාගමන බුදුරදුන් - දිඹුල් බෝධිය
 කස්සප බුදුරදුන් - නුග බෝධිය
- v. අනුරාධපුරයෙහි මහාබෝධිය පිහිට වූයේ දවසේ කවර වේලාවේ ද?
 සවස් කාලයෙහි

අභ්‍යාසය

1. පහත සඳහන් අසමස්ත පද සමාස කර සමාසය නම් කරන්න.

- i. මහනෙතා රාජා - මහාරාජා - කම්මධාරය
- ii. ජම්බකොළ නාම පට්ඨනං - ජම්බකොළපට්ඨනං - කම්මධාරය
- iii. ථෙරස්ස අනුභාවෙන - ථෙරානුභාවෙන - තප්පරිස
- iv. පඤ්චහි වණ්ණෙනි - පඤ්චවණ්ණා - දිගු
- v. කුට්ඨමානසො යස්ස සො - බහුබ්බිති
- vi. එකෙන අහෙන - එකාහි - දිගු
- vii. දසබලානි යසස සො - දසබලො - බහුබ්බිති
- viii. සොළසෙහි කුලෙහි - සොළසකුලං - දිගු
- ix. තිණි දිවසානි - තිදිවසං - දිගු
- x. මහතී බොධි - මහාබොධි - කම්මධාරය

2. සමාස පද විග්‍රහ කොට සමාසය නම් කරන්න.

- i. නගරමජ්ඣෙ - නගරස්ස මජ්ඣෙ - තප්පරිස
- ii. මහාසමුදෙද - මහනෙතා සමුදෙදා - කම්මධාරය
- iii. අනතරාමගෙ - මගෙන අනතරා - අවායිභාව
- iv. පුප්ඵග්ගියානි - පුප්ඵානි අග්ගියානි - කම්මධාරය

- v. ගලප්පමාණං - ගලප්ප පමාණං - තප්පුරිස
- vi. ජාතිසම්පන්නො - ජාතියා සම්පන්නො - තප්පුරිස
- vii. තම්බපණ්ණිරජ්ජං - තම්බපණ්ණි රජ්ජං - කම්මධාරය
- viii. අනුපුබ්බෙන - පුබ්බෙන අනු - අව්‍යයිභාව
- ix. දකඛ්ණද්වාරං - දකඛ්ණ ද්වාරං - කම්මධාරය
- x. උදුම්බරබොධිං - උදුම්බරං බොධිං - කම්මධාරය

3. සුදුසු සමාස පද යොදා වාක්‍ය සම්පූර්ණ කර තේරුම ලියන්න.

පුනර්වසෙ, දසබලස්ස, ආගමනමග්ගං, මහාදානං,
මහාමහිඤ්ඤෝරො, වුලලහස්ථිපදොපමසුත්තං, ලඛ්ඛාචාසිනං,
මහාබොධියා, මහාසක්කාරං, ලංකාචාසිනො, එකාභෙනෙව,
ජයමහාබොධිං, පසන්නමානසො, ඛිණ්ණාසවො,
පඨමමහාධම්මසංගීතිං.

- i. ලඛ්ඛාචාසිනො මනුස්සා දසබලස්ස ආගමනමග්ගං
අලංකරිත්වා ආගමනමග්ගං සපේජසුං.
 - ii. මහාමහිඤ්ඤෝරො පුනර්වසෙ ආසාද්‍රහපුණ්ණමච්චිපසෙ
නහසා ආගන්ත්වා වුලලහස්ථිපදොපමසුත්තං දෙසෙසි.
 - iii. තතො පට්ඨාය මහාබොධියා සොගත ජනා මහාදානං
අකංසු.
 - iv. දෙවානම්පියතිස්ස මහාරාජා එකාභෙනෙව
ජම්බුකොළපට්ඨනං ගන්ත්වා ජයමහාබොධිං දිසවා
පසන්නමානසො අහොසි.
 - v. ඛිණ්ණාසවො මහාකස්සපො පඨමමහාධම්මසංගීතිං රාජගහෙ
සත්තපණ්ණිගුහාද්වාරෙ අකාසි.
- i. ලංකාචාසි මිනිස්සු බුදුරදුන්ගේ ආගමන මාර්ගය අලංකාර
කොට පැමිණෙන මාර්ගය සැරසූහ.

- ii. මහා මහින්ද තෙරණුවෝ දෙවැනි දිනයෙහි ඇසළ පුන් පෝ දිනයෙහි අහසින් අවුත් වුල්ලහත්ථිපදෝපම සූත්‍රය දේශනා කළහ.
- iii. එතැන් පටන් මහාබෝධියට බොදු ජනතාව මහදන් දුන්හ.
- iv. දේවානම්පියතිස්ස රජතුමා එක්දිනකින්ම දඹකොළපටුනට ගොස් ජයමහාබෝධිය දැක පැහැදුණු සිත ඇත්තේ විය.
- v. කෙළෙසුන් නැසූ කාශ්‍යප තෙරණුවෝ පළමු ධර්ම සංගායනාව රජගහනුවර සප්තපණ්ණී ගුහා ද්වාරයෙහි කළහ.

4. පහත සඳහන් වාක්‍ය පාලියට පරිවර්තනය කරන්න.

- i. පිණ්ඩෝල භාරදවාප හිමියෝ අහසින් ගොස් පාත්‍රය ගත්හ. පිණ්ඩාල භාරදවාප හිකඬු ආකාසෙන ගන්තවා පතතං ගණ්හි.
- ii. දේවානම්පියතිස්ස රජතුමා මහාමහින්ද තෙරුන්ගේ ධර්මය අසා බුද්ධ ශ්‍රාවකයෙක් විය.
දේවානම්පියතිස්ස රාජා මහාමහින්දතෙරථස්ස ධම්මං සුත්වා බුද්ධසාවකො භවි.
- iii. බුදුන් වහන්සේ සත් දිනක අනුපිය අඹ වනයෙහි විසූ සේක.
බුද්ධා සත්තාහං අනුපිය අම්බවනෙ වසි.
- iv. වෙළෙන්දා ආයුධයක් ගෙන දොරටුපාලයට පහර දුන්නේ ය.
වාණිජො ආයුධං ගහෙත්වා දොරපාලකං පහරි.
- v. බරණැස් මහරජ බැණාට ස්වකීය දූ කුමරිය දී රාජ්‍යයෙහි අභිෂේක කරවී ය.
බාරාණසි මහාරාජා භාගිණ්ණයං අත්තනො ධීතරං දත්වා රජේප් අභිසෙකං කාරෙසි.

5. පිළිතුරු ලියන්න.

i. සමාස වර්ග කීය ද? ඒ මොනවා ද?

සමාස වර්ග 6කි. කම්මධාරය, දිගු, තප්පරිස, බහුබිබිති, ද්වන්ද්‍ර, අව්‍යයිභාව ලෙසිනි.

ii. සමාසවල ප්‍රයෝජන කවරේ ද?

ලේඛනයේ පහසුව, භාෂණයේ පහසුව, කෙටි බව, ව්‍යක්ත බව, මටසිලිටි බව, ගාථා බන්ධනයේ දී පහසුව

iii. මහාබෝධිපතිට්ඨාපනං ඡේදයේ එන සමාස පද 10ක් උපුටා වර්ග කරන්න.

- මහාරාජා
- උත්තරද්වාරතො
- ජමබ්‍රකොළපට්ඨනා
- මහාසමුදෙද
- සමුද්දසාලාවත්ථසමිං
- මහාබෝධිං
- කුට්ඨමානසො
- පඤ්චවණ්ණෙනි
- පුප්ඵපගඤ්ඤිති
- බෝධිරුකෙකාති
- දසබලසස
- සමුද්දතීරෙ
- අනුපුබ්බෙන
- මහාසකකාරං
- දකඤ්ඤාදාරෙන
- උදුමබරබෝධි
- නිග්‍රොධබෝධි
- මහාමෙස
- රාජවත්ථු

iv. පහත සඳහන් පද වාක්‍යවල යොදන්න.

පවජාහත්තං, යාවජීවං, ජීනවචනං, ගුත්තිලාවරියො, චොරහයං

i. බුද්ධො පවජාහත්තං ධම්මසාලායං ධම්මං දෙසෙසි.

- ii. සො යාවජ්චං උපාසකො භවි.
- iii. මයං ජිනවචනං සාධුකං සුභාම.
- iv. ගුත්තිලාවරියො බාරාණසියං ජිවති.
- v. තමහි වනපදෙසෙ චොරහයං අත්ථි.

දහතුන් වැනි පාඩම

නිග්‍රොයිසාමණෙරො - නිග්‍රෝධ සාමණේරයන් වහන්සේ

අභ්‍යාසය

- ❖ එවිං ගව්ෂනෙක කාලෙ එකදිවසං සිහපඤ්ඤෙරෙ ධීතො අද්දස, නිග්‍රොයිසාමණෙරං රාජධානි ගව්ෂනං දනනං ගුතනං සනතිනිසං ඉරියාපට්ඨපනනං, කො පනායං නිග්‍රොධ නාම, බිඤ්ඤාසාරරඤ්ඤා ජෙට්ඨපුත්තස්ස සුමනරාජකුමාරස්ස පුතො.

මෙසේ ගතවන කල්හි එක දවසක් සීමාදුරෙහි සිටියේ රජ මිදුලෙහි යන්නා වූ දැමුණු රැකුණු සන්සුන් ඉදුරන් ඇති ඉරියව්වලින් යුතු නිග්‍රෝධ සාමණේරයන් වහන්සේ දුටුවේ ය. නිග්‍රෝධ නම් මොනු කවරෙක් ද? බිත්දසාර රජුගේ වැඩිමහල් පුතා සුමන රජකුමරුගේ පුතා ය.

- ❖ 'තත්‍රායං ආනුපුබ්බි කථා. බිඤ්ඤාසාරරඤ්ඤා කිර දුබ්බලකාලෙයෙව අසොකකුමාරො අතතනා ලද්ධං උජ්ජන්තිරජ්ජං පනාය ආගතනා සබ්බං නගරං අතතනො හත්ථගතං කතා සුමනරාජකුමාරං අගගහෙසි.

මේ එහි පිළිවෙළ කථාවයි. බිත්දසාර රජුගේ දුර්වල කාලයේම වනාහි අශෝක කුමාරයා තමා ලද උදේනි රාජ්‍යය අතහැර පැමිණ සියලු නගරය තමාගේ අණසකට පත්කොට සුමන රාජකුමාරයා අල්ලා ගත්තේ ය.

- ❖ තං දිවසමෙව සුමනස්ස රාජකුමාරස්ස සුමනා නාම දෙවී පරිපුණ්ණගභා අහොසි.

ඒ දවසේම සුමන රාජකුමාරයාගේ සුමනා නම් දේවිය පිරිපුන් ගැබ ඇත්ති විය.

- ❖ සා අඤ්ඤාතකචෙසෙන නිකම්භිකා අවිදුරෙ අඤ්ඤාතරං වණ්ඩාලගාමං සන්ධාය ගව්ෂති.

ඇය අන්‍ය වේශයකින් නික්මී නුදුරෙහි එක්තරා වණ්ඩාල ගමක් සඳහා යයි.

- ❖ ජෙට්ඨකචණ්ඩාලස්ස ගෙහතො අවිදුරෙ එකසමී. නිග්‍රොධරුකෙධ අධිවජ්ජාය දෙවතාය 'ඉතො එහි සුමනෙ'ති වදනතියා සද්දං සුඤ්ඤා තස්සා සමීපං ගතා.

වැඩිහිටි වණ්ඩාලයාගේ ගෙයට නොදුරෙහි එක් නුග ගසක අධිගෘහිත දේවතාවෙකු සුමනාවෙනි, මෙහි එන්න' යැයි කියන ශබ්දය අසා ඇය සමීපයට ගියා ය.

- ❖ දෙවතා අත්තනො ආනුභාවෙන එකං සාලං නිමමිණිඤ්ඤා එඤ්ඤා වසාහිති පාදාසි.

දේවතාවිය තමාගේ ආනුභාවයෙන් එක් ශාලාවක් මවා එහි වසන්නැයි දුන්නී ය.

- ❖ සා තං සාලං පාවිසි.

ඇය ඒ ශාලාවට පිවිසියා ය.

- ❖ ගතදිවසෙයෙව පුතතං විජායි.

පැමිණි දින ම පුත්‍රයකු වැදුවා ය.

- ❖ සා තස්ස නිග්‍රොධ දෙවතාය පරිගහිතතො නිග්‍රොධොත්තෙව නාමං අකාසි.

ඇය ඔහුට නුගදෙවියා රැකගත් බැවින් නිග්‍රෝධ යන නම ම තැබුවා ය.

- ❖ ජෙට්ඨකචණ්ඩාලො දිට්ඨදිවසතොප්පභුති තං අත්තනෙනා සාමිධිතරං විය මඤ්ඤාමානො නිබ්බුදං වට්ටං පට්ඨපෙසි.

වැඩිහිටි වණ්ඩාලයා දුටු දිනයේ පටන් ඔහු තමාගේ ස්වාමි දියණිය මෙන් හඟිමින් නිතර වැටුප් පිහිටු වී ය.

- ❖ රාජධිතා තඤ්ඤා සත්තවස්සානි වසි.

රාජ දියණිය එහි වර්ෂ හතක් වාසය කළා ය.

- ❖ නිග්‍රොධකුමාරො'පි සත්තවස්සිකො ජාතො.

නිග්‍රෝධ කුමාරයාත් ඉපදී සත් වසක් ඉක්ම ගියේ ය. (විය)

- ❖ තදා මහාවරුණස්ථෙරො නාම එකො අරහා දාරකස්ස හෙකුසමපදං දිස්වා විහරමානො සත්තවස්සිකො'දානි

දාරකො, කාලො, නං පබ්බාපේකුනති විනේතඤා රාජධීනාය ආරොවාපෙනා නිග්‍රොධකුමාරං පබ්බාපේසි.

එකල්හි මහාවරුණ නම් එක් රහතන් වහන්සේ නමක් දරුවාගේ හේතුසම්පත් දැක වසන්නේ දැන් දරුවාට සත්වසකි. පැවිදි කරන්නට කාලයයි සිතා රජ දියණියට දන්වවා නිග්‍රොධ කුමාරයා පැවිදි කර වී ය.

❖ කුමාරො බුරග්ගයෙව අරහතං පාපුණි.

කුමාරයා දැලිපිහියෙන් හිසමුඩුකොට අවසන් වෙද්දී ම රහත් බවට පැමිණියේ ය. (පත් විය)

2. ඡේදය ඇසුරින් පාලියෙන් පිළිතුරු සපයන්න.

- i. කො පන දනේනා ගුනේනා සනතින්ද්‍රියො ඉරියාපථසමපනේනා අහොසි ?
නිග්‍රොධ සාමණේරො පන දනේනා ගුනේනා සනතින්ද්‍රියො ඉරියාපථසමපනේනා අහොසි.
- ii. සුමනස්ස රාජකුමාරස්ස කා නාම දෙවී අහොසි ?
සුමනස්ස රාජකුමාරස්ස සුමනා නාම දෙවී අහොසි.
- iii. කො සුමනාය දෙවියා සාලං නිමමිණිඤා අදාසි ?
නිග්‍රොධරුකේ අධිවඤ්ඤා දෙවතාය සුමනාය දෙවියා සාලං නිමමිණිඤා අදාසි.
- iv. නිග්‍රොධ සාමණේරස්ස කො නාම ආචරියො අහොසි ?
නිග්‍රොධ සාමණේරස්ස චරුණපේරො නාම ආචරියො අහොසි.
- v. නිග්‍රොධකුමාරො කතිවසසිකකාලෙ පබ්බජි ?
නිග්‍රොධකුමාරො සත්ත වසසිකකාලෙ පබ්බජි.

3. සිංහලෙන් පිළිතුරු සපයන්න.

- i. නිග්‍රොධ කුමරුගේ මව හා පියා කවු ද?
සුමන තරුණයා හා සුමනා දේවිය

- ii. සුමනා දේවිය වෙස් වළාගෙන යාමට හේතු වූ කරුණ කුමක් ද?
අශෝක කුමාරයා නගරය අල්ලාගෙන සුමන කුමාරයා ද අල්ලාගත් නිසා
- iii. සුමනා දේවිය සැඬොල්ගම කොපමණ කාලයක් විසූවා ද?
වර්ෂ 07ක්
- iv. 'බුරගගයෙව අරහතං පාපුණී' යන්නට විවරණයක් සපයන්න.
දැලිපිහිටෙන් හිසකෙස් කැපීම. පැවිදි වන්නට හිස මුඩු කරන අවස්ථාවේ තව පංචකය කියනු ලැබේ. එහි දී අනිත්‍යතාව මෙනෙහි කිරීමෙන් ප්‍රඥාවන්ත අය රහත් වෙයි.

අභ්‍යාසය

1. පහත වාක්‍ය සිංහලට නගන්න.

- i. අප්ථ ඛො වච්ඡායනො මානවො යෙන භගවා තෙනුපසංකම්.
ඉක්බිති වනාහි වච්ඡාන ගෝත්‍රික මානවකයා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් තැනක ද එතැනට පැමිණියේය.
- ii. අභිධම්මිකො ආචරියො ආරක්ඛකානං භික්ඛූනං සඤ්චිකං ධම්මං කථෙසි.
ආභිධම්මික ගුරුවරයා අරණ්‍යවාසී භික්ෂූන්ට මෙලොව දීම විපාක දෙන ධර්මය දේශනා කළේ ය.
- iii. දොචාරිකො භණ්ඩාරිකං ඝාතෙත්වා රක්ඛෙඤ්ඤා ධනං වොරෙසි.
දොරටුපාලයා භාණ්ඩාගාරිකයා නසා (ඝාතනය කොට) රජුගේ ධනය සොරකම් කළේ ය.
- iv. ලංකායං සුත්තනතිකා ච වෙනයිකා ච ආභිධම්මිකා ච මාතුලගාමෙ ආලොකගුහං සනතිපතිත්වා භගවතො ධම්මං පොඤ්ඤාසු ලිඛිංසු.

ලංකාවෙහි සූත්‍ර දත්තෝ ද විනය දත්තෝ ද අභිධර්මය දත්තෝ ද මාතලේ ආලෝක ගුහාවට රැස් වී භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ධර්මය ග්‍රන්ථාරූඪ කළහ. (පොත්වල ලියුන)

- V. භාණ්ඩාගාරිකස්ස භාගිනෙය්‍යො රාජකොට්ඨාගාරා ඛන්‍රං ධනං ගහෙතො අත්තනො අත්ථාය යොජෙසී.

භාණ්ඩාගාරිකයාගේ බැණා රජුගේ ගබඩාවෙන් බොහෝ ධනය ගෙන තමාගේ ප්‍රයෝජනය පිණිස යෙදවී ය.

2. පාලියට නගන්න. (සුදුසු තනි තනි තේදික පද යොදන්න.)

- i. භාරද්වාජගේ පුත්‍රයා කච්චායන තෙරුන්ගේ බැණා විය.
භාරද්වාජො කච්චායන ථෙරස්ස භාගිණෙය්‍යො අහොසී.
- ii. අතීතයෙහි මාර්ගවල බොහෝ කරත්තකරුවෝ ද පදිකයෝ ද වූහ.
අතීතෙ මග්ගෙසු බහුසාකට්ඨාකා ව පදිකා ව අහෙසුං.
- iii. තෙරුන් වහන්සේලාගේ පේළියෙහි අත්තයෙහි සිටින සාමණේර හිමි අභිධර්මය උගත් කෙනෙක් වෙයි.
ථෙරානං අත්තරෙ තිට්ඨනො සාමණෙරො ආභිධම්මිකො භවති.
- iv. ඡබ්බග්ගිය භික්ෂුහු ශාක්‍යපුත්‍රක භික්ෂුන්ට නුසුදුසු (අනුවඡවික) කටයුතු රාශියක් කළහ.
ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සක්‍යානං භික්ඛූනං අනුවඡවිකානි කම්මානි කාරෙසුං.
- v. නගරවැසියන්ගේ දරුවෝ රනින් කරන ලද හෝ රිදියෙන් කරන ලද මල්මාලා පළඳිති.
නාගරිකානං දාරකා සුවණ්ණමයං වා රජතමයං වා මාලායො පිළඤ්ඤති.

3. පහත අදහස එන තේදික පදය සුදුසු ප්‍රත්‍යය උපයෝගී කරගෙන සකස් කරන්න.

- i. විධවා (වැන්දඹුවගේ පුතු) - වෙධවෙර
- ii. කුසිනාරා (කුසිනාරාවෙහි උපන්) - කොසිනාරක

- iii. දක්ඛිණා (දක්ෂිණාවට සුදුසු) - දක්ඛිණෙය්‍ය
- iv. චන (චනයෙහි හටගත්) - චානෙය්‍ය
- v. විණා (විණාශිල්ප දන්නා) - වෙණික
- vi. සංඝ (සංඝයාට අයත්) - සංඝික
- vii. පරදාර (පරමුවන් සේවනය කරන්නා) - පරදාරික
- viii. අන්ත (කෙළවර) - අන්තරික
- ix. ලොක (ලෝකයට අයත්) - ලොකික
- x. සුකර (උරන් මරන්නා) - සුකරික

4. පහත 'අ' කොටසේ විග්‍රහයට අදාළ තද්ධිත පදය 'ආ' කොටසින් තෝරා ප්‍රකෘති ප්‍රත්‍යය වෙන් කර ලියන්න.

අ	පිළිතුර	ආ
වසුදෙවසස පුතො	වසුදෙව + න වාසුදෙවො	ආදිවො
රොහිණියා පුතො	රොහිණි + ණෙය්‍ය රොහිණෙය්‍ය	ගාමනා
අදිනියා පුතො	අදිති + ණ්‍ය ආදිකො	ඵඤ්ඤං
නාවාය තරතිති	නාවා + ණික නාවිකො	පඤ්චවගිතියා
ධම්ම පසතො	ධම්ම + ණික ධම්මිකො	රොහිණෙය්‍ය
නිරයෙ ජාතො	නිරය + ණික නෙරයිකො	නෙරයිකො
පච්ඡා ජාතො	පච්ඡා + ඉම පච්ඡිමො	පච්ඡමො

පඤ්චවග්ගොවා	පඤ්චවග්ග + ණික	නාවිකො
ථනතො ජාතං	ථන + ණ්‍ය ථඤ්ඤං	වාසුදෙවො
ගාමානං සමුහො	ගාම + තා ගාමතා	ධම්මිකො

5. දී ඇති තද්ධිත පද යෝග්‍ය පරිදි යොදා ඡේදය පාලියට නගන්න.

- ගෞතම ගෝත්‍රයේ උපත ශාක්‍යපුත්‍ර වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එක්තරා කාලයක කුසිනාරාවට ගොස් කුසිනාරා වැසියන්ට තමා විසින් දතයුතු වූ ධර්මය දෙශනා කළ සේක.

ගෞතමෝ සක්‍යපුත්තිකො භගවා එකස්මිං සමයෙ කුසිනාරං ගන්තවා කොසිනාරකානං ධම්මං දෙසෙසි.

- කුසිනාරාවෙහි වසන තෙල් වෙළෙන්දෝ සහල් වෙළෙන්දෝ ගැල්පදවන්නෝ පයින් යන්නෝ දොරටුපාලවරු භාණ්ඩාගාරිකවරු ආදී බොහෝ මිනිස්සු ධර්මය ඇසූහ.

කොසිනාරකා තෙලිකා තණ්ඩුලිකා සාකටිකා පදිකා දොවාරිකා භාණ්ඩාගාරිකාදි බහුමනුස්සා ධම්මං සුඤ්ඤං.

- බණ අසා ධර්මයෙහි පැහැදුණාහු උදෑසන පිණ්ඩපාතික හික්ෂුන්ට දන් පිරිනැමූහ. සමහරු ධනය යොදවා ආරාම කොට සංඝයාට අයත් කොට පූජා කළහ.

ධම්මං සුඤ්ඤං ධම්මිකා පාතො පිණ්ඩපාතිකානං හික්ෂුනං දානානි පටිගහහෙසුං. අප්පෙකච්චෙ ධනානි යොජෙත්වා ආරාමං පටියාදෙත්වා සංඝිකං කත්වා පූජෙසුං.

- සමහරු පැවිදි වූහ. පැවිදි වූ සුත්‍රාන්ත උගත්තෝ විනය උගත්තෝ අභිධර්මය උගත්තෝ වූහ. ඇතැම් හික්ෂුහු ආරඤ්ඤක වූ වාක්ෂමුලික වූවෝ බවුන් වඩා රහත් බව ලැබූහ.

අප්පෙකච්චෙ පබ්බජිංසු. පබ්බජිතා සුත්තන්තිකා චෙනයිකා
ආහිධම්මිකා හවිංසු. එකච්චෙ හික්ඛු ආරක්ඛකා
රුක්ඛමුලිකා කම්මට්ඨානං වචෙඨස්වා අරහත්තං පාපුණි.

අරහත්තං, පිණ්ඩපාතිකානං, දොවාරිකා, ආරක්ඛකා,
සුත්තන්තිකා, ධම්මිකා, සකාපුත්තිකො, ආහිධම්මිකා, සජ්ඣධීකං,
තණ්ඩුලිකා, ගොතමො, සංඝිකං, පදිකා, රුක්ඛමුලිකා, චෙනයිකා,
භාණ්ඩාගාරිකා, හගවා, තෙලක, කොසිනාරකා, සාකටිකා,
කොසිනාරකානං.

දාහකර වන පාඩම

ගාමවාසීනෝ මම වචනං සුණාථ අජජ රතතිහාගෙ
එකො අමනුසෙසා ආගච්ඡති

ගම්වැසියනි මගේ වචනය අසව්, අද රාත්‍රියෙහි එක්
අමනුෂ්‍යයෙක් එයි.

අභ්‍යාසය

- ❖ සීහලදීපෙ කිර මහාතලාක නාම විහාරං අහොසි.
හෙළදිවයිනෙහි වනාහි මහාතලාක නම් විහාරයක් විය.
- ❖ තස් එකො අභයසෝරො නාම පරියතතිධරො තෙපිටකො
ගාමනතසෙනාසනං පභාය තසසාසනෙනයෙව එකසමී.
වනසංඝේ කතපණ්ණසාලාය පටිවසති.
එහි එක් අභය තෙර නමින් පර්යාප්තිධර ත්‍රිපිටකධාරී
තෙරනමක් කෙළවර සෙනසුන හැර ඒ අසල ම එක්
කැලැවක කරන ලද සෙනසුනක වාසය කරයි.
- ❖ සො අපරහාගෙ අරඤ්ඤකමහාභයසෝරොති පාකටො
අහොසි.
උන්වහන්සේ පසුකාලයේ අරඤ්ඤකමහා අභය තෙර
යනුවෙන් ප්‍රකට විය. (වනවාසී මහා අභය තෙර)
- ❖ අපේකසමී සමයෙ එකො උපාසකො තං උපසංකම්ඤා
වජ්ඣා ධම්මං සුඤා පසන්නමානසො තං යාවිඤා
දවාදසසංවච්ඡානි පච්චයෙහි චතුහි පටිජගි.
ඉක්බිති එක් සමයක එක් උපාසකයෙක් උන්වහන්සේ
සමීපයට පැමිණ වැද ධර්මය අසා පැහැදුණු මනසින්
උන්වහන්සේ ඉල්ලා දොළොස් වසරක් සිව්පසයෙන්
උපස්ථාන කළේ ය.
- ❖ සො ථෙරස්ස චීවරඤාය කාලෙන කාලං සාටකං දෙති.
ඔහු තෙරුන්ට සිවුරු පිණිස කලින් කලට සළුවක් දෙයි.
- ❖ දිනනදිනනානි තසෙව අනතරගෙනෙ හරන්තිකො නාම
එකො වොරො රතතියං ගහෙතා හරති.
දෙන දෙන ලද්ද එහි ම ඇතුළුගෙයි හරන්තික නම් එක්
සොරෙක් රාත්‍රියෙහි ගෙන යයි.

- ❖ ටේරෝ දුබලවීචරෝයෙව හොකි.
තෙරුන් වහන්සේගේ දුර්වල සිවුර ඇත්තේ ම වෙයි.
- ❖ අථෙකසමී. දිවසෙ උපාසකෝ විහාරං ගතඤා ටේරසස දුබලානි වීචරානි දිසවා වීචරථාය සකටානි දඤා එවං විනෙතසි.
ඉක්බිති එක් දිනක උපාසකයා විහාරයට ගොස් තෙරුන්ගේ දුර්වල වීචරය දැක සිවුරු පිණිස සළ දී මෙසේ සිතුවේ ය.
- ❖ මයා පනිමසස බහුනි වීචරසාටකානි දිනනානි.
මා විසින් මොහුට බොහෝ සිවුරු රෙදි දෙන ලදී.
- ❖ නාපි වීචරං කඤා පාරුපති.
සිවුරු කොට නොපොරවයි.
- ❖ න සනනිධිධානං වා අඤ්ඤාසස දානං වා පඤ්ඤායති.
තැන්පත් කිරීමක් හෝ අනුන්ට දීමක් නො නොපෙන්නේ.
- ❖ කාරණෙන ඉමසස භවිතබ්බනති ආසනනට්ඨානෙන මගගා ඔක්කමම නිලිනො අට්ඨාසි.
මෙයට කරුණක්වියයුතුයි, සමීප ස්ථානයක පාරෙන් ඉවත් වී සැඟවී සිටියේ ය.
- ❖ ගච්ඡනතාගච්ඡනෙන උපපරිකම්මානො.
යන එන අය පරීක්ෂා කරමින් ය.
- ❖ තතො වොරො ටේරසස සාකටානි උපනීතභාවං ඤාඤා නං ගණනිසසාමීති රතතිභාගෙ විහාරං ගතඤා සාටකානි ගහෙඤා පුන තෙනෙව මගෙන ආගච්ඡති.
ඉක්බිති සොරා තෙරුන්ට සළ ගෙන එන ලද බව දැන එය ගන්නෙමිසි රාත්‍රිකාලයේ විහාරයට ගොස් සළ ගෙන නැවත ඒ මගෙන්ම එයි.
- ❖ තතො උපාසකො සහභණ්ඩකං වොරං දිසවා වෙගෙන ගතඤා තසස චූලං ගහෙඤා එතතකං කාලං අයාසස මයා දිනනානි සාකටානි ගණනනො තමරෙති පුච්ඡි.
ඉක්බිති උපාසකයා බඩු සහිත සොරා දැක වේගයෙන් ගොස් ඔහුගේ කෙස්ගෙන මෙපමණ කලක් තෙරුන්ට මා විසින් දෙන ලද සළ ගනිමින් නුඹ සොරකම් කළේදැයි ඇසුවේ ය.

- ❖ තෙන හි 'ආම සාමී'ති සමපට්ඨතෙ උපාසකො තස්ස හත්තො වීවරවත්ථං ගහෙත්වා හත්ථපාදෙහි තං පොඨෙත්වා දුඛලං කත්වා ආමකසුසානං නෙත්වා මතමනුස්සං අධොමුඛං කත්වා තස්ස පිට්ඨියං උත්තානං සයාපෙත්වා හත්ථපාදපිට්ඨිතො ඛන්ධනං අමොචනං කත්වා විසුං විසුං කත්වා දළහං ඛන්ධිත්වා සයාපෙත්වා සයං නහාත්වා පුරිමතරං ගාමමාගමම ගාම මජ්ඣෙකං යත්වා 'හො ගාමවාසිනො මම චචනං සුණාථ අජ්ජරතතිහාගෙ එකො අමනුසෙසා ආගච්ඡති.

ඔහු විසින් එසේය ස්වාමීනි යැයි පිළිගත්කල්හි උපාසකයා ඔහුගේ අතින් සිවුරු රෙදි ගෙන අත්පාවලින් උභ්‍යාස කරනු ලබන කොට අමුසොහොනට පමුණුවා මළමිණියක මුහුණ යටිකුරු කොට ඔහුගේ පිටේ උඩුබැලි අතට නිදවා අත් පා පිටින් බැඳුම ගලවාගත නොහැකි කොට වෙන් වෙන් කොට දැඩි සේ බැඳ නිදවා තමා නා පළමුව ගමට ගොස් ගම මැද සිට පින්වත් ගම්වැසියෙකු මගේ වචනය අසවු. අද ඈ එක් අමනුෂ්‍යයෙක් එයි.

- ❖ 'සො කුමහාකං මහාවිනාසං කරිස්සති. ඛෙමට්ඨානං පත්වා ද්වාරානි පිට්ඨාය නිසීද්ධා'ති උගෙසාසෙසි.

ඔහු නුඹලාට මහා විනාශයක් කරන්නේ ය. ආරක්ෂිත තැනකට පැමිණ දොරවල් වසා නිදවී යැයි ශබ්ද කළේ ය. (මහහඬින් කිය)

2. පාලි භාෂාවෙන් පිළිතුරු සපයන්න.

- i. කතරසමී. රථෙට්ඨ මහාතලාකච්ඡාරො අහොසි ?
සීහළ දීපෙ මහාතලාකච්ඡාරො අහොසි.
- ii. කො ගාමනතසෙනාසනං පහාය අරඤ්ඤකො අහොසි ?
අභයථෙරො ගාමනතසෙනාසනං පහාය අරඤ්ඤකො අහොසි.
- iii. කො අරඤ්ඤකමහාභයථෙරං පටිජගහි ?
එකො උපාසකො අරඤ්ඤකමහාභයථෙරං පටිජගහි.
- iv. කති වස්සානි සො ථෙරං උපට්ඨති ?
ද්වාදස වස්සානි සො ථෙරං උපට්ඨති.

v. හරන්තිකො කිං අකාසි ?

හරන්තිකො සාකටානි වොරෙසි.

vi. උපාසකො ඛණ්ණස්ස චිවරෙස්ස දිනෙනස්සපි කසමා ථෙරො දුඛලච්ඡාරං යෙව අහොසි ?

උපාසකො ඛණ්ණස්ස චිවරෙස්ස දිනෙනස්සපි 'වොරො රත්තියං ගන්තවා වොරෙති' තෙන හෙතුනා ථෙරො දුඛලච්ඡාරං යෙව අහොසි.

vii. ථෙරො කෙන කාරණෙන දුඛලච්චරොයෙව හවිස්සතිති උපපරිකඛිතුං උපාසකො කිං අකාසි ?

ථෙරො කෙන කාරණෙන දුඛලච්චරොයෙව හවිස්සතිති උපපරිකඛිතුං උපාසකො මග්ගා ඕක්කමම උපපරිකඛමානො නිලීනො අට්ඨාසි.

viii. මග්ගා ඕක්කමම නිලීනෙන උපාසකෙන කිං දිට්ඨං ?

මග්ගා ඕක්කමම නිලීනෙන උපාසකෙන සහණෙධා වොරො දිට්ඨං.

ix. සහහණ්ඩකං වොරං දිස්වා උපාසකො කිං පුච්ඡි ?

සහහණ්ඩකං වොරං දිස්වා උපාසකො සාටකානි ගණනෙනා ත්වමරෙති පුච්ඡි.

x. උපාසකො ගාමවාසිනං කිං ආහ ?

උපාසකො ගාමවාසිනං අජ්ජ රත්තිභාගෙ එකො අමනුසෙසා ආගච්ඡති'ති ආහ.

3. ඡේදය ඇසුරෙන් සිංහලෙන් පිළිතුරු ලියන්න.

i. ත්‍රිපිටකය නම් කරන්න.

සූත්‍ර පිටකය, අභිධර්ම පිටකය, විනය පිටකය

ii. මහා අභය තෙරුන් වැරහැලි සිවුරු ඇත්තෙක් වීමට හේතුව පැහැදිලි කරන්න.

උපාසකයා පූජා කරන සිවුරු හරන්තික නම් සොරෙකු සොරකම් කිරීම නිසා පෙරවීමට සුදුස්ස සිවුරක් නොමැති විය.

- iii. උපාසකයා අභය තෙරුන්ට වසර කීයක් උවටැන් කළේ ද?
දොළොස් වසරක්
- iv. සොරා අල්ලාගත් උපාසකයා ඔහුට කුමක් කළේ ද?
සොරා අල්ලා තලා පෙළා මළමිණියක ගැට ගැසුවේ ය.
- v. මෙම ඡේදයෙන් උගත හැකි ආදර්ශ ගෙනහැර දක්වන්න.
 - අල්පේව්ෂ ජීවිතයක වැදගත්කම
 - නොගැළපෙන දේ නොකිරීම (සොරකම වැනි නිහිත ක්‍රියා)
 - කළ කළ දේ එල එල දේ

අභ්‍යාසය

1. සිංහලට නගන්න.

- i. මාණව, අභං තෙ සොවණණමයං වා මණිමයං වා රජතමයං වා චක්කයුගං දසුසාමීති බ්‍රාහ්මණො වදි.
මානවකය, මම නුඹට රනින් හෝ මිණියෙන් හෝ රිදියෙන් හෝ රෝද දෙකක් දෙන්නෙමි'යි බමුණා කීවේ ය.
- ii. දයාලු හගවා මහාජනනං අනුකම්පමානො සබ්බදා එකථං අවසිඤා තථ තථ විචරතො සන්දිට්ඨිකං ධම්මං දෙසෙසි.
දයාවැති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහජනයාට අනුකම්පා කරන්නේ සැමදා එක් තැනක නොහිඳ ඒ ඒ තැන හැසිරෙන්නේ සාන්දෘෂ්ටික ධර්මය දේශනා කළ සේක.
දයාලුපත්ථකො සහසුසකඛතං අතතානං නිමමිණිඤාන යාව කාලප්පවෙදනා රමෙම අමබවනෙ නිසිදි.
දුල්ලපත්ථක තෙරණුවෝ දහසක් තමා මවා කල් දැනවන තෙක් රමය අඹ වනයෙහි හුන් සේක.
- iv. දාළිඳ්දියෙ වෙසුලලංගතෙ අදින්නාදානං වෙසුලලමගමාසි.
දිළිඳු බව වැඩි බවට ගිය කල්හි සොරකම වැඩි විය.

- v. ගුණවතී උපාසිකා සීලවනනියා හික්කුනියා දිවසස්ස දව්කඛතකුං දානං අදාසි.

ගුණවත් උපාසිකාව සිල්වත් හික්කුණියට දවසට දෙවරක් දානය දුන්නා ය.

2. පාලියට නගන්න.

- i. ගිලනබවට පත් රෝගීහු බෙහෙත් අනුභවකොට ආරෝග්‍යය ලැබ තම තමනගේ සොම්නස ප්‍රකාශ කළහ. ගෙලඤ්ඤා හෙසජ්ජානි භුඤ්ජො ආරොග්‍යං ලභිතො අත්තානං සොමනස්සං පකාසෙසුං/ පකාසිංසු.
- ii. ශ්‍රේෂ්ඨ පුරවැසියෝ සැම කල්හි හැමතැනම පහළ නොවෙති.
සෙධං පුරවැසිනො සදා සබ්බස්මිං න විජ්ජන්ති.
- iii. අපි දවසට තුනවරක් බුදුන් වදිමු.
මයං දිවසස්ස තිකඛතකුං බුද්ධං වජ්ජාම.
- iv. පාපතර මිනිස්සු කායික වූ ද වාචසික වූ ද අකුසල් කොට අපායේ උපදිති.
පාපතරා මනුස්සා කායිකං ච වාචසිකං ච අකුසලානි කත්වා නිරයෙ උප්පජ්ජන්ති.
- v. සිල්වත් ගුණවත් කුලවත් යසෝදරා කුමරිය සිද්ධාර්ථ කුමරුගේ බිරිඳ වූවා ය.
සීලවා ගුණවා කුලවා යසොධරා කුමාරි සිද්ධස්මිං කුමාරස්ස හරියා අහොසි.

3. දී ඇති ශබ්ද ප්‍රකෘතිය ඇසුරින් නියමිත අර්ථානුකූල තද්ධිත පද නිර්මාණය කරන්න.

- i. සුගත (බුදුන් වහන්සේට අයත්) - සොගත
- ii. ලොක (ලෝකයට අයත්) - ලොකික
- iii. දනන (දළ ඇත්තා) - දන්ති
- iv. මායා (මායා ඇත්තා) - මායාවී

- v. අරෝග (නිරෝගි බව) - අරොග්‍ය
- vi. කුසල (දක්ෂ බව) - කොසලල
- vii. දව් (දෙකඩකට) - දව්ධා
- viii. චතු (සතවරක) - චතුකඛතතුං
- ix. එක (එක දවසක්) - එකදා
- x. සබ්බ (හැම තැනම) - සබ්බථා

4. පහත තද්ධිත පදවල ප්‍රකෘති ප්‍රත්‍යය වෙන් කර වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

තද්ධිතය	ප්‍රකෘති ප්‍රත්‍යය	තද්ධිත නාමය	අර්ථය
රජ්ජ	රාජ් + ණ්‍ය	භාව තද්ධිත	රජ බව
සීලවනතු	සීල + වනත	අස්ත්‍යාර්ථ	සිල් ඇත්තා
යසසසී	යස + සී	අස්ත්‍යාර්ථ	කීර්තිය ඇත්තා
දුබ්බලයං	දුබ්බල + ණ්‍ය	භාව	දුබල බව
ආධිපතෙය්‍ය	අධිපති + ණෙය්‍ය	භාව	අධිපති භාවය
ධානසො	ධාන + සො	සංඛ්‍යා	ස්ථාන ලෙස
කදා	කති + දා	සංඛ්‍යා	කවදා
දව්කඛතතුං	දව් + කඛතතුං	අව්‍ය	දෙවරක්
චතුසො	චතු + ථ	සංඛ්‍යා	සිව්වැනි
පඤ්චමො	පඤ්ච + ම	සංඛ්‍යා	පස්වැනි
වාණිජ්ජං	වාණිජ් + ණ්‍ය	භාව	වාණිජ් බව

5.

i. තද්ධිත යන්න හඳුන්වා දෙන්න.

නාමයකට පරව තද්ධිත ප්‍රත්‍යයක් එක් කොට සාදා ගන්නා ලබන ද්විතීක නාමය තද්ධිත නමින් හඳුන්වයි.

ii. තද්ධිතවලින් භාෂාවට ලැබෙන ප්‍රයෝජන මොනවාද ?

භාෂාව විසිතුරු වීම, අර්ථය හරවක් වීම, ව්‍යක්ත බව, උච්චාරණය පහසු වීම, ලේඛනයේ පහසුව, තනි පදයක් වීම

iii. තද්ධිත ප්‍රභේද නම් කරන්න.

අපච්චත්ථ, අනෙකත්ථ, අත්‍යත්ථ, භාව, සංඛ්‍යා, අව්‍ය

iv. තද්ධිතයන්හි වෘද්ධි කාර්යය නිදසුන් මගින් පහදන්න.

සමහර විටෙක තද්ධිත ප්‍රත්‍යය පැමිණීමේ දී පදයේ මුල් ස්වරය වෘද්ධි කාර්යයට බඳුන් වේ. එවැනි අවස්ථා කිහිපයක් පහතින් බලමු.

අ - ආ බවට පත් වේ. සමණ + ණොර - සාමණොර

ඉ ඊ - එ බවට පත් වේ. විණා + ණික - වෙණික

උ උභ - ඔ බවට පත්වේ - උපගු + ණව - ඔපගව

v. 'කොසලල' යන තද්ධිත පදය සූත්‍ර දක්වමින් සිද්ධ කරන්න.

කුසල + ණ්‍ය - කොසලල

පසළොස්වන පාඩම

තණ්හාය අභිභූතො කුමාරො - තෘෂ්ණාව යටපත් කළ කුමාරයා

අභ්‍යාසය

1. තණ්හාය අභිභූතො කුමාරො ඡේදය සිංහලට පරිවර්තනය කරන්න.

❖ අතීතේ බාරාණසියං බ්‍රහ්මදත්තස්ස රඤ්ඤා දෙවපුත්තා අහෙසුං.

අතීතයේ බරණැස් නුවර බ්‍රහ්මදත්ත රජුට පුත්තු දෙදෙනෙක් වූහ.

❖ සො ඡේට්ඨස්ස උපරජ්ජං අදාසි, කණ්ඨියස්ස සෙනාපතිට්ඨානං.

ඔහු වැඩිමලාට උපරජකම දුන්නේ ය. බාලයාට සේනාපතිකම දුන්නේ ය.

❖ අපරභාගෙ බ්‍රහ්මදත්තෙ කාලකතෙ අමච්චා ඡේට්ඨකස්ස අභිසෙකං පට්ඨපෙසුං.

පසුකාලයේ බ්‍රහ්මදත්ත රජු කඵරිය කළ කල්හි ඇමතිවරු වැඩිමලා අභිෂේක කළහ. (රාජ්‍යයට පත් කළහ)

❖ සො 'න මය්‍යං රජේජනථො, කණ්ඨියස්ස මෙ දෙථා'ති වඤ්ඤා උපරජ්ජාදීනිපි න ඉච්ඡි.

ඔහු මට රජකමෙන් වැඩක් නැත. මගේ බාලයාට දෙව'යි කියා උපරාජ්‍යයත් කැමති නොවීය.

❖ 'තෙන හි සාධුනි භොජනානි භුඤ්ජනො ඉධෙව වසාහි'ති වුතොපි 'න මෙ ඉමසමිං නගරෙ කිච්චං අභි' ති බාරාණසිතො නිකඛමිඤ්ඤා පච්චන්තං ගන්තො එකං සෙට්ඨිකුලං නිසසාය සහපෙථන කමමං කරොතොනා වසී.

එසේ නම් මැනවැයි භෝජන අනුභව කරමින් මෙහි ම වසවයි කී කල්හිත් මට මේ නගරයෙහි වැඩක් නැත.

බරණැසින් නික්ම පසල් දනව්වකට ගොස් එක් සිටු කුලයක් නිසා සිය අතින් වැඩ කරමින් විසි ය.

- ❖ තෙ අපරහාගෙ තසස රාජකුමාරහාවං ඤාතො කමමං කාතුං නාදංසු.

ඔහු පසුකාලයේ කුමරා බව දැන වැඩ කිරීමට නොදුන්න.

- ❖ කුමාරපරිහාරෙනෙව තං පරිහරිංසු.

ඔහු කුමාරයා යන හැඟීමෙන් වැඩ කළහ.

- ❖ අපරහාගෙ රාජකමමිකා බෙතතප්පමාණාගගහණථාය තං ගාමං අගමිංසු.

පසුකාලයක රාජසේවකයෝ කුඹුරු සඳහා බදු ගැනීම පිණිස ඒ ගමට ගියහ.

- ❖ සෙට්ඨි රාජකුමාරං උපසඬකමිත්වා 'සාමි, මයං තුමෙහ පොසෙම.

සිටුවරයා රාජකුමාරයා වෙත පැමිණ 'දේවයිනි අපි නුඹලා පෝෂණය කරමු'

- ❖ කණිට්ඨාභාතිකසස පණණං පෙසෙත්වා අමහාකං බලිං නාරෙථා'ති ආහ.

බාලසොයුරාට ලිපියක් යවා අපගේ බදු ලබාගන්නැයි කීවේ ය.

- ❖ සො සාධු'ති සමපට්ඨත්වා අහං අසුකසෙට්ඨිකුලං නාම උපනිසසාය වසාමි.

ඔහු යහපතැයි පිළිගෙන මම අසවල් සිටු කුලයක් නිසා වසමි.

- ❖ මං නිසාය එතෙසං බලිං විජ්ජජෙජ්ඣි'ති පණණං පෙසෙසි.

මා නිසා මේ බදු විසුරුවන්නැයි ලිපියක් යැවී ය.

- ❖ රාජා 'සාධු'ති වත්වා තථා කාරෙසි.

රජකුමා යහපතැයි කියා එසේ කළේ ය.

- ❖ අර්ථ නොසකලගාමවාසිනොවී ජනපදවාසිනොවී උපසඬකමිත්වා 'මයං තුමහාකඤ්ඤාව ඛලිං දසොම, අමහාකමපි සුඬකං විසසජ්ජාපෙහි'ති ආභංසු. සො තෙසමපි අත්ථාය පණණං පෙසෙත්වා විසසජ්ජාපෙසි.

ඉක්බිති ඒ සියලු ගම්වැසියොත් ජනපදවැසියොත් පැමිණ අප නුඹට අයබදු දෙමු. අපටත් අයබදු අත්හරුවයි කීවාහුය. ඔහු ඔවුන්ට ද ලිපියක් ලියා අත් හැරවී ය.

- ❖ තතො පට්ඨාය තෙ තසෙසව ඛලිං අදංසු.

එතැන් පටන් ඔවුහු ඔහුට ම බදු දුන්හ.

- ❖ අර්ථසස මහාලාභසක්කාරො නිබ්බන්ති.

ඉක්බිති ඔහුට මහා ලාභ සත්කාර උපන්නේ ය.

- ❖ තෙන සද්ධං යෙවසස තණ්හාපි මහති ජාතා.

ඒ සමගම තණ්හාව මහත්ව උපති.

- ❖ සො අපරභාගෙ සබ්බං තං ජනපදං යාවි.

ඔහු පසුකලෙක ඒ සියලු ජනපදය ඉල්ලී ය.

- ❖ උපඩ්ඨරජ්ජං යාවි.

උපරජකම ඉල්ලී ය.

- ❖ කණ්ටෙට්ඨාපි තසස අදාසියෙව.

බාලයාත් ඔහුට දුන්නේ ම ය.

- ❖ සො තණ්හාය වඩ්ඨමානාය උපඩ්ඨරජ්ජනපි අසනතුටෙට්ඨා රජ්ජං ගණ්හිසොමි'ති ජනපදපරිවුතො තං නගරං ගතත්වා බහිනගරෙ ධත්වා රජ්ජං වා මෙ දෙතු යුද්ධං වා'ති කණ්ටට්ඨසස පණණං පණිහි.

ඔහු තණ්හාව වැඩෙන්නෙන් උපරජකමිනුත් නොසතුටු සිත් ඇත්තේ රාජ්‍ය ගන්නෙමියි ජනපදය පිරිවරන ලද්දේ ඒ නගරය ගෙන පිට නගරයෙහි සිට රාජ්‍ය හෝ දෙවයි යුද්ධය හෝ වේවයි බාලයාට ලිපියක් යැවී ය.

❖ කණිට්ටියා විනෝදය.

බාලයා සිතුවේ ය.

❖ 'අයං බාලො පුබ්බෙ රජ්ජමපි උපරජ්ජාදීනිපි පටිකඛිපිත්වා ඉදානි 'යුද්ධයෙහි ගණනාමි'ති වදති.

මේ බාලයා පෙර රාජ්‍යයන් උපරාජ්‍යයන් ප්‍රතික්ෂේප කොට දැන් යුද්ධයෙන් ගනිමි යි කියයි.

❖ සවෙ බො පනාහං ඉමං යුද්ධයෙහි මාරෙස්සාමි ගරහා මෙ හවිස්සති.

ඉදින් මම වනාහි මේ යුද්ධයෙන් මැරෙන්නෙමි නම් නින්දාවක් වන්නේ ය.

❖ කිං මෙ රජේන්තාති. අථස්ස 'අලං යුද්ධයෙහි, රජ්ජං ගණනාමි'ති පෙසෙසි.

මට රාජ්‍යයෙන් කිම. යුද්ධයෙන් වැඩක් නැත, රාජ්‍යය ගනුවයි යැවි ය.

❖ සො රජ්ජං ගණනිත්වා කණිට්ටියාස්ස උපරජ්ජං දත්වා තතො පට්ඨාය රජ්ජං කරොතො තණ්හාවසිකො හුත්වා එකෙන රජේන්ත අසනතුට්ඨො දො තිණි රජ්ජානි පතෙත්වා තණ්හාය කොට්ඨං නාදෙස.

ඔහු රාජ්‍යය ගෙන බාලයාට යුවරජකම දී එතැන් පටන් රජ කරමින් තණ්හාවට වසඟ වී එක් රාජ්‍යයකින් නොසතුටු වී රාජධානි දෙක තුන පතා තණ්හාවේ කෙළවරක් නොදුටුවේ ය.

02. පාලියෙන් පිළිතුරු සපයන්න.

i. බ්‍රහ්මදත්තස්ස රඤ්ඤා කිත්තකා පුත්තා අහෙසුං ?

බ්‍රහ්මදත්තස්ස රඤ්ඤා දො පුත්තා අහෙසුං.

ii. සො කස්ස උපරජ්ජං අදාසි කස්ස සෙනාපතිට්ඨානං ?

සො ජෙට්ඨකස්ස උපරජ්ජං අදාසි කණිට්ටියාස්ස සෙනාපතිට්ඨානං.

iii. අමච්චා කං අභිසෙකං පට්ඨපෙසුං ?

අමච්චා ජෙට්ඨකස්ස අභිසෙකං පට්ඨපෙසුං.

iv. රාජකමමිකානි කෙ ?

රාජකමමිකානි රාජසෙවකා.

v. ජෙට්ඨකුමාරො රජ්ජං යාචිත්වා කණ්ඨියස්ස පණණං
පෙසිතෙ සො කිර චිනෙතසි ?

ජෙට්ඨකුමාරො රජ්ජං යාචිත්වා කණ්ඨියස්ස පණණං
පෙසිතෙ සො 'අහං ඉමං යුද්ධෙන මාරෙස්සාමි ගරහා මෙ
භවිස්සතිති චිනෙතසි.

03. සිංහලයෙන් පිළිතුරු සපයන්න.

i. බරණැස් නුවර හා ගෞතම බුදුසසුන අතර ඇති
සම්බන්ධය කුමක් ද?

පළමු ධර්ම දේශනාව බරණැස් නුවර ඉසිපතන මිගදායේ දී
සිදු කිරීම

හික්ෂු සාසනයේ ආරම්භය සිදු වූ ස්ථානය

ii. ඉපැරණි රාජ්‍යයක ප්‍රධාන තනතුරු තුනක් නම් කරන්න.

රජ, යුවරජ, සේනාපති, මහ ඇමති

iii. මුළුමනින්ම මූල නොසිදු ගස නැවත වැඩෙන්නා සේ
සැඟව ඇති තණ්හාව ද වැඩෙන බව මෙම කතා පුවතින්
කියවේ. මෙම අදහස ඇති ධම්මපද ගාථාව සොයා
ලියන්න.

යථාපි මූලෙ අනුපඤ්චෙ දළො

ඡිනෙනාපි රුකෙඛා පුනරෙව රුහති

එවමපි තණ්හානුසයෙ අනුහතෙ

තිබ්බතති දුක්ඛමිදං පුනපුනං

- iv. මෙම පාඩමේ සඳහන් සන්ධි පද හතරක් හා සමාස පද දෙකක් උපුටා දක්වන්න.

සමාස - බ්‍රහ්මදහත, සෙට්ඨිකුලං

සන්ධි - වුතෙතපි, සාධුති, සෙනාපතිට්ඨානං, දෙථා'ති

- v. කම් නැත, නොහොත් වැඩක් නැත. මෙම අදහස ඇති නිපාත පදය පාඩමෙන් තෝරා ලියන්න.

අලං

04. ඉහත පාලි ඡේදයේ වාක්‍ය රටාව අනුගමනය කරමින් මේ වාක්‍ය පාලියට නගන්න.

- i. පෙර ලක්දිව කාවන්තිස්ස රජුට පුත්තු දෙදෙනෙක් වූහ.

අතීතෙ ලංකාදීපෙ කාකවණණතිස්ස රක්‍ඤ්ඤා දෙව පුත්තා අහෙසුං.

- ii. ඒ රජු වැඩිමහලොට යුවරජකම ද බාලයාට සේනාපති තනතුර ද දුන්නේ ය.

සො ජෙට්ඨස්ස උපරජං අදාස, කණිට්ඨස්ස සෙනාපතිට්ඨානං.

- iii. පසුකලෙක කාවන්තිස්ස රජු කුමාරවරුන් දෙදෙනා කැඳවා 'යුද්ධයෙන් වැඩක් නැත' එළාර සමග යුද්ධ නොකරන්නැ'යි ඉල්ලී ය.

අපරභාගෙ කාකවණණතිස්ස රාජා කුමාරෙ ආමනෙතො අලං යුද්ධෙන එළාරෙන සද්ධිං මා යුජ්ඣස්සථා'ති යාවි.

- iv. කෝපාවිජ්ට වූ වැඩිමහල්ලා 'මට යුවරජකමෙන් එලක් නැතැයි කියා ජන පදයෙන් නික්මී පිටිසර පළාතකට පැන ගියේ ය.

කොපාවිට්ඨො ජෙට්ඨකො න මය්‍යං උපරජේනපො'ති වතො ජනපදතො නිකඛිත්වා පව්වනං අගමි.

- v. රජු මිය ගිය කල්හි ඇමතියෝ කුමාරවරුන් කැඳවා වැඩිමහල්ලාට රජකම ද බාලයාට යුවරජකම ද ලබාදුන්හ.

රාජ්‍ය මහලකතෙ අමච්චා කුමාරෙ ආමනෙතතා
 ජෙට්ඨකසස රජ්ජං ච කණ්ඩකසස උපරජ්ජං ච
 පට්ඨපෙසුං.

- vi. බාලකුමාරයා දීඝවාපියට ගොස් සියතින් වැඩ කරමින්
 කුඹුරු සීසාමින් සේනාව රැස් කරමින් වාසය කළේ ය.

කණ්ඩකුමාරො දීඝවාපිං ගතතා සහජෙතන කමමං
 කරොනො ඛෙතං කසනො සෙනා සංවිධානනො
 වසී.

අභ්‍යාසය

01. සිංහලට නගන්න.

- i. අනන්‍ය පානං බාදනීයං භොජනං ච මහාරහං - භුඤ්ජති
 සපරිවාරො නිව්ජාරොනො නිලීයති.

මහාර්ඝ ආහාර පාන කැවිලි භෝජන ද මහත්පිරිවරින්
 වළඳයි. බැහැර කරන කල්හි සැඟවෙයි.

- ii. උපාසකො ධම්මං සුඤ්ඤා නගරං පටිසනො සත්ථු ගුණකථං
 කථෙතොව පටිසති.

උපාසකයා ධර්මය අසා නගරයට පිවිසෙන්නේ බුදුගුණ
 කතාව කියමින් ම පිවිසෙයි.

- iii. සුමේධපණ්ඩිතො උපරිපාසාදවරතලෙ රහොගතො හුඤ්ඤා
 පලලඛං ආභුජ්ඤා නිසිනො විනෙසී.

සුමේධ පණ්ඩිතයා ප්‍රාසාදයෙහි ඉහළ ම මහලෙහි
 විවේකයට පත් වී කකුල් ගොතා පළඟක් බැඳ හුන්නේ
 සීතුවේ ය.

- iv. චකචතතිරාජා ධම්මංයෙව නිසසාය ධම්මං
 සකකරොනො ධම්මං ගරු කරොනො ධම්මං
 මානෙතො ධම්මං පූජෙතො ධම්මං අපවායමානො
 රජ්ජමකාසී.

සක්විති රජතුමා ධර්මයෙහිම හුන්නේ ධර්මයට සත්කාර කරමින් ධර්මයට ගරු කරමින් ධර්මයට පූජා කරමින් ධර්මයට වතාවත් කරමින් රජ කළේ ය.

- V. තාන සුදින්න, භුඤ්ජ ව පිච ව පරිවාරෙහිව භුඤ්ජනො පිචනො පරිවාරෙනො කාමෙ පරිභුඤ්ජනො පුඤ්ඤාති කරොනො අභිරමසු.

දරුව සුදින්න, කැම ද බීම ද හැසිරීම ද වළඳමින් බොමින් හැසිරෙමින් කාමයන් පරිභෝග කරමින් පින් කරමින් සතුටින් කල් යවන්න.

- vi. තිණෙණා සො භගවා තරණාය ධම්මං දෙසෙති.

එතෙර වූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එතෙර වීම පිණිස ධර්මය දේශනා කරති.

- vii. පරපට්ඨදා මෙ ජීවිකාති පඤ්ඤානෙ අභිණං පච්චෙකඛිතබ්බං.

මගේ ජීවිතය අනුන් සඳහා යැයි පැවිද්දා විසින් නිරන්තර සිහි කළ යුතු ය.

- viii. ඛජ්ජ භොජ්ජ ලෙය්‍ය පෙය්‍ය වසෙන චතුබ්බිධා භොනති මනුස්සානං ආහාරා.

කැයුතු බියයුතු ලෙවකැමි ලෙවබිම් වශයෙන් මිනිසුන්ගේ ආහාර සිව් ආකාර වෙයි.

- ix. අභිකකන්තං හො ගොතම. අභිකකන්තං හො ගොතම. සෙය්‍යථාපි නිකකුජ්ජනං වා උකකුජ්ජෙය්‍ය පටිච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය.

විශිෂ්ටයි භවත් ගොතමයන් වහන්ස, විශිෂ්ටයි පින්වත් ගොතමයන් වහන්ස, යටිකුරු කළෙකක් උඩුකුරු කළේ යම් සේ ද වැසුවක් විවර කළේ යම් සේ ද.

- x. සවෙ උපජ්ඣායො ජනනාසරං පටිසිතුකාමො හොති. චුණ්ණං සනෙතතබ්බං. මතතිකා තෙමෙතබ්බා.

ඉදින් උපාධ්‍යයන් වහන්සේ ගිනිහල්ගෙට පිවිසීමට කැමති වන්නේ වෙයි නම් හුණු මිශ්‍ර කොට තැබිය යුතු ය. මැටි බඳුන් තෙත් කළ යුතු ය.

02. පාලියට නගන්න.

- i. සැදැහැයෙන් පැවිදි වූවන් විසින් ධර්මය උගත යුතු ය.
බුදුන් වැන්ද යුතු ය.

සදෙධහි පබ්බජිතෙහි ධම්මං උග්ගණ්හිතබ්බං බුද්ධං
වජ්ඣතබ්බං

- ii. අප විසින් පින් කළ යුතු ය. සිල් රැකිය යුතුය. වත් පිරිය යුතුය.

මයා පුඤ්ඤානි කතතබ්බං, සීලානි රකඛිතබ්බං, වත්තානි
පුරෙතබ්බං.

- iii. මහාකාශ්‍යප තෙරණුවෝ රහසිගතව ධර්මය දෙස බලමින්
වනයෙහි කල් යෙවූහ.

මහාකස්‍යපඤ්ඤා රහොගතො හුත්වා ධම්මං පස්සනො
වතෙ නිසීදි.

- iv. මහණෙනි, නැටුම ආර්ය චිත්තයෙහි උමතුවකත් වැනි ය.

උමමත්තකමීදං අරියස්ස චිත්තයෙ යදිදං නව්වං

- v. තෙරණුවෝ නැගිට දොර විවර කොට කාලය බලන්නේ
අලුයම් යැයි දැන පාසිවුරු ගෙන ගමට පිවිසියහ.

ථෙරො උට්ඨාය ද්වාරං විවරිත්වා කාලං පස්සනො
පවජ්මයාමං'ති ඤාත්වා පත්තචීවරමාදාය ගාමං පාවිසි.

03. සුදුසු අතීත කෘදන්ත පද යොදා හිස්තැන් පුරවන්න.

(ජාතං, හිතෙනා, ජාතො, නිබ්බූතො, නිබ්බූතා, ගතො, පතීතං,
ගතො, බුහිතො (සැළිණේ), පතීතො)

- i. හික්කුසංඝො නිබ්බූතො

- ii. රාහුලො ජාතො

- iii. බන්ධනං ජාතං

- iv. සා නාරී නිබ්බූතා
- v. සො පිතා ගතො
- vi. සො ගාමං ගතො
- vii. එලං රුක්ඛමහා පතිතං
- viii. දෙවදත්තො නිරයං පතිතො
- ix. සමුද්දො භින්නො
- x. රුක්ඛො වාතප්පහාරෙන බ්බහිතො

04. මෙම පාඩමේ එන සියලු කිතක පද තෝරා පහත එන පරිදි වගු ගත කරන්න.

ත්‍රෛකාලික කිතක	අතීත කිතක	වර්තමාන කිතක
දාතඛිං	කතං	පෙකඛමානො
	ජාතා	වඩ්ඪමානා
	අසනතුට්ඨා	භුඤ්ජනො
	අභිභූතො	කරොනො
	කාලකතෙ	

05. පහත සඳහන් ධාතූන් උපයෝගී කරගෙන දී ඇති ප්‍රත්‍යය යොදා කිතක පද සාදන්න.

ධාතුව	තඛණ	අතීය	මාන	අන්ත	ත
වඤ	වඤ්ඤතඛණ	වඤ්ඤතීය	වඤ්ඤමාන	වඤ්ඤන්ත	වඤ්ඤත
කර	කර්තතඛණ	කර්තතීය	කර්තමාන	කර්තන්ත	කර්ත

දා	දාතබ්බ	දදනීය	දදමාන	දදනන	දතන
නමු	නමිතබ්බ	නමනීය	නමමාන	නමනන	නමිත
පත	පතිතබ්බ	පතනීය	පතමාන	පතනන	පතිත
හර	හරිතබ්බ	හරනීය	හරමාන	හරනන	හරිත

දහසය වන පාඨම

පාලි පාඨාවලී

1. මච්ඡරියක්ඛානමණො

පහත ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.

- i. අදින්නපුබ්බක බමුණා පුතාට පළඳනාවක සකස් කළේ කෙසේ ද?
 - රන් කැබැල්ලක් තලා
- ii. එම බමුණාගේ පුතාට පටබැඳුණු නම කුමක් ද? එසේ වූයේ ඇයි ?
 - මට්ටකුණ්ඩලී, රන් කැබැල්ලක් තලා මට්ටම් කොට මාලයක් සකසා ගෙළේ බැඳි නිසා
- iii. මරණාසන්න පුතා තැබුවේ කොහිද?
 - ආලින්දයෙන් පිටත
- iv. ගෙදරට පැමිණි වෛද්‍යවරයා දුන් උපදේශය කුමක් ද?
 - මට වෙනත් කාර්යයක් ඇත. වෙන වෙදෙකු ලවා පරීක්ෂා කරගන්න.
- v. පුතාට පියා විසින් බෙහෙත් කළ අයුරු පැහැදිලි කරන්න.
 - ධනයට ඇති ලෝභකම නිසා වෛද්‍යවරයෙකුට නොපෙන්වා වෛද්‍යවරුන් ළඟට ගොස් ඔවුන්ගෙන් එක් එක් රෝග පිළිබඳ අසා ඔවුන් කියන විවිධාකාර වූ බෙහෙත් සකසා පුතුට දීම
- vi. මෙම පාඨමෙන් දෙන උපදේශය ලියන්න.
 - ලෝභකම පරිහානියට/ වේදනාවට හේතු වේ.
 - සුදුස්ස සුදුසු කල්හිම කරන්න.

2. අකාරුණිකතා වෙළෙඳාම

පහත සඳහන් ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.

- i. ඇස් දුර්වල ස්ත්‍රියගෙන් වෛද්‍යවරයා ඇසුවේ කුමක් ද?
 - කුමක්ද නුඹේ අපහසුව? යනුවෙන්.
- ii. දැස් සුව වුවහොත් කුමක් කිරීමට අද ස්ත්‍රිය පොරොන්දු වූවා ද?
 - තම දියණිය සමඟ වෛද්‍යවරයාගේ නිවසේ මෙහෙකාර සේවය කිරීමට පොරොන්දු විය.
- iii. දෙවැනි වරට ද ඇසට බෙහෙත් දුන්නේ ඇයි ?
 - ඇය කෙරෙහි උපන් වෛරයෙන් හා ඇස් අන්ධ කිරීමේ අරමුණින්
- iv. පෙරට වඩා බෙහෙත් ගැල්වීමෙන් ඇස රිදෙන බව ස්ත්‍රිය පැවසුවේ කුමක් නිසා ද?
 - තමාත් දියණියත් මෙහෙකාර සේවයෙන් මිදීම පිණිස. ඇස් සුව වූ පසු ඇයත් දියණියත් ඔහුගේ නිවසේ මෙහෙකාර සේවය කරන බවට පෙර පොරොන්දුවක් වූවා ය.
- v. වෛද්‍යවරයාගේ බිරිඳ කීවේ කුමක් ද?
 - ඇය කිසිවක් නොකියා (නිශ්ශබ්දව) කරුණ අනුමත කළාක් මෙන් සිටියා ය.
- vi. මෙම කථාවෙන් ගත හැකි ආදර්ශ දෙකක් ලියා දක්වන්න.
 - බොරුව, වංචාව නොකළ යුතු බව (සත්‍යවාදී විය යුතු බව)
 - පොරොන්දු ඉටු කිරීමේ ගුණය

3. බුද්ධපට්ඨානා දො කිරවණා

පහත ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.

- i. ඇතා බුදුරදුන්ට වැඩ හිඳීමට ස්ථානයක් සකස් කළේ කෙසේ ද?
 - පයෙන් පහර ගසමින් ගස් මූල පිරිසිදු කිරීම, සොඩින් අත්තක් ගෙන ඇමඳීම
- ii. ඇතා විසින් උණුවකුර සම්පාදනය කළ ආකාරය පැහැදිලි කරන්න.
 - දර එකට ගටා ගිනි උපදවයි. එහි දර දමමින් දල්වා ඒ ඒ තැන ගල් රත්කර දරකඩකින් පෙරලා කුඩා ගල් පොකුණක දමයි. ඉන්පසු සොඬය දමා වකුර රත් වූ බව දැන ගොස් බුදුරදුන්ට වඳියි.
- iii. වදුරා මිවදය පිළිගැන්වූයේ කුමක තබා ද?
 - කෙසෙල් කොළයක තබා
- iv. බුදුරදුන් සමග ඇතා පසුගමන් ගියේ කුමන අවස්ථාවල දී ද?
 - බුදුරජාණන් වහන්සේ පිණ්ඩපාතයේ වඩින විට

4. උජුජාතිකො සුතබො

පහත ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.

- i. පසේ බුදුරදුන් දන් වළඳා අවසන්හි දිනපතා කළේ කුමක් ද?
 - බල්ලාට බත් පිඬක් ලබා දීම
- ii. ගොපල්ලා දිනකට කී වතාවක් බුදුරදුන් වෙත යන්නේ ද?
 - දිනකට දෙවරක්

iii. බල්ලා බුදුරදුන් වැඩම වීමට පැමිණ කළේ කුමක් ද?

- අරමට පැමිණ තෙවරක් බිඊම

iv. වැරදි මගට පිළිපත් පසේ බුදුරදුන්ට බල්ලා මග කියා දුන් අවස්ථා කීය ද? එම අවස්ථා ලියන්න.

- එක් අවස්ථාවක අන් මඟකට වැඩම කිරීම, එවිට බල්ලා බුරා ඉදිරියෙන් හරස් කිරීම හා නියමිත මාවතට යොමු කිරීම
- දෙවැනි දවසක බල්ලා බිරුවද අන් මාවතක යෑම, බල්ලා මග හරස් කළ ද නොනැවතී වැඩම කරන බැවින් අදහනට ඇද සපා යායුතු මාවත පෙන්වීම

v. අවසානයේ බල්ලාට සිදු වූයේ කුමක් ද?

- පසේබුදුරදුන්ගේ නික්මීමෙන් වේදනාවට පත් වී ළය පැලී ජීවිතක්ෂයට පත් විය.

vi. කථාවේ උපදේශය ලියා දක්වන්න.

- අවංක වීම ඉතා වටී
- කළගුණ සැලකීමේ උතුම් අගය

5. කතකුකු සිගාලො

පහත ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.

i. සිවලාට 'කාණ සිගාල' යන නම ලැබුණේ කෙසේ ද?

- ඉත්තැව්ගේ කුරු වැදී ඇසක් තුවාල වී අන්ධ වීම නිසා

ii. සිවලා පිඹුරාගෙන් බේරාගත්තේ කවුද?

- ගොපල්ලා

iii. සිවලා ගොවියාගේ වස්ත්‍රය රැගෙන යාමට හේතුව කුමක් ද?

- පිඤ්ඤා අල්ලාගෙන සිටින ගොපල්ලා උගෙන් මුදවා ගැනීමේ අරමුණ

iv. පිඤ්ඤා මරා දැමියේ කවු ද?

- කුඹුරේ වැඩ කළ ගොවියන්

v. මෙම කතාවෙන් දෙන උපදේශය කුමක් ද?

- කෘතෝපකාරයේ වටිනාකම
- කළගුණ සැලකීම
- උපකාර කළ යුතු අවස්ථාව මග නොහැරීම

6. කතවෙදි සුතබො

පහත ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.

i. බමුණා අතරමග දී දුටුවේ කුමක් ද?

- ශාලාවක කුෂ්ඨරෝගී බල්ලෙකු

ii. බමුණා ගිහිගෙය ගැන කළකිරුණේ ඇයි ?

- තමාට දාව ඉපදුණු දරුවා බිරිඳගේ කුසින් ප්‍රසූත කරන කල්හි මියයෑම හා සැතකින් ශරීර කොටස් පිටතට ගැනීමේ දී ඒ දැක කළකිරීම

iii. බිරිඳ තම පෙර සැමියා මැරීමට සිතුවේ කවර හෙයින් ද?

- තමා අතහැර ගොස් පැවිදි වීම නිසා ඇතිවූ වෛරය නිසා

iv. තාපසයා මැරීමට කළ කුමන්ත්‍රණය අසාර්ථක වීමට හේතුව කුමක් ද?

- බල්ලා දෙවැනි සැමියාගේ දුණු හි ආදිය කා දැමීම හා අවසන් අවස්ථාවෙහි පාදය හා මුහුණ සපා කෑම

v. කතාවෙන් ඉගැන්වෙන සාරධර්ම තුනක් ලියන්න.

- කළගුණ සැලකීමේ උත්තරීතර ගුණය

- රෝගීන්ට උපස්ථාන කිරීමේ වටිනාකම
- සුදුසු අවස්ථාවේ දී උපකාරී අයෙකු වීම

7. නකුලඋපාසකයෙකු වනු

පහත ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.

- උපාසක තෙම දියණිය නිවසක රැඳවුයේ කහවණු කියක් ලබාගෙන ද?
 - කහවණු 12ක්
- නැවත එන අතරමග දී උපාසක තෙම කළ විශේෂ කටයුත්තක් කුමක් ද?
 - තිස්සමහවෙහෙර වැසි වුල්ලපිණ්ඩපාතික තෙරුන්ට දන් පිළිගැන්වූ අයුරුත් ඉන්න තෙරුන් රහත් බවට පත් වූ ආකාරයත් එකී විහාරයේ වාසය කරන අනෙක් භික්ෂූන් වහන්සේලාට පැවසීම
- පිණ්ඩපාතය ලද තෙරණුවෝ කළේ කුමක් ද?
 - ගසක් මුලට වැඩම කොට දානය වැළඳීම
- තෙරුන් වහන්සේ පිරිනි වී මොහොතේ කුමක් අධිෂ්ඨාන කළ සේක් ද?
 - යම් දිනෙක මා පිරිනිවී නම් එදිනට මා වැඩහිඳින මේ කුළු ගෙය අන් කවරෙකු හෝ එසවියේ නමුත් ඉහළ නොනැගේවා මේ උපාසක තෙමේ ඔසවයි වී නම් එකල්හි උඩට එසවේවා යනුවෙනි.
- මෙම කථා පුවතින් භික්ෂු ජීවිතයට ගත හැකි ආදර්ශ මොනවාද ?
 - අල්පේච්ඡ ජීවිතයක වැදගත්කම
 - දුක සැප දෙක සමච්ඡ ඉවසීම

8. අකෙකුසුං කතො අනරො අතතො උපරි පතිසසති

පහත ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.

- i. ඇවිදගෙන ගිය වෛද්‍යවරයා ගම්දොරටුවෙහි දී දුටුවේ කුමක් ද?
 - ක්‍රීඩා කරන කුමාරවරුන්
- ii. කුමාරයා අතට ගත් සර්පයාට කළේ කුමක් ද?
 - සර්පයා වෙදා වෙතට විසි කිරීම
- iii. තෙරුන් වහන්සේ දුටු වැද්දාට සිතුවේ මොනවා ද?
 - තෙරුන් දැක 'මා විසින් කාලකණ්ණියෙක් දක්නා ලදී යැයි කිපීම
- iv. තමා වෙත එන සුනඛයන් දුටු තෙරණුවෝ කුමක් කළේ ද?
 - එක් ගසකට නැගීම
- v. අවසානයේ වැද්දාට සිදු වූයේ කුමක් ද?
 - වැද්දාගේ මුළු සිරුරම සිවුරෙන් වැසීමත් සමඟ ඔහු ගසෙන් බිමට වැටීම. බිම වැටුණේ තෙරුන් යැයි සිතා බල්ලන් වැද්දා ඉරා කා ඇට පමණක් ඉතිරි කිරීම (වැද්දා ජීවිතක්ෂයට පත්විය)
- vi. මෙම කතාවෙන් ඉගැන්වෙන ජීවිතාදර්ශ දෙකක් ලියන්න.
 - අනුන්ට කරන අනර්ථය තමා පසුපසම පැමිණේ
 - අවැඩක් කර ලබන දේහි වටිනාකමක් නැත
 - වැරදි ජීවිකාව පරිහානියට හේතුවේ

9. මුඛරභාවසං දොසො

පහත ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.

- i. කොර මිනිසාට තිබූ විශේෂ හැකියාව කුමක් ද?
 - ගල් කැට ඉලක්කයට විදීමේ හැකියාව
- ii. එම මිනිසාට රජු පැවරූ කාර්යය කුමක් ද?

- පුරෝහිතගේ දොඩමළු ස්වරූපය බාධාවක් වී ඇති බැවින් ඔහුගේ මුඛයට නැළියක් පමණ එළඹෙයි විදීමේ කාර්යය
- iii. පුරෝහිතයාගේ තිබූ දුර්වලතාව කුමක් ද?
 - වාචාලකම
- iv. කතාවෙන් හැඟවෙන සාහිත්‍ය රසය කුමක් ද?
 - නාසා රසය
- v. මෙම කථාවේ ඇති ආදර්ශය කුමක් ද?
 - වාචාලකම නුසුදුසු බව
 - තැනට සුදුසු නුවණ භාවිත කිරීම

10. පණ්ඩිත අතිපණ්ඩිත වාණිජා

පහත ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.

- i. මෙහි ඇති වෙළෙඳුන් දෙදෙනාගේ නම් මොනවාද?
 - පණ්ඩිත, අතිපණ්ඩිත
- ii. වෙළෙඳුන් දෙදෙනා අතර කලහය ඇති වූයේ කුමක් සඳහා ද?
 - භාණ්ඩ බෙදීම සම්බන්ධයෙනි. අතිපණ්ඩිත තමා අතිපණ්ඩිත බැවින් කොටස් තුනක් කොට එයින් දෙකොටසක් තමන්ට අයත් විය යුතු බව කීවේ ය.
- iii. ලද ලාභ බෙදාගැනීමේ තීන්දුව ලබා ගැනීමට කුට උපාය කුමක් ද?
 - අතිපණ්ඩිතගේ පියා ගස්බෙනයක ඇතුළු කර ඔවුන් පැමිණි කල අතිපණ්ඩිත භාණ්ඩවලින් හා අනෙකුත් වස්තුවෙන් දෙකොටසක් ලැබීමට සුදුසු බව ප්‍රකාශ කරවීම
- iv. ගස් බෙනයේ සිටියේ කවුරු ද?
 - අතිපණ්ඩිතගේ පියා
- v. මෙම කථාවෙන් දෙන්නා වූ ආදර්ශය මොනවා ද?

- තණ්හාව විපත ගෙන දෙයි

දාහත්වැනි පාඨම

මහාවංසය

අභ්‍යාසය

1. සුදුසු පද යොදා හිස්තැන් පුරවන්න.

- i. පාලි වංසකථා සාහිත්‍යයේ ආදිතම වංසකථාව බුද්ධවංසය යි.
- ii. දීපවංසය අටුවා යුගයට පෙර ලියන ලද්දකි.
- iii. අනාගත වංසය මෙම ත්‍රි බුදුන්ගේ පහළවීම පිළිබඳ තොරතුරු ඇතුළත් වේ.
- iv. දීපවංසයේ ප්‍රථමභාගයේ ගාථා 1350 කි.
- v. දායාවංසය රචනා කිරීමට ආරාධනා කළේ පරාක්‍රම සෙන්පතියා යි.

2. මහාවංසය යන්නෙහි අර්ථය ලියන්න.

ගුණයෙන් මහත් වූ සම්බුද්ධ පච්චේක බුද්ධ ශ්‍රාවක සංඝයාගේ පරම්පරාව හෝ මහාසම්මතාදී රජදරුවන්ගේ පරම්පරාව මහාවංසය වේ.

3. කතුවරයා මහාවංසය රචනා කිරීමෙන් බලාපොරොත්තු වූ කරුණු මොනවා ද?

- පෙර ලියූ කෘතිවල පුනරුක්ත වැඩි බැවින් දෝෂ සහිත වීම නිසා එවැනි දෝෂ තැන් නිර්දෝෂ කිරීම
- සිංහලයාගේ අවිච්ඡින්න ඉතිහාසය දැක්වීම
- ශෝකු ජන පහන් සංවේදය ඇති කිරීම
- ජනප්‍රවාදයෙහි එන්නා වූ ඉතිහාස ප්‍රවාණික ලියා තැබීම

4. මහාවංසයේ ප්‍රථම භාගයේ අන්තර්ගතය සැකෙවින් දක්වන්න.

මහා වංසයේ මුල් කොටසේ සම්බුද්ධාගමනයේ සිට මහසෙන් රාජ්‍ය සමයේ අවසානය තෙක් කරුණු ඉදිරිපත් කොට ඇත.

ඒවා පරිච්ඡේද 37කින් යුක්ත ය. එකී පරිච්ඡේද අතුරින් වැඩි වශයෙන්ම පරිච්ඡේද වෙන්කර ඇත්තේ දුටුගැමුණු රජතුමා වර්ණනා කිරීම කෙරෙහි ය. එය පරිච්ඡේද 11කි.

බුදුහිමියන්ගේ පළමු ලංකාගමනයේ සිට තොරතුරු, මහාසම්මත රාජ්‍ය වංශය, පළමු දෙවැනි තෙවැනි ධර්ම සංගායනා පිළිබඳ තොරතුරු, විජයාගමනය, විජය රජුගේ අභිෂේකය, පණ්ඩුවාසදේව රජුගේ අභිෂේකය, අභය රජුගේ අභිෂේකය, දේවානම්පියතිස්ස රජතුමාගේ රාජ්‍ය කාලය, මහින්දාගමනය, මහාවිහාරය කරවීම, වෛත්‍ය ඉදිකිරීම, ධාතු ආගමනය, මහාබෝධි ආගමනය, මහින්ද තෙරුන්ගේ පරිනිර්වාණය, ගාමිණී කුමාරයාගේ චරිතය, ළමා කාලය රජවීම දෙමළින් නැසීම, වෙහෙර විහාර කරවීම හා පාලන සමය ආදී තොරතුරු හා පශ්චාත් කාලීන මහසෙන් රාජ්‍ය සමය දක්වා තොරතුරු අඩංගු වේ.

5. බුදුරදුන්ගේ ශාරීරික ධාතු වස්තු විෂයය කොට රචිත වංසකථා නම් කරන්න.

- දායාවංසය - වම් දළදාව
- ලලාටධාතු වංශය - ලලාට ධාතුව

6. පාලි වංසකථා රචනා කිරීමේ අරමුණු කෙටියෙන් ලියන්න.

- පූජාර්ථ වස්තු වර්ණනය පිණිස
- ඉතිහාස කරුණු දැක්වීම පිණිස
- බුද්ධ ගෞරවය ඇති කිරීම පිණිස
- ශාසනික තොරතුරු ජනගත කිරීම
- රචනා කෞෂල්‍ය ප්‍රතීයමාන කිරීම

7. මහාවංසයේ ඇතුළත් මහාකාව්‍ය ලක්ෂණ පහක් දක්වන්න.

- පරිච්ඡේදවලින් යුතු වීම
- ධීර වීර නායක චරිත වර්ණනා කිරීම
- නමස්කාරයකින් යුක්ත වීම
- ශාන්ත රසය ආදි රස නිපැදීම

- පරිච්ඡේද ප්‍රමාණය ප්‍රමාණවත් වීම
- විවාහ, යුද්ධ ජය ආදී දෑ තිබීම

8. මහාවංසය කාව්‍ය ග්‍රන්ථයකට වඩා ඉතිහාස කෘතියක් බව තහවුරු කෙරෙන හේතු සාධක දෙකක් ලියන්න.

- රාජ්‍ය පාලන තොරතුරු ක්‍රමානුකූල ව අන්තර්ගත කර තිබීම
- ඒ ඒ කාලවල දී සිදු වූ සුවිශේෂ කරුණු අන්තර්ගත කර තිබීම
- ජාතික ආගමික ආර්ථික ආදී තොරතුරු ගැබ් වී තිබීම

9. මහාවංසයේ 6 පරිච්ඡේදයෙන් උකහා ගත හැකි සාරධර්ම කීපයක් ලියන්න.

- සත්‍යවාදී වීම (මව දරුවන්ට සත්‍යය ම කීම - දෙමාපියන්ගේ ශාරීරික වෙනස ගැන දරුවන් ඇසූ විට)
- අසරණ වූ අවස්ථාවල පිහිට වීම (ඤාතීන් සොයා එන ගමනේ සෙන්පතියා ඔවුනට වස්තු දීම)
- තම පියා නැසීමට යෑමට සැරසෙන පුතුන් දෙවරක් ඉන් වැළැක්වීම
- අවැඩක් සිදු කරන කල්හි ඉන් මිදවීම සඳහා අනුශාසනා කිරීම
- වැරදිකරුවන්ට නිසි දඬුවම් ලබා දීම

10. සිංහබාහු කුමාරයා සිංහ රජුට හිය විදින අවස්ථාවේ සිංහ රජුට ඇති වෙන්නට ඇතැයි සිතිය හැකි සිතිවිලි උපකල්පනය කොට ලියන්න.

උක්ත අදහස ඔබම සිතා ලියන්නේ නම් වටී. එබැවින් පිළිතුරක් මෙහි සටහන් නොවේ.

සටහන්

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....